

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΜΠΟΥΛΑΣΙΚΗ

ΘΕΜΑ: «*Η Αναζήτηση Ηλεκτρονικών Πληροφοριών στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες - Εύρεση Βιβλιογραφίας στις Καλές Τέχνες, μέσω των Βάσεων Δεδομένων, SCOPUS και WILSON WEB.*».

ΕΠΟΠΤΡΙΑ

Ελένη Β. Σεμερτζίδου (Εργαστηριακή Συνεργάτιδα)

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2008

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....5

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....7

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ : ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κεφάλαιο πρώτο : Από την έντυπη προς τη ψηφιακή πληροφόρηση.....14

A.1 Ιστορικό της μετάβασης..... 14

A.2 Πλεονεκτήματα της ψηφιακής πληροφόρησης.....17

A.3 Οι εμπλεκόμενοι στη ψηφιακή πληροφόρηση.....20

A.4 Ψηφιακές Βιβλιοθήκες.....22

A.5 Μεταδεδομένα.....25

Κεφάλαιο δεύτερο : Η εκπαίδευση στις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης.....29

**B.1 Ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης και βιβλιοθήκες/Εκπαίδευση και αξιολόγηση.....
.....29**

B.2 Εκπαίδευση χρηστών.....30

B.3 Στόχοι της εκπαίδευσης.....31

B.4 Εκπαιδευτικές μέθοδοι.....33

B.5 Ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου.....36

B.6	Αξιολόγηση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και της εκπαίδευσης.....	38
B.7	Στόχοι της εκπαίδευσης.....	39
B.8	Μέθοδοι έρευνας και αξιολόγηση.....	40
B.9	Παροχή ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης.....	43
<u>Κεφάλαιο τρίτο : Το Διαδίκτυο στην επιστημονική έρευνα των ανθρωπιστικών επιστημών.....</u>		
	46
Γ.1	Η Βιβλιογραφική αναζήτηση στο Διαδίκτυο των ανθρωπιστικών επιστημών....	46
Γ.2	Είδη υπηρεσιών/Εκφάνσεις του Διαδικτύου.....	47
<u>Κεφάλαιο τέταρτο : Η απόδοση των ανθρωπιστικών επιστημών μέσα σε ένα ψηφιακό πλαίσιο.....</u>		
	62
Δ.1	Ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης.....	62
Δ.2	Κατηγοριοποίηση των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης.....	66
Δ.3	Απόφαση για τη διατήρηση πρόσβασης σε πηγές πληροφόρησης στις ανθρωπιστικές επιστήμες.....	67
Δ.4	Πρόσφατες/Σύγχρονες τάσεις και μελλοντικές εξελίξεις.....	70
Δ.5	Η φύση της έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες.....	72
Δ.6	Οι πρώιμες εξελίξεις στη ψηφιοποίηση των ανθρωπιστικών επιστημών.....	73
Δ.7	Η Δομημένη σήμανση και η αντιπροσώπευση των πληροφοριών στις ανθρωπιστικές επιστήμες.....	75

<u>Κεφάλαιο πέμπτο : Βάσεις Δεδομένων.....</u>	79
E.1 Δεδομένα και βάσεις δεδομένων.....	79
E.2 Βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων.....	81
E.3 Υπηρεσίες αναζήτησης.....	85
<u>Κεφάλαιο έκτο : Τεχνικές Ανάκτησης Πληροφοριών.....</u>	87
ΣΤ.1 Λογικοί τελεστές.....	87
ΣΤ.2 Η Διαδικασία της αναζήτησης.....	87
ΣΤ.3 Αξιολόγηση των πηγών που εντοπίζουμε μέσω του διαδικτύου.....	91
<u>Κεφάλαιο έβδομο : Παρουσίαση των βάσεων δεδομένων SCOPUS και WILSON WEB.....</u>97
A. WILSON WEB Art Databases, H.W. WILS.....	97
B. SCOPUS, ELSEVIER.....	100
<u>Κεφάλαιο όγδοο : Εύρεση βιβλιογραφίας στις Καλές Τέχνες, μέσω των Βάσεων Δεδομένων, SCOPUS & WILSON WEB.....</u>108
<u>Βιβλιογραφία.....</u>185
<u>Παραρτήματα :</u>188
A. Παράρτημα βιβλιοθηκών και κέντρο ερευνών.....	189
B. Παράρτημα βιβλιοθηκών στην Ευρώπη.....	191
Γ. Παράρτημα Ακρωνυμίων.....	193

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Πτυχιακή Εργασία, με θέμα: *«Η Αναζήτηση Ηλεκτρονικών Πληροφοριών στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες - Εύρεση Βιβλιογραφίας στις Καλές Τέχνες, μέσω των Βάσεων Δεδομένων, SCOPUS και WILSON WEB»*, και με εισηγήτρια την κ.α. Ελένη Σεμερτζίδου, Εργαστηριακή Συνεργάτιδα του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης (ΣΔΟ), εκπονήθηκε από τον φοιτητή του Τμήματος, Δημήτριο Μπουλασίκη.

Επιχειρώντας μια σύντομη παρουσίαση της Πτυχιακής Εργασίας, πρέπει να αναφερθεί ότι στον Πρόλογο γίνεται μια μικρή αναφορά στο κλάδο των Ανθρωπιστικών Επιστημών και ειδικότερα στην Αναζήτηση Πληροφοριών από Ειδικούς των Ανθρωπιστικών Επιστημών, καθώς, επίσης και στο ρόλο της Πληροφορικής, είτε με τη μορφή της ηλεκτρονικής δημοσίευσης είτε με αυτήν της ηλεκτρονικής διάθεσης – έκδοσης.

Περνώντας στο κύριο μέρος (κεφάλαια), η αναφορά εστιάζεται στα στάδια μετάβασης από την Έντυπη προς την Ψηφιακή μορφή πληροφόρησης και εν συνεχεία παρατίθεται ο ρόλος της Εκπαίδευσης στις Ηλεκτρονικές Πηγές Πληροφόρησης (εκπαίδευση χρηστών, εκπαιδευτικές μέθοδοι, κ.α.). Εδώ, το κέντρο βάρους πέφτει στον ρόλο που διαδραματίζει το διαδίκτυο στην επιστημονική έρευνα των Ανθρωπιστικών Επιστημών (είδη υπηρεσιών, εκφάνσεις διαδικτύου, ανάγκες που καλύπτει το διαδίκτυο), καθώς επίσης και στην απόδοση των Ανθρωπιστικών Επιστημών μέσα σε ένα ψηφιακό πλαίσιο (ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης, σύγχρονες τάσεις και μελλοντικές εξελίξεις).

Επιπλέον, κρίθηκε απαραίτητη μια σύντομη αναφορά στις βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για τη βιβλιογραφική αναζήτηση στον χώρο των Καλών Τεχνών (**SCOPUS και WILSON WEB**) αλλά και στις Τεχνικές Ανάκτησης πληροφοριών (λογικοί τελεστές, διαδικασία αναζήτησης). Τέλος, παρατίθεται η ενδεικτική βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε, καθώς και κάποια Παραρτήματα που κρίθηκαν χρήσιμα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η διείσδυση της πληροφορικής σε κάθε σχεδόν τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας είναι πλέον εμφανής. Μπήκαμε ήδη στην εποχή της κοινωνίας της πληροφορίας. Το βέβαιο είναι ότι η σύγχρονη εποχή διακρίνεται από αυξανόμενη χρήση των νέων τεχνολογιών που οδηγούν σε μια νέα "ψηφιακή εποχή". Ένας νέος ψηφιακός τρόπος ζωής αναδύεται προσφέροντας νέες ευκαιρίες και προκλήσεις. Στην "ψηφιακή εποχή" η έμφαση μετατοπίζεται στην παραγωγή και διανομή της πληροφορίας σε ψηφιακή μορφή.

Η ηλεκτρονική δημοσίευση είναι αποτέλεσμα των νέων αυτών τεχνολογιών. Καθώς πρόκειται για μια διαδικασία που δραστηριοποιείται ψηφιακά μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών. Διαθέτει ποικίλες πηγές πληροφοριών υψηλής ποιότητας. Την ανάπτυξη της έχουν επηρεάσει αρκετοί παράγοντες οι οποίοι είτε αποτελούν εμπόδια στην πορεία της είτε συμβάλλουν στην προώθηση της. Αν και βρίσκεται σε πρώιμη φάση, το πλήθος των πλεονεκτημάτων της, την έχουν αναδείξει σε μια επικερδή βιομηχανία.

Τα πλεονεκτήματα αυτά έχουν να κάνουν με θέματα κόστους, ευελιξίας χρόνου, χωρητικότητας αποθήκευσης δεδομένων και γενικά με ευνοϊκότερες συνθήκες έκδοσης και πρόσβασης στις πληροφορίες. Επιπλέον, η έρευνα σχετικά με την ανάκτηση πληροφοριών έχει κάνει σημαντικές βελτιώσεις στην ποιότητα των αποτελεσμάτων από άλλες σχετικές έρευνες. Απλές προσεγγίσεις όπως η επέκταση των όρων ερώτησης δίνουν στους χρήστες πολύ καλύτερα αποτελέσματα από προηγούμενες τεχνικές. Εντούτοις, στο περίπλοκο πεδίο των ψηφιακών βιβλιοθηκών, από όπου οι χρήστες έχουν να επιλέξουν από μια πλούσια ποικιλία από κριτήρια έρευνας- π.χ. πεδία μεταδεδομένων, λογικοί τελεστές Boolean- προβλήματα εμφανίζονται στις επιλογές των χρηστών σχετικά με αποτελεσματικά κριτήρια. Οι

χρήστες φαίνονται να έχουν προβλήματα ιδιαίτερα στη μετάφραση σχέσεων μεταξύ των εισαγομένων και των επιστρεφόμενων αποτελεσμάτων. Το διαθέσιμο έντυπο υλικό στην αναζήτηση της πληροφορίας στις ανθρωπιστικές επιστήμες είναι σχετικά περιορισμένο. Από την άλλη μεριά, οι ειδικοί των ανθρωπιστικών επιστημών επιδεικνύουν μια υψηλή χρήση των λειτουργιών της βιβλιοθήκης από άλλους ακαδημαϊκούς. Περισσότερο συχνά χρησιμοποιούν καταλόγους, στρέφονται προς τους βιβλιοθηκονόμους για βοήθεια, για περιήγηση, χρησιμοποιούν παρακρατημένες συλλογές και ευρετήρια περιοδικών, κλπ. Η συνεργατική πλευρά της αναζήτησης της πληροφορίας έχει συχνά αποδειχτεί αξιόλογη. Η σπουδαιότητα του επαγγελματικού δικτύου των συνεργαζόμενων και απομακρυσμένων συναδέλφων στην αναζήτηση πληροφοριών των ειδικών των ανθρωπιστικών επιστημών, είναι, επομένως, προφανής. Έτσι η αναζήτηση πληροφοριών στις ανθρωπιστικές επιστήμες επιδεικνύει μια ισχυρή χρήση της ανθρώπινης υποστήριξης, καθώς επίσης και μια πιο έντονη χρήση των εργαλείων μηχανικής αναζήτησης.

Η διαδικασία της ηλεκτρονικής δημοσίευσης αφορά κυρίως τη διακίνηση του υλικού. Αυτό σημαίνει ότι παίρνει το περιεχόμενο/ πληροφορία που έχει δημιουργηθεί από συγγραφείς, φωτογράφους, καλλιτέχνες κ.α. και το δίδει στον τελικό χρήστη σε μορφή ψηφιακή. Στην πιο «καθαρή» μορφή της η ηλεκτρονική δημοσίευση είναι η παραγωγή, αποθήκευση, διακίνηση υλικού(κειμένου, ήχου, γραφικών) με ψηφιακά μέσα. Αυτές οι διαδικασίες γίνονται μέσω υπολογιστή και υπάρχουν μέσα αποθήκευσης με μεγάλη χωρητικότητα, σκληροί δίσκοι, CD-ROM, ZIPdrive.

Η ηλεκτρονική δημοσίευση μπορεί να δραστηριοποιηθεί «on-line» ή και σε CD-ROM. Παρ' όλο που η ηλεκτρονική δημοσίευση και η «on-line» παροχή υπηρεσιών δεν είναι το ίδιο, έχουν μια στενή σχέση μεταξύ τους. Επιχειρήσεις και ιδρύματα έγιναν πελάτες της ηλεκτρονικής παροχής πληροφοριών πριν από τους ιδιώτες. Κι' αυτό κυρίως για οικονομικούς λόγους.

Η «on-line» δημοσίευση απαιτεί από τον χρήστη να έχει τηλεπικοινωνιακό σύνδεσμο με τη βάση δεδομένων του εκδότη. Η πληροφορία που λαμβάνουμε είναι πολύ πρόσφατη. Ανάλογα με τη φύση και τη χρονική επάρκεια και διάρκεια της πληροφορίας οι χρήστες μπορεί να πληρώνουν ανά λεπτό ή ανά χρήση καθώς και ένα ποσό για την παροχή υπηρεσιών στο Διαδίκτυο. Η «on-line» πρόσβαση δεν είναι

φορητή, με την έννοια ότι πρέπει να υπάρχει σύνδεση του υπολογιστή με τηλεφωνικό ή καλωδιακό σύστημα.

Ένα CD-ROM περιέχει μεγάλη διαθέσιμη ποσότητα δεδομένων. Δεν ενημερώνεται όμως όπως η «on-line» πρόσβαση, αν και η πρόσβαση στο CD-ROM μπορεί να είναι όσο συχνή και όσης διάρκειας θέλει ο χρήστης χωρίς επιπλέον έξοδα. Οι πληροφορίες του λοιπόν είναι στατικές.

Δημοσιεύματα, λίστες e-mail, βιβλία, βάσεις δεδομένων, web sites αποτελούν συλλογές πληροφοριών και μάλιστα υψηλής ποιότητας. Αν αυτά αναπτυχθούν σε ηλεκτρονικό περιβάλλον μπορούν να δώσουν ένα σύστημα επιστημονικών πληροφοριών, αφού θα μπορούν να παραβάλλονται, επεξεργάζονται και να παρουσιάζονται με πολλαπλούς τρόπους. Έτσι έχουμε και την επιστημονική ανάπτυξη της ηλεκτρονικής δημοσίευσης. Πιο συγκεκριμένα, στον ευρύ κόσμο της επιστημονικής δημοσίευσης «Academic Press» υπάρχει η αναφερόμενη «Επιστημονική, Τεχνική, Ιατρική Δημοσίευση» γνωστή ως STM. Για την STM, αλλά και γενικότερα, η ηλεκτρονική ή ψηφιακή δημοσίευση αποτελεί μια μεγάλη απειλή καθώς και μια μεγάλη ευκαιρία. Είναι ένας νέος κόσμος που απαιτεί «ειδικούς» στην στελέχωση των εκδοτικών εταιρειών και χαρακτηρίζεται από διαρκή κινητικότητα, γεγονός που μπορεί να κάνει επενδύσεις να κοστίσουν εξ' αιτίας του εξοπλισμού.

Η δημοσίευση κινείται πολύ γρήγορα στην ψηφιακή ηλικία. Παρ' όλο που η μετάβαση στον ηλεκτρονικό / ψηφιακό κόσμο μόλις άρχισε, πολλοί φορείς είναι απρόθυμοι συμμετέχοντες, χωρίς να είναι σαφής η τελική μορφή της βιομηχανίας και η πορεία της. Η εξέλιξη θα μπορούσε να είναι πολύ γρηγορότερη και μεγάλες αυξήσεις στην αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα θα μπορούσαν να επιτευχθούν. Σ' έναν λογικότερο κόσμο τα χρήματα που διατίθενται σε συμβατικό υλικό θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στον ψηφιακό κόσμο και να κρατηθεί το απαραίτητο χαρτώο υπόστρωμα σε περίπτωση που ερωτηθεί. Η αντίσταση των χρηστών στα νέα μέσα, οι περιορισμοί στα πνευματικά δικαιώματα, αλλά και η πολιτική και λαϊκή βούληση για τον συμβατικό κόσμο, δεν επιτρέπουν κάτι τέτοιο.

Λίγο καιρό πριν, πολλοί εκδότες, βιβλιοθηκονόμοι και μελετητές υποστήριζαν πως η ηλεκτρονική δημοσίευση ήταν απλώς μια «μανία» που θα περνούσε. Υπήρχε η πεποίθηση πως αν εμφανιζόταν το υψηλό κόστος του Internet θα κατέπνιγε τις νέες

ηλεκτρονικές εκδόσεις. Τέτοιοι ισχυρισμοί δεν υφίστανται πλέον αφού είναι προφανές ότι το Internet αποτελεί μια πραγματικότητα που ενισχύεται τόσο από τις επιστημονικές επικοινωνίες όσο και από τις χαμηλές του δαπάνες. Υπάρχει ακόμα όμως η ανησυχία για τη διάρκεια των ηλεκτρονικών πληροφοριών. Αυτή η ανησυχία είναι κατά μεγάλο μέρος αδικαιολόγητη και προκύπτει από τη σύγχυση της διάρκειας των πληροφοριών με αυτή του μέσου στο οποίο αποθηκεύονται. Οι μαγνητικές ταινίες και οι οπτικοί δίσκοι δεν διαρκούν πολύ, αλλά είναι δυνατό να παραχθούν εξαιρετικά ανθεκτικά μέσα ψηφιακής απομνημόνευσης με μεγάλη χωρητικότητα και σταθερότητα χιλιάδων ετών και υψηλή αντίσταση στην πυρκαγιά, το νερό, τα τρωκτικά και άλλες καταστροφές. Υπάρχουν επίσης ευρείες ανησυχίες για τα πρότυπα όσον αφορά την παρουσίαση, την ευρετηρίαση και την αποθήκευση. Αναπτύσσονται προγράμματα και σχήματα όμως, που χαρακτηρίζονται από ευελιξία και καταφέρνουν να τις ελαχιστοποιήσουν.

Άλλα προβλήματα που ενυπάρχουν αφορούν στην ανάπτυξη των προτύπων και των μεθόδων μετακίνησης πληροφοριών από ένα σχήμα σε άλλο. Τα σοβαρότερα είναι αυτά σχετικά με την ανάπτυξη του θεσμικού πλαισίου, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η εργασία γίνεται. Τα προβλήματα προτύπων θα λυθούν σύντομα και οι ηλεκτρονικές εκδόσεις του επιστημονικού υλικού είναι πλέον αναπόφευκτες. Πολλοί σημαντικοί εκδότες έχουν μεγάλες ηλεκτρονικές επιχειρήσεις και κάποιιοι προσφέρουν όλα τα περιοδικά τους σε ηλεκτρονικά σχήματα. Μέσα σε λίγα λοιπόν χρόνια σχεδόν όλες οι τρέχουσες δημοσιεύσεις θα διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή.

Προς το παρόν, η εξέλιξη είναι αργή. Οι νέες ηλεκτρονικές εκδόσεις των καθιερωμένων περιοδικών δεν έχουν προσελκύσει πολλή προσοχή όπως σαφώς συμβαίνει με τα νέα καθαρώς ηλεκτρονικά περιοδικά. Η μετάβαση προς την ηλεκτρονική δημοσίευση και τη νέα τεχνολογία θα χρειαστεί αρκετά χρόνια και η εξέλιξη θα επέλθει βαθμιαία.

Όσον αφορά τις βιβλιοθήκες, αυξάνουν τη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων. Οι αλλαγές είναι περισσότερο αισθητές στις εταιρικές βιβλιοθήκες, αλλά και στις ακαδημαϊκές ερευνητικές βιβλιοθήκες οι οποίες σημειώνουν μεγάλη πρόοδο. Είναι βέβαια σαφές πως με αυτή τη μετάβαση στον ηλεκτρονικό κόσμο και την ψηφιακή εξέλιξη, ο ρόλος της βιβλιοθήκης, όπως εκείνος του επιστήμονα της πληροφορίας αναπροσαρμόζεται. Ο ψηφιακός, πλέον, βιβλιοθηκονόμος θα πρέπει να

προσαρμοστεί στις τρέχουσες ανάγκες του χώρου του και να εξοικειωθεί με το νέο του ρόλο και τις υποχρεώσεις που επιφέρει.

Με την έλευση της τεχνολογίας ήταν αναπόφευκτη η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής δημοσίευσης που στις μέρες μας αποτελεί μια πραγματικότητα, η οποία καθημερινά κερδίζει έδαφος. Αξιολογώντας τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ηλεκτρονικής δημοσίευσης μπορούμε να κρίνουμε την αποτελεσματικότητα και χρησιμότητά της.

Από οικονομικής απόψεως, η ηλεκτρονική δημοσίευση είναι απόλυτα συμφέρουσα. Αποφεύγεται το υψηλό κόστος της παραδοσιακής έκδοσης, ενώ το κόστος συντήρησης του ηλεκτρονικού υλικού είναι κατά πολύ χαμηλότερο. Αυτό δε σημαίνει όμως ότι δεν υπάρχουν δαπάνες. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ηλεκτρονική δημοσίευση είναι να υπάρχει ο κατάλληλος εξοπλισμός, αξιοπρεπής ποσότητα χρήσιμου υλικού και λογισμικού, σύνδεση της έκδοσης με όσο το δυνατόν περισσότερες μηχανές αναζήτησης, σύνδεση διαφόρων sites μεταξύ τους, on-line πρόσβαση και το απαιτούμενο «marketing», ώστε να γνωστοποιηθεί η δημοσίευση κάποιου θέματος και να προσελκυστούν χρήστες.

Επιπλέον, κάποιες εκδόσεις διατίθενται δωρεάν αν και για την παροχή άλλων χρειάζονται χρηματικές και όχι μόνο, προϋποθέσεις. Το χαμηλό σχετικά κόστος καθιστά την έκδοση ηλεκτρονικά, πολύ ταχύτερη και ευκολότερη καθώς η διαδικασία απαιτεί λιγότερο χρόνο και προσπάθεια.

Ένα στοιχείο το οποίο πριμοδοτεί την ηλεκτρονική δημοσίευση και ειδικότερα την on-line, είναι το γεγονός ότι υπάρχει η δυνατότητα ανά πάσα στιγμή να γίνει οποιαδήποτε επέμβαση ή επεξεργασία, είτε για την προσθήκη επιπλέον δεδομένων, είτε για τη διόρθωση λανθασμένων σημείων της έκδοσης. Προθεσμίες και χρονικά όρια δεν υπάρχουν και οποιαδήποτε στιγμή μια τέτοια δημοσίευση μπορεί να αναβληθεί ή να ακυρωθεί. Επίσης υπάρχει ποικιλία πολυμέσων (γραφικά, εικόνες, μουσική) που εμπλουτίζουν την εμπειρία της ανάγνωσης και κάνουν το περιβάλλον φιλικό προς τον χρήστη.

Ένα από τα θετικά σημεία είναι η δυνατότητα αποθήκευσης και διακίνησης των δεδομένων σε ποικίλες φόρμες (π.χ. CD-ROM, δισκέτες) που έχουν μάλιστα τεράστια

χωρητικότητα μνήμης και μπορεί να πραγματοποιηθεί εύκολη μεταφορά και αντιγραφή δεδομένων.

Η ηλεκτρονική δημοσίευση ως καινούριο πεδίο δεν διαθέτει δεδομένα ή καθιερωμένα πρότυπα. Αυτό μπορεί να θεωρηθεί ευνοϊκό αφού αφήνει ελεύθερο χώρο για πειραματισμό. Από την άλλη, δεν υπάρχει επαρκής έλεγχος χρησιμότητας, δηλαδή τι θέλουν οι αναγνώστες και τι όχι, τι τους ενδιαφέρει ή τι τους απωθεί. Έτσι, ενώ το περιεχόμενο μπορεί να είναι πολύ καλό, είναι πολύ πιθανόν οι διατάξεις και οι ρυθμίσεις να απωθούν. Επιπλέον οι αναγνώστες δεν είναι σταθεροί ή τουλάχιστον δεν είναι εφικτό να γνωρίζουμε τον αριθμό των χρηστών και τα δημογραφικά τους στοιχεία, όπως συμβαίνει με τις συμβατικές εκδόσεις, καθώς πολλοί επισκέπτονται sites χωρίς απαραίτητα να τα διαβάσουν.

Ένα σημαντικό πρόβλημα που απειλεί εντονότερα την ηλεκτρονική δημοσίευση είναι η λογοκλοπία. Τα πνευματικά δικαιώματα είναι έκθετα και νόμοι για την προστασία τους δεν έχουν θεσπιστεί ακόμα επιδεινώνοντας την κατάσταση.

Συμπερασματικά, θα λέγαμε ότι, όσο χρήσιμη κι αν είναι η νέα τεχνολογία, απαιτεί εργαστηριακό και χρονικό κόστος, και η χρήση αποκλειστικά και μόνο υπολογιστών επιφέρει οπωσδήποτε μια ψυχολογική και σωματική κόπωση. Το αίσθημα που αναπτύσσεται με την επαφή με το βιβλίο δεν μπορεί να υποκατασταθεί, παρ' όλη την ευκολία και ευελιξία που προσφέρουν τα τεχνολογικά μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

*«Από την Έντυπη προς την Ψηφιακή
Πληροφόρηση»*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ : Από την Έντυπη προς την Ψηφιακή Πληροφόρηση

Στο κεφάλαιο αυτό θα παρουσιάσουμε πρώτα το ιστορικό της μετάβασης από την έντυπη προς την ψηφιακή πληροφόρηση, και θα αναφέρουμε τα πλεονεκτήματα της ψηφιακής πληροφόρησης, και άρα γιατί μετακινούμαστε. Θα δούμε ποιοι είναι συνήθως οι πρωταγωνιστές και οι ενδιαφερόμενοι σε αυτή την αλλαγή, και τις λύσεις που έχουν εφαρμοστεί, τις ψηφιακές βιβλιοθήκες. Θα φανεί πως αλλάζει το σκηνικό και τι ρόλο καλούνται να παίξουν τα μεταδεδομένα, και θα τελειώσουμε με προκλήσεις κατά τη μετάβαση και μελλοντικές προοπτικές.

A.1 Ιστορικό της Μετάβασης

Παλιά η χρήση υπολογιστών, όταν ξεκίνησαν να χρησιμοποιούνται υπολογιστές, ήταν απλώς στην παραγωγή εντύπων δημοσιευμάτων. Αυτά σε πρώτη φάση διακινούνταν μόνο έντυπα, οι υπολογιστές δηλαδή ήταν μόνο το εργαλείο με το οποίο δημιουργούσαμε κάτι δεν είχε καμία σχέση από εκεί και πέρα με την παραπέρα διακίνησή του.

Σε επόμενη φάση άρχισε να γίνεται διακίνηση κειμένου, ίδιο με το έντυπο, σε ηλεκτρονική μορφή και με ηλεκτρονικά μέσα, είτε πρόκειται για άρθρα περιοδικών είτε για βιβλία ή άλλα κείμενα που στέλνονται σε εκδότες ή σε άλλους, καθώς στη φάση αυτή οι εκδότες ζητούσαν μαζί με το έντυπο και το ηλεκτρονικό, ώσπου φτάσαμε στο σημείο σε πολλά μέρη τώρα πια να καταργείται το έντυπο και να γίνεται αποκλειστικά διακίνηση ηλεκτρονικού κειμένου (π.χ. βάσεις δεδομένων, ηλεκτρονικά περιοδικά).

Τα επόμενα βήματα, που ακόμα δεν έχουν τελείως σταθεροποιηθεί σε μορφή και όλο και βελτιώνονται, περιλαμβάνουν πλήρη εκμετάλλευση του ηλεκτρονικού περιβάλλοντος (γίνονται ακόμα ερευνητικές προσπάθειες) ώστε να κάνει κανείς πολύ

περισσότερα πράγματα από αυτά που κάνει σήμερα με ένα έντυπο ή με τα σημερινά ηλεκτρονικά περιβάλλοντα.

Οι πρώτες επιστημονικές ηλεκτρονικές δημοσιεύσεις που ξεκίνησαν, που δημιουργήθηκαν και διακινήθηκαν δηλαδή μέσω υπολογιστή, ήταν καταρχάς κάποια Request for comment (RTF) της IETF, που περιέγραφαν κάποια στοιχεία εξέλιξης κάποιων διαδικασιών κυρίως σχετικά με το Διαδίκτυο, το 1969. Καθώς δεν υπήρχε ο Ιστός, διακινήθηκαν με δισκέτες ή άλλα μέσα – αλλά διακινήθηκαν αποκλειστικά ηλεκτρονικά.

Αργότερα με τα E-Prints, στο Los Alamos Laboratory – (1991), άλλαξε πάλι ο τρόπος της επιστημονικής επικοινωνίας, εφαρμόζοντας ένα σύστημα όπου όλοι οι φυσικοί της ίδιας ειδικότητας τοποθετούσαν και αναζητούσαν τα άρθρα τους σε ένα κοινό μέρος, που αποκαλούνταν αποθετήριο.

Όσπου έχουμε φτάσει στη σημερινή κατάσταση. Ήδη από το 2003 εκτιμάται ότι το 93% του παραγόμενου περιεχομένου είναι ήδη ψηφιακό. Άρα ένα μόνο πολύ μικρό ποσοστό φτιάχνεται σε μέσα μη ψηφιακά, βέβαια αυτό δε συνεπάγεται ότι όλο αυτό το περιεχόμενο διακινείται από εκεί και πέρα ψηφιακά, καθώς ένα μεγάλο μέρος του τυπώνεται ή αποτυπώνεται σε άλλα μέσα. Όμως στην εποχή μας, που έχουμε την πλειοψηφία του υλικού ήδη ψηφιακά, είναι πολύ εύκολο να φροντίσουμε για την ψηφιακή διακίνηση και διατήρησή του περιεχομένου αυτού.

Μερίδιο αγοράς σε ηλεκτρονική και έντυπη δημοσίευση

- ❖ Ευρώπη
- ❖ Ασία

- ❖ Αμερική

- ❖ Έντυπη

- ❖ Ηλεκτρονική

Ήδη βλέπουμε ότι όσον αφορά την έντυπη δημοσίευση, ενώ η Ευρώπη είχε μια πρωτοπορία με παλιούς εκδοτικούς οίκους και είχε περίπου το μισό μερίδιο της

αγοράς, στην ηλεκτρονική δημοσίευση έμεινε κάπως πίσω την έχουν προλάβει οι άλλοι: η Αμερική έχει ένα πολύ μεγαλύτερο μερίδιο αλλά και η Ασία κυρίως η Ιαπωνία έχει αποκτήσει μεγάλο μερίδιο του ηλεκτρονικού. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει περιθώριο για να προχωρήσουμε και στην Ευρώπη και να χρησιμοποιήσουμε περισσότερο την ηλεκτρονική δημοσίευση.

Θα εξετάσουμε πρώτα τα περιοδικά καθώς είναι ο κυρίως φορέας επιστημονικής πληροφόρησης, και ήταν από τα πρώτα που φρόντισαν να διακινούνται ηλεκτρονικά. Σε πρώτη φάση διακινήθηκαν σε CDs, άλλα πάλι με βάση τις συνδρομές, απλώς διακινούσαν τα CDs αντί να στέλνουν έντυπα περιοδικά. Αυτό πιο πολύ εφαρμοζόταν καταρχάς σε περιλήψεις άρθρων και άλλα αντίστοιχα εργαλεία για αναζήτηση, αλλά σιγά – σιγά επεκράτησε και σε ορισμένα περιοδικά.

Κατόπιν το μέσο διάθεσής τους άλλαξε από CD στον Ιστό, άρα δεν είναι απαραίτητο πια ένα φυσικό μέσο για να φέρει το ψηφιακό περιεχόμενο, αλλά μεταφέρεται κατευθείαν μέσω του Ιστού που είναι τώρα πια αρκετά διαδεδομένος και όλοι έχουν πάνω κάτω πρόσβαση, με αργή ή γρήγορη ταχύτητα, και έχουν την δυνατότητα να βρουν αυτή την πληροφορία απευθείας και από την πρώτη στιγμή που δημοσιεύεται. Λόγω δε του ότι έπεσε πολύ το κόστος, κυκλοφορούν τώρα περιοδικά με συνδρομή αλλά και ελεύθερα.

Οι μορφές με τις οποίες διακινούνται τα ηλεκτρονικά περιοδικά αυτή τη στιγμή ακολουθούν διάφορα πρότυπα όπως HTML, PDF, κ.λ.π. και άλλα που βασίζονται σε XML. Επίσης, έχουν ξεκινήσει και κάποια έργα ώστε να ψηφιοποιήσουν τα παλιά τεύχη ώστε να είναι και εκείνα διαθέσιμα ηλεκτρονικά μαζί με τα καινούργια που παράγονται και διατίθενται κατευθείαν ηλεκτρονικά. Χαρακτηριστικό τέτοιο έργο από το 1993 είναι το JSTOR (Journal storage project), που δημιουργεί ένα ηλεκτρονικό αρχείο των εντύπων περιοδικών (electronic archiving of printed journals <http://www.jstor.org>).

Στα περιοδικά λοιπόν αρχίζουμε να έχουμε εκτός από τα έντυπα και «παράλληλα εκδιδόμενα » περιοδικά, που έχουν έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση διαθέσιμη στο κοινό, πιστά αντίγραφα η μία έκδοση της άλλης ή με μικροδιαφορές όπως πιθανή αναφορά σε άλλη ενημερωτική, πρόσκαιρη, πληροφορία. Έτσι μπορεί να έχουμε έντυπα περιοδικά με ηλεκτρονικά αντίγραφα, ή ηλεκτρονικά περιοδικά με

έντυπα αντίγραφα, όπου το αντίγραφο δεν έχει απαραίτητα όλη την πληροφορία, αλλά έχει όλη την πρωτεύουσα και ουσιαστική πληροφορία.

Και φτάνουμε σήμερα να έχουμε μόνο ηλεκτρονικά περιοδικά, περιοδικά με καθόλου έντυπη μορφή. Αυτά έχουν το πλεονέκτημα ότι έχουν πολύ μικρότερο κόστος δημιουργίας και μηδαμινό σχεδόν κόστος διακίνησης.

Βέβαια, όπως είναι φυσικό, όσο πιο περίπλοκα γίνονται τα πράγματα γενικά, και τα περιοδικά ειδικότερα, τόσο πιο δύσχρηστα είναι, αλλά ας σκεφτούμε και μόνο τον όγκο της πληροφορίας που μπορούμε να έχουμε στο έντυπο ή στο ηλεκτρονικό περιοδικό, βλέπουμε πως δεν υπάρχει άλλη λύση: ένας απλός δίσκος υπολογιστή μπορεί να χωρέσει τόση πληροφορία που σε έντυπη μορφή δεν χωράει σε πολλά κτίρια μαζί.

A2. Πλεονεκτήματα της ψηφιακής πληροφορίας

Το κύριο πλεονέκτημα της ψηφιακής πληροφορίας είναι ότι, ενώ τα συμβατικά αντικείμενα δεν μπορούμε να τα αντιγράψουμε επακριβώς (όταν αντιγράφουμε ένα συμβατικό αντικείμενο, όλα τα αντίγραφα που αναπαράγουμε έχουν μικροδιαφορές μεταξύ τους, ακόμα και μια φωτοτυπία μας που φαίνεται ακριβώς ίδια με το πρωτότυπο, δεν θα είναι τελείως ίδια και αν το αναπαράγουμε αυτό διαδοχικά πολλές φορές φωτοτυπικά, το τελικό αντίγραφο θα έχει αλλαχτεί αρκετά), στον ψηφιακό κόσμο δεν υπάρχουν αντίγραφα. Με αυτή την έννοια υπάρχουν μόνο πρωτότυπα: ότι αντιγράφουμε από το ένα αρχείο σε ένα άλλο είναι ακριβώς ίδιο με το αρχικό και αυτό μας διευκολύνει πολύ στη συντήρηση στη διατήρηση της ψηφιακής πληροφορίας, όταν αυτή πρέπει να μεταφέρεται διαδοχικά από κάποιο φυσικό μέσο σε κάποιο άλλο.

Αυτό βέβαια δίνει και μια άλλη ιδιότητα άμεσα, ότι η φυσική ιδιοκτησία ενός ψηφιακού αντιγράφου δεν έχει τόση σημασία αφού γίνεται τόσο εύκολα, και μάλιστα ο καθένας που έχει ένα ψηφιακό αντίγραφο έχει κάτι ταυτόσημο με αυτό που έχει ο εκδότης. Έτσι η φυσική κατοχή («ιδιοκτησία») ενός αντιτύπου δεν εκφράζει κάτι τόσο ουσιαστικό όπως εξέφραζε ενός έντυπου υλικού, και πρέπει να βρούμε άλλους τρόπους για να διαχωρίσουμε σωστά το ποιος μπορεί να το χρησιμοποιεί και με ποιους τρόπους, άρα είναι επιτακτικότερη η ανάγκη για να προστατευθεί η

πνευματική ιδιοκτησία και τίθενται εντονότερα πολλά θέματα σχετικά με την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας (copyright).

Ένα άλλο πλεονέκτημα της ψηφιακής μορφής είναι ότι η πληροφορία μας αυτή έχει δόμηση. Σε έντυπες μορφές, το μόνο που μπορούμε να διακρίνουμε είναι η εμφάνιση της πληροφορίας. Άρα βλέπουμε κάτι να είναι χωρισμένο σε κεφάλαια, βλέπουμε κάτι να είναι κεντραρισμένο με έντονα γράμματα, αλλά δεν μπορούμε να καταλάβουμε ακριβώς τι σημαίνει αυτό, τι κεντράρουμε με έντονα γράμματα: είναι τίτλος, συγγραφέας ή είναι κάτι άλλο; Δεν μπορούμε να έχουμε πλήρη πληροφορία του τι υπονοεί η εμφάνιση αυτή.

Αντιθέτως, η δόμηση στη ψηφιακή πληροφόρηση μπορεί με ακρίβεια να περιγράψει πολλά πράγματα από αυτά, ανάμεσά τους και αυτά που καλούμε μεταδεδομένα: συγγραφείς, τίτλο, περίληψη, ημερομηνία, δευτερεύουσα πληροφορία σε σχέση με το περιεχόμενό μας, αλλά και άλλα πράγματα που διαθέτουμε: κεφάλαια, υποκεφάλαια, ... , παραγράφους ακόμα και όταν αυτά έχουν δικό τους τίτλο περίληψη ίσως και συγγραφέα. Όλα αυτά αποτελούν στοιχεία της δόμησης της πληροφορίας, ειδικά σε μια συλλογική δουλεία. Μπορούμε επίσης να έχουμε περιγραφές από σχήματα, εικόνες διαγράμματα, παραπομπές, παραρτήματα (και μάλιστα σε πολλά επίπεδα), κ.λ.π.

Έχοντας μία δόμηση σαν αυτή, όταν θέλουμε να δούμε το περιεχόμενο μπορούμε να εξάγουμε για αυτό μια εμφάνιση. Ξεκινάμε έχοντας τη δόμηση του περιεχομένου και χρησιμοποιούμε ένα στιλ εμφάνισης, από αυτά που είναι διαθέσιμα για το συγκεκριμένο τύπο δόμησης, σύμφωνα με το οποίο θέλουμε να εμφανίζεται αυτό.

Ένα μεγάλο πλεονέκτημα που προκύπτει από τη δυνατότητα αυτή είναι ότι μπορούμε να έχουμε και πολλές εμφανίσεις από την ίδια ακριβώς δόμηση. Για παράδειγμα, χρησιμοποιούμε άλλο στιλ για την οθόνη και άλλο για τον εκτυπωτή, ή άλλο για να βλέπουμε περιληπτικά την πληροφορία και άλλο να τη βλέπουμε αναλυτικά και με περισσότερες λεπτομέρειες στο περιεχόμενο.

Για να καταλάβουμε το πόσο σημαντική είναι η δόμηση ας δούμε ως παράδειγμα το πώς δημιουργήθηκε η δεύτερη έκδοση του Oxford English

Dictionary. Αφού ανακάλυψαν ότι ήταν αδύνατη η εξέλιξη της πρώτης έκδοσης με τη συνεχή ενημέρωση, όπου για ένα καινούργιο λήμμα έπρεπε να αλλάζουν όχι μόνο μια προσθήκη, στη συγκεκριμένη θέση του λήμματος αυτού, αλλά και πολλά άλλα λήμματα τα οποία είχαν σχέση με αυτό, και να πηγαίνουν σε πολλά μέρη του λεξικού να τα αλλάζουν, να τα ξαναφτιάχνουν και να ξανασελιδοποιείται. Έτσι, το να ενημερώνονται σχέσεις όπως αντίθετα και συνώνυμα ήταν πολύ κουραστική δουλειά.

Ήδη από το 1989, ανακάλυψαν ότι πρέπει να χρησιμοποιήσουν μια γλώσσα επισήμανσης για να αναπαραστήσουν τη δομή μέσα στο περιεχόμενο. Άρα αντί να διατηρούν απλώς την εμφάνιση, όπως συνηθίζεται όταν κανείς γράφει κάτι σε ένα κειμενογράφο, αποφάσισαν να βάλουν μέσα πλήρη δομή, για να μπορούν εύκολα να τροποποιούν μέρη του περιεχομένου και να προκύπτουν αλλαγές σε όλα τα μέρη που αυτό σχετίζεται, και με τον κατάλληλο τρόπο να φτιάχνεται μια σωστή εμφάνιση.

Έτσι ξεκίνησαν από την εμφάνιση της πρώτης έκδοσης, την ψηφιοποίησαν, την μετέτρεψαν πρώτα σε λέξεις και μετά σε αυτή πρόσθεσαν σημασιολογική πληροφορία, όπως αν οι διάφορες γραφές, όπως τα πλάγια γράμματα, εξέφραζαν αντίθετα, συνώνυμα, παραδείγματα κλπ. Το να προσθέσουν την δόμηση στην πληροφορία ήταν ιδιαίτερα δύσκολο, δεν μπορούσε να γίνει αυτόματα από τους υπολογιστές, χρειαζόταν συμμετοχή ανθρώπων και πήρε τον πιο πολύ χρόνο να γίνει.

Το αποτέλεσμα το κωδικοποίησαν σε SGML (με μεγάλη υποστήριξη σε υποδομή πληροφορικής και από άλλους τεχνολόγους) που ήταν τότε η κυριότερη γλώσσα επισήμανσης. Σήμερα υπάρχει και η XML, που είναι πιο κατάλληλη γλώσσα επισήμανσης, με περισσότερη ευκολία στη χρήση της. Το κωδικοποιημένο αποτέλεσμα μπήκε σε μια βάση δεδομένων όπου ενημερώνεται πια τακτικά καθώς αλλάζει η γλώσσα και το περιεχόμενο του λεξικού.

Το όφελος τους ήταν ότι ακολούθως παράγεται εύκολα μια ποικιλία προϊόντων, όπως, για παράδειγμα, ένα λεξικό για να εκδοθεί σε CDs, το οποίο θέλει μέτρια ανάλυση σε εικόνες αλλά να έχει παραπομπές που με φιλικότατο τρόπο μπορούμε να ακολουθήσουμε και να πλοηγηθούμε από κάθε λέξη σε άλλες που σχετίζονται με αυτή ως συνώνυμα, αντίθετα ή οτιδήποτε άλλο. Ή μπορούν να παράγονται ψηφιακές και έντυπες εκδόσεις με διαφορετικές ιδιότητες, διαφορετικά μεγέθη (συνοπτικές ή αναλυτικές) και όλα αυτά από το ίδιο περιεχόμενο, χωρίς να

χρειαστεί να αλλάξει τίποτε άλλο στα δεδομένα που ήδη υπάρχουν. Άρα αποφεύγεται να συντηρούνται πολλά διαφορετικά προϊόντα, συντηρώντας ένα και μόνο μπορούν να παράγονται όλες τις εκδόσεις που αποφασίζουν. Αυτό είναι αποτέλεσμα της πλήρους δόμησης που υπάρχει στα δεδομένα.

Στα πλεονεκτήματα της ηλεκτρονικής δημοσίευσης βρίσκουμε ότι ο τρόπος δημοσίευσης είναι πολύ ευκολότερος από τον συμβατικό, καθώς δεν χρειάζεται να πάμε σε τυπογραφία, σε διάφορες διαδικασίες αποστολής κ.λ.π., ο τρόπος διάχυσης της πληροφορίας είναι πολύ ταχύτερος καθώς δεν μεσολαβεί κάποια αποστολή και έχουμε αμέσως διαθέσιμη την πληροφορία και με πρόσβαση από όλους. Επίσης, είναι σημαντικά φθηνότερη με πολύ χαμηλό κόστος έκδοσης, με ελάχιστο κόστος διατήρησης για την έχουμε στο μέλλον διαθέσιμη, και με εύκολες ενημερώσεις. Έτσι τελικά επιτυγχάνουμε εύκολη (και πολλή) δημοσίευση.

Η ηλεκτρονική δημοσίευση επίσης μας δίνει και νέα λειτουργικότητα, καθώς ενσωματώνει με ευκολία ποικίλο υλικό πολυμέσων, και μας παρέχει πολλές περισσότερες ευκολίες εκμετάλλευσης του περιεχομένου (πλοήγηση, αναζήτηση, σχολιασμός κ.λ.π.) όπως σχόλια δηλαδή που προβάλλονται πάνω στο ηλεκτρονικό αντικείμενο και μπορούμε να τα δούμε την επόμενη φορά που θα δούμε το ίδιο ψηφιακό αντικείμενο στον υπολογιστή μας.

Μας επιτρέπει ασύγκριτα περισσότερες και αποτελεσματικότερες δυνατότητες πρόσβασης και παρουσίασης της πληροφορίας. Ενώ το έντυπο μας παρέχει ένα και μόνο τρόπο παρουσίασης της πληροφορίας, αυτό που έχει επιλέξει από πιο πριν ο συγγραφέας για μας, στα ψηφιακά μπορούμε να διαλέξουμε και άλλους. Μια γραφική παράσταση, για παράδειγμα, μπορούμε να ζητήσουμε να τη δούμε με κάποιο εναλλακτικό τρόπο, όπως σαν πίτα, με μπάρες κ.λ.π. και έτσι να δούμε την πληροφορία με ένα τρόπο που μας ταιριάζει και διευκολύνει περισσότερο.

Τέλος, η πληροφορία γίνεται διαθέσιμη καθολικά και διεθνώς σε όλους με εύκολο τρόπο.

Α.3 Οι εμπλεκόμενοι στην ψηφιακή πληροφόρηση

Η ηλεκτρονική δημοσίευση δεν είναι για όλες τις περιπτώσεις περιεχομένου το καταλληλότερο μέσο. Ένα μυθιστόρημα πιθανότητα θα το διαβάσουμε πιο εύκολα από μια έντυπη μορφή του. Το μεγάλο ερώτημα είναι τι θα κάνουν οι εκδότες και βιβλιοθήκες που έχουν κύριο στόχο την παραγωγή ή τη διάθεση του περιεχομένου. Ενδιαφέρονται για την ηλεκτρονική δημοσίευση εφόσον το περιεχόμενο τους είναι κατάλληλο, συνήθως επιστημονικό, και εξυπηρετείται από την πιο γρήγορη διάδοση και απολαμβάνει τα πλεονεκτήματα που αναφέρθηκαν προηγουμένως; Επίσης, μουσεία, ή κάτοχοι πολιτιστικού υλικού που θέλουν να αυτοπροβληθούν ή για άλλους πολιτιστικούς λόγους που θέλουν όχι να βγάλουν κέρδος από το τελικό τους προϊόν, αλλά μόνο να διαδοθεί αυτό, τους διευκολύνει η ηλεκτρονική δημοσίευση λόγω του μικρότερου κόστους και των άλλων πλεονεκτημάτων.

Επίσης κυβερνητικές υπηρεσίες, καθώς και η πληροφορία που παράγει το κράτος προορίζεται ουσιαστικά για να ενημερώσει τους πολίτες και τις υπηρεσίες του, είτε είναι νόμοι, εγκύκλιοι, καταστάσεις εισακτέων σε πανεπιστήμια ή οτιδήποτε άλλο, σε ΦΕΚ, ιστοσελίδες, κ.λ.π. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, τους ενδιαφέρει η κύρια παραγωγή ή το πληροφοριακό υλικό να φτάσει πιο γρήγορα και πιο φτηνά και εύκολα στους αποδέκτες. Άρα όλοι αυτοί είναι πιθανοί παραγωγοί ηλεκτρονικής δημοσίευσης.

Αυτό που δημοσιεύεται ψηφιακά σήμερα συνήθως είναι περιοδικά, βιβλία, διάφορα άλλα τεκμήρια ή υλικό που είτε δημιουργείται και διαδίδεται ψηφιακά είτε ψηφιοποιείται από την αντίστοιχη συμβατική μορφή του (όταν υπήρχε παλιότερη συμβατική ή έντυπη μορφή) αλλά και φωτογραφίες, βίντεο, ήχος και οτιδήποτε άλλο, και όχι μόνο αντικείμενα που αποτελούνται από κείμενο. Και φυσικά, υλικό που έχει νόημα ύπαρξης μόνο σε ψηφιακή μορφή, που δημιουργείται και μπορεί να χρησιμοποιείται και διατίθεται μόνο σε ψηφιακή μορφή, όπως βάσεις δεδομένων, ηλεκτρονικά αρχεία, εγκυκλοπαίδειες πολυμέσων ή οποιεσδήποτε εφαρμογές μάθησης πολυμέσων, όπου δεν υπάρχει έντυπη μορφή τους και άρα δεν μπορούμε να τις «εκτυπώσουμε». Επίσης, δεδομένα που συνεχώς αλλάζουν, όπως κατάλογοι, μητρώα οργανισμών, ληξιαρχεία, οικονομικές πληροφορίες, κ.α. που συχνά διατηρούν και κάνουν διαθέσιμα διάφοροι φορείς, είτε σε όλους τους πολίτες είτε στα μέλη τους ή επιλεγμένες υπηρεσίες, διευκολύνουν με το να είναι ψηφιακά.

Ας μην ξεχνάμε πως το περιεχόμενο βιβλιοθηκών, αρχείων και μουσείων είναι κατά βάση πολιτιστικό, που σημαίνει ότι σε ψηφιακή μορφή έχει επιπλέον ιδιότητες από το άλλο ψηφιακό υλικό όπως ότι είναι υλικό συνεχιζόμενης αξίας: δεν μας ενδιαφέρει να το έχουμε για πέντε ή δέκα χρόνια (όπως π.χ. τη φορολογική μας δήλωση) αλλά είναι προορισμένο για μακροχρόνια χρήση και διάρκεια. Για το λόγο αυτό, καθώς θα ζήσει τόσο πολύ, πρέπει να είναι ανεξάρτητο επίσης από πιθανές αλλαγές σε υλικό, λογισμικό και πρωτόκολλα. Επειδή δεν ξέρουμε από τώρα τι θα υπάρχει σε εκατό χρόνια, δεν είναι απαραίτητα τόσο εύκολο να επιτευχθεί αυτόματα η μακροχρόνια διάρκεια. Πρέπει να υπάρχει κάποιος σχεδιασμός και να το επιδιώξουμε συνειδητά.

Το πολιτιστικό περιεχόμενο έχει και κάποιες ιδιότητες που μας διευκολύνει όπως το ότι δεν αλλάζει ή εξελίσσεται αλλά είναι στατικό και ως επί το πλείστον μόνο αυξάνεται.

A.4 Ψηφιακές Βιβλιοθήκες

Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον, ποίος είναι ο ρόλος του επιστήμονα της πληροφορίας; Τώρα είναι μεγάλη η διαθέσιμη ποσότητα της πληροφορίας και πιο ανομοιογενής, καθώς έχει γίνει πιο εύκολη η δημοσίευση και χωρίς πάντα να περνά από τα καθιερωμένα στάδια κρίσης, όπως τους εκδότες, και τώρα κάθε χρήστης μπορεί να εκδίδει μόνος του τα βιβλία του. Όταν υπάρχει εκδότης, αυτός κάνει κάποια κρίση του τι αξίζει τον κόπο να δημοσιευτεί, ενώ ψηφιακά ο καθένας μπορεί να εκδώσει κάτι χωρίς να έχει περάσει από οποιαδήποτε διαδικασία επιλογής.

Αρα έχουμε μεγαλύτερες ανάγκες επιλογής και οργάνωσης της πληροφορίας, και ανάγκες εξειδικευμένης αναζήτησης και παρουσίασης της πληροφορίας στους χρήστες. Η λύση για να γίνει αυτό είναι οργάνωση της ψηφιακής πληροφορίας σε ψηφιακές βιβλιοθήκες, όπως αντίστοιχα γινόταν η παραδοσιακή οργάνωση της πληροφορίας τις συμβατικές βιβλιοθήκες.

Χαρακτηριστικά της ψηφιακής βιβλιοθήκης είναι ότι βασίζεται σε ηλεκτρονικά – ψηφιακά μορφότυπα (formats), ότι η πληροφορία δεν είναι συγκεντρωμένη σε ένα μέρος αλλά είναι διαμοιραζόμενη, δικτυωμένη, παρόλα αυτά, έχει προφανή οργάνωση που ταιριάζει σε μια βιβλιοθήκη, και όχι οργάνωση σωρού:

δεν είναι αποθήκη πληροφορίας όπως μια βιβλιοθήκη δεν είναι αποθήκη βιβλίων. Επίσης περιλαμβάνει πολιτική ανάπτυξης των συλλογών της, συστηματική δόμηση και χαρακτηρισμό των δεδομένων της, πολιτικές για τη χρήση (όπως και την έννοια της «θεμιτής χρήσης»), χαρακτηρίζεται από μονιμότητα των αντικειμένων της και συνοδεύεται από πληροφορία για καθοδήγηση και παραπομπές (συνδέσμους). Επίσης, η ανάπτυξή της βασίζεται στην αντίστοιχη κοινότητα χρηστών.

Ας μη σκεφτόμαστε το ψηφιακό αντικείμενο μόνο ως την ψηφιακή μορφή ενός υπάρχοντος εντύπου ή άλλου συμβατικού υλικού, μπορεί επίσης να είναι οτιδήποτε αντικείμενο μπορεί να υπάρξει σε ψηφιακή μορφή, είτε αποθηκευμένο είτε απλώς επί τόπου δημιουργημένο και μεταφερόμενο ψηφιακό περιεχόμενο. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει από απλά αρχεία, μέχρι εξελεγμένα και περίπλοκα αντικείμενα (π.χ. σε εφαρμογή πολυμέσων), που μπορούν να περιέχουν εικόνες, ήχο ή μουσική, βίντεο, προγράμματα υπολογιστών, πολυμέσα, κ.λ.π. Ας φανταστούμε τα ψηφιακά άπαντα του Καβάφη, όπου μπορούν να περιέχουν από εκφωνήσεις των ποιημάτων, βιογραφικά στοιχεία του ίδιου, ιστορικά στοιχεία, κριτικές, ερμηνείες για το έργο του, μεταφράσεις, κ.λ.π.

Η ψηφιακή βιβλιοθήκη δεν είναι το ίδιο με τον Ιστό, παρότι συνήθως μπορούμε να εξασφαλίσουμε πρόσβαση σε ψηφιακές βιβλιοθήκες μέσω των εργαλείων του Ιστού. Όμως δεν είναι το ίδιο, ειδικά επειδή σε μια ψηφιακή βιβλιοθήκη το περιεχόμενο έχει περάσει κάποια στάδια κρίσης και είναι ελεγμένο και χρήσιμο. Επιπλέον, σε αντίθεση με τον Ιστό, σε μια ψηφιακή βιβλιοθήκη το περιεχόμενο είναι περισσότερο δομημένο, έχει πιο λειτουργική διεπαφή (από τις μηχανές αναζήτησης του Ιστού), η πληροφορία που αναζητούμε μπορεί να ανακτηθεί πλήρως, η πληροφορία είναι μόνιμη και δεν είναι παραπλανητική.

Το διαθέσιμο έντυπο υλικό στην αναζήτηση της πληροφορίας στις ανθρωπιστικές επιστήμες είναι σχετικά περιορισμένο. Η δουλειά του Wiberley και άλλων έδειξε τότε την καλώς αποδεχόμενη άποψη ότι οι όροι έρευνας των ανθρωπιστικών επιστημών ήταν συχνά γενικοί και ανακριβείς. Αναγνώρισε τη συχνή χρήση στοιχείων όπως τα ονόματα ανθρώπων και τοποθεσιών. Αυτή η δουλειά αργότερα επεκτάθηκε από την Bates. Αυτό το τμήμα των στοιχείων αποκάλυψε ότι οι ειδικοί των ανθρωπιστικών επιστημών στην ακρίβεια χρησιμοποιούσαν συχνά συγκεκριμένους και υψηλά επιλέξιμους τύπους ερωτήσεων.

Μια άλλη αναφορά παρουσιάζει ότι οι ειδικοί των ανθρωπιστικών επιστημών επιδεικνύουν μια υψηλή χρήση των λειτουργιών της βιβλιοθήκης από άλλους ακαδημαϊκούς. Περισσότερο συχνά χρησιμοποιούν καταλόγους, γυρίζουν προς τους βιβλιοθηκονόμους για βοήθεια, για περιήγηση, χρησιμοποιούν παρακρατημένες συλλογές και ευρετήρια περιοδικών, κλπ. Η συνεργατική πλευρά της αναζήτησης της πληροφορίας έχει συχνά αποδειχτεί αξιόλογη· ο Watson-Boone αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα του επαγγελματικού δικτύου των συνεργαζόμενων και απομακρυσμένων συναδέλφων στην αναζήτηση πληροφοριών των ειδικών των ανθρωπιστικών επιστημών. Έτσι η αναζήτηση πληροφοριών στις ανθρωπιστικές επιστήμες επιδεικνύει μια ισχυρή χρήση της ανθρώπινης υποστήριξης, καθώς επίσης και μια πιο έντονη χρήση των εργαλείων μηχανικής αναζήτησης. Ωστόσο, οι ειδικοί των ανθρωπιστικών επιστημών γυρίζουν περισσότερο συχνά στους βιβλιοθηκονόμους, αλλά το κάνουν με κάποια διστακτικότητα.

Η επίδραση του ψηφιακού περιβάλλοντος αναζήτησης πληροφοριών στο χώρο έρευνας γίνεται ελλιπές κατανοητό. Η Tibbo, στην δική της έρευνα, στην αναζήτηση πληροφοριών από ιστορικούς, δηλώνει ότι «δεν έχουμε ιδέα εάν πέτυχαν στην εύρεση αυτών των υλικών βασιζόμενοι στις έρευνες στο διαδίκτυο» και παρόμοιες ερωτήσεις στους ηλεκτρονικούς καταλόγους. Λίγα έχουν αναδυθεί στην επιφάνεια σχετικά με τη χρήση των νέων ηλεκτρονικών πηγών της πληροφορίας όπως είναι ο Ιστός, και άλλες πρόσφατες βελτιώσεις όπως η παρουσίαση των περιοδικών διαμέσου διαδικτύου, δεν έχουν ωστόσο μελετηθεί συστηματικά. Με άλλα λόγια υπάρχει ένα κενό μεταξύ της δικής μας ενόρασης σχετικά με αναζήτηση πληροφοριών και των τεχνολογιών ανάκτησης πληροφορίας.

Αυτό το άρθρο αναφέρει τα ευρήματα μας που βοηθάνε να στενέψουμε αυτό το κενό, και να φέρουμε τις τεχνολογίες ανάκτησης πληροφοριών και αλληλεπίδρασης πιο κοντά στην αναζήτηση πληροφοριών από τους ειδικούς των ανθρωπιστικών επιστημών. Στο επόμενο κεφάλαιο περιγράφουμε μια μελέτη χρηστών που κάναμε για να ενημερώσουμε την εικόνα μας σχετικά με τις στρατηγικές αναζήτησης πληροφοριών των ειδικών των ανθρωπιστικών επιστημών, και για να αποκαλύψουμε ότι τα κομμάτια όπου δεν υπάρχει ταίριασμα μεταξύ της τεχνολογίας και των ικανοτήτων των χρηστών είναι μεγαλύτερο. Χρησιμοποιήσαμε τεχνικές αξιολόγησης ανάκτησης πληροφοριών για να αναγνωρίσουμε πρότυπα σχετικά με τις ιδιότητες

κειμένου των εγγράφων που συγκεντρώνονται από τους χρήστες στον τομέα της δικής τους αναζήτησης πληροφοριών. Χρησιμοποιήθηκαν διάφορα μέτρα ανάκτησης πληροφοριών για να εξετάσουμε λεπτομερειακά την αναζήτηση πληροφοριών από τους χρήστες- σε αυτή την περίπτωση, αναλύοντας τους τύπους των όρων που χρησιμοποιούν για την έρευνα των τύπων των εγγράφων. Διαμέσου αυτού, αναγνωρίζουμε τη σχέση μεταξύ των τύπων των όρων έρευνας και τη συχνότητα της εμφάνισης των λέξεων που συνδέονται με κάθε τύπο των όρων.

A.5 Μεταδεδομένα

Οι ψηφιακές βιβλιοθήκες αναμένεται να είναι στάση κλειδί και να επηρεάσουν πολύ το Διαδίκτυο της επόμενης γενιάς. Όμως, χρειάζονται ανοικτά πρότυπα για να επιτύχουν οι κατανεμημένες ψηφιακές βιβλιοθήκες, που όλοι αναγνωρίζουν πως βοηθούν να μειωθεί η αντίθεση μεταξύ εργαστηρίων, τάξεων, βιβλιοθηκών, και οι λειτουργίες έρευνας, διδασκαλίας και εύρεσης πληροφορίας.

Αυτό που αλλάζει τώρα στις βιβλιοθήκες για να μπορέσει να οργανωθεί η πληροφορία είναι τα μεταδεδομένα. Τα μεταδεδομένα είναι απαραίτητα για να μπορέσουμε να βρούμε τα διάφορα ψηφιακά αντικείμενα: τα μεταδεδομένα είναι «δομημένα δεδομένα για άλλα δεδομένα», είναι συμπυκνωμένη πληροφορία, προσαρμοσμένη στις συνήθεις χρήσεις – και κυρίως στις αναζητήσεις, που είτε δεν εξάγεται από τα δεδομένα, είτε είναι δαπανηρό να εξαχθεί.

Ενώ υπήρχαν και ξέραμε πλαίσια και σχήματα μεταδεδομένων από το παρελθόν, που χρησιμοποιούσαμε ήδη με επιτυχία για στις βιβλιοθήκες μας, όπως την οικογένεια των προτύπων MARC, τώρα χρειάζονται άλλα με λίγο διαφορετικές μερικές ιδιότητές τους.

Τα προηγούμενα μοντέλα μεταδεδομένων ήταν συνήθως ακριβά στο να εφαρμοστούν, μονολιθικά και δεν προσφερόντουσαν για κατανεμημένο περιεχόμενο, και ήταν πιο πολύ προσαρμοσμένα για τις ανάγκες του έντυπου υλικού και προς φυσικά τεχνουργήματα. Επίσης, συχνά ήταν άγγλο-κεντρικά, και δεν εφαρμοζόντουσαν μονοσήμαντα σε άλλες γλώσσες.

Σύμφωνα με τις νέες ανάγκες και τάσεις στα μεταδεδομένα, επιδιώκουμε περισσότερο την απλότητα, την δυνατότητα κατανομής και αυτόματης παραγωγής, και φυσικά πάντα ακολουθώντας τα υπάρχοντα πρότυπα. Για το λόγο αυτό έχουν τα τελευταία χρόνια δημιουργηθεί νέα πρότυπα όπως το Dublin Core στην απλή μορφή του με μόνο πεδία, όλα προαιρετικά και επαναλαμβανόμενα, με σχετικά ευκολότερη σημασιολογία και χρήση για τον κάθε χρήστη. Τέτοια πρότυπα είναι πιο κατάλληλα για την περιγραφή της ψηφιακής πληροφορίας, όπου καθώς τα πλήρη κείμενα είναι επίσης διαθέσιμα ψηφιακά, μπορεί κανείς εύκολα να τα επεξεργαστεί ή να αναζητήσει συμπληρωματική πληροφορία σε αυτά.

Οι επόμενες προκλήσεις που έχουμε να αντιμετωπίσουμε έχουν σχέση με περισσότερη συμβατότητα στα μεταδεδομένα και διαλειτουργικότητα. Η διαλειτουργικότητα αφορά το πώς θα καταφέρουμε να επιτυγχάνουμε επικαλύψεις σε αναζητήσεις σε ψηφιακές συλλογές, δηλαδή να εντοπίζουμε το περιεχόμενο άλλων ψηφιακών βιβλιοθηκών όπως το υλικό της δικής μας ψηφιακής βιβλιοθήκης.

Τα μεταδεδομένα είναι σίγουρα ο δρόμος προς την διαλειτουργικότητα. Και συχνά υποθέτουμε ότι η πιο λεπτομερής περιγραφή των μεταδεδομένων είναι πάντα καλύτερη. Αυτό φυσιολογικά ισχύει για τα συμβατικά αντικείμενα, όμως δεν είναι πάντα καλύτερη στα ψηφιακά, γιατί πολλές φορές είναι προτιμότερο να έχουμε την πληροφορία σε βαθμό λεπτομέρειας που προκύπτει πιο αβίαστα, και να μην έχουμε υπερβολικά λεπτομερή περιγραφή με πολλά λάθη που μπορεί να γίνουν για την επίτευξή της. Και η λεπτομερής περιγραφή δυσκολεύει τη διαλειτουργικότητα.

Παρόλο αυτά τα κατάλληλα μεταδεδομένα είναι αναγκαία για να επιτύχουμε διαλειτουργικότητα, και χρειαζόμαστε πρότυπα, όπως και για κάθε ανταλλαγή πληροφορίας άλλων τύπων: εικόνες, ήχο, βίντεο, κ.λ.π. Χρειάζονται για να έχουμε κοινή αντίληψη των δεδομένων που περιγράφονται με αυτά, μας προσφέρουν μεγαλύτερη δομή στην πληροφορία, και ενώ μας περιορίζουν στην ευελιξία της περιγραφής, επεξεργάζονται ευκολότερα μηχανικά. Είναι δε αναγκαιότερα σε ψηφιακά αντικείμενα από ότι στα συμβατικά, αφού στα συμβατικά συχνά έχουμε αισθητήρια αντίληψη μέρους του περιεχομένου τους.

Μια άλλη παρανόηση που υπάρχει σήμερα είναι ότι οι βιβλιοθήκες γίνονται όλο και λιγότερο σημαντικές ειδικά τώρα με τον παγκόσμιο Ιστό, όπου είναι εύκολο

να βρούμε την πληροφορία που αναζητούμε. Δεν είναι ούτε αυτό αλήθεια: τώρα με τον παγκόσμιο Ιστό, έχουμε πρόσβαση και σε πιο πολλές βιβλιοθήκες, και ενώ έχουμε διαθέσιμη πιο πολλή πληροφορία, η πληροφορία μας στις βιβλιοθήκες έχει πάντα κάποιες διαφορετικές ιδιότητες, κυρίως όσον αφορά την ποιότητα.

Παρόλα αυτά ας μην θεωρούμε τις βιβλιοθήκες ως το χώρο που κλείνει μέσα σε τέσσερις τοίχους τα βιβλία, γιατί και οι βιβλιοθήκες αλλάζουν, έχουν σύγχρονη ψηφιακή πληροφορία. Συχνά η πρόσβαση στα επιστημονικά περιοδικά εξασφαλίζεται μέσω της βιβλιοθήκης και είναι διαθέσιμη από όλους τους υπολογιστές του ιδρύματος. Όσο οι βιβλιοθήκες διατηρούν αυτό το ρόλο και διαθέτουν πληροφορία, που οι μορφές της εξελίσσονται, και μπορεί κάλλιστα σήμερα να είναι ψηφιακές, σίγουρα θα παραμείνουν ως πηγές γνώσης στις οποίες μας ενδιαφέρει να αναφερθούμε και να ψάξουμε την πληροφορία μας. Η διαφύλαξη και η ανεύρεση της πληροφορίας είναι μέλημα κάθε προοδευτικής κοινωνίας, με συνεχώς αυξανόμενη σημασία κατά την εξέλιξή της, και ρόλος της βιβλιοθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

*«Η εκπαίδευση στις ηλεκτρονικές πηγές
πληροφόρησης»*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ : Η εκπαίδευση στις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης

B.1 Ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης και βιβλιοθήκες / Εκπαίδευση και αξιολόγηση.

Οι εξελίξεις στον τομέα της νέας τεχνολογίας δεν θα μπορούσαν να αφήσουν ανεπηρέαστες τις βιβλιοθήκες και γενικότερα τα κέντρα πληροφόρησης σε όλο τον κόσμο. Στην εποχή της πληροφόρησης που ζούμε, οι βιβλιοθήκες έχουν μετεξελιχθεί σε οργανισμούς ανάκτησης, οργάνωσης και διάθεσης παντός είδους πληροφοριών, τόσο σε παραδοσιακή, αλλά κυρίως σε ηλεκτρονική μορφή. Η σημαντικότερη ίσως αλλαγή που έγινε στις βιβλιοθήκες είναι η εισαγωγή των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης σε αυτές και η ανάπτυξη των ηλεκτρονικών τους υπηρεσιών. Ηλεκτρονικές ονομάζουμε τις πηγές που παρέχουν πληροφόρηση σε ηλεκτρονική και ψηφιακή μορφή, και οι οποίες μπορούν να ανακτηθούν μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή (Η/Υ).

Κάθε σύγχρονη βιβλιοθήκη έχει σαν στόχο τη διασφάλιση πρόσβασης των χρηστών της στις απαραίτητες για αυτούς πληροφορίες. Οι χρήστες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη προκειμένου να έχουν πρόσβαση στον διαρκώς αυξανόμενο όγκο ηλεκτρονικών (και όχι μόνο) πληροφοριών.

Οι ηλεκτρονικές πηγές έγιναν πλέον απαραίτητες στους χρήστες και οι βιβλιοθήκες προσπαθώντας να ανταπεξέλθουν στις νέες απαιτήσεις των χρηστών τους μετεξελίχθηκαν σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες.

“Η φράση ηλεκτρονική βιβλιοθήκη όπως και μερικές άλλες [φράσεις] όπως ψηφιακή βιβλιοθήκη, νοητή βιβλιοθήκη, δικτυωμένη βιβλιοθήκη, βιβλιοθήκη χωρίς όρια και μερικές φορές υβριδική βιβλιοθήκη, χρησιμοποιούνται συχνά για να

περιγράφουν την εξέλιξη της τεχνολογίας στον τομέα της πληροφόρησης και της επικοινωνίας στις βιβλιοθήκες” (Tedd, 1999)

Παρόλα αυτά, οι ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης δεν μπορούν να αξιοποιηθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό χωρίς την απαραίτητη εκπαίδευση και καθοδήγηση από τη βιβλιοθήκη ή τον οργανισμό που τις παρέχει.

Η αξιολόγηση τόσο της χρήσης (ποιοτικής και ποσοτικής) των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης, όσο και της εκπαίδευσης που παρέχεται για την ορθή χρήση των πηγών αυτών, είναι επίσης πολύ σημαντική. Η αξιολόγηση μπορεί να βοηθήσει τη βιβλιοθήκη να εντοπίσει τις πραγματικές εκπαιδευτικές ανάγκες των χρηστών της, να εντοπίσει τυχόν αδυναμίες και να βελτιώσει τις υπηρεσίες της.

B.2 Εκπαίδευση των χρηστών

Όλοι οι άνθρωποι στη καθημερινή τους ζωή και εργασία και πολύ περισσότερο οι φοιτητές και οι ερευνητές, έχουν την ανάγκη εντοπισμού κάποιων πληροφοριών. Χρησιμοποιώντας κάποιος τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες των βιβλιοθηκών, μπορεί πολύ εύκολα και γρήγορα να έχει πρόσβαση σε πολλές και σημαντικές για αυτόν πληροφορίες, αρκεί να γνωρίζει πώς να χειριστεί σωστά τις ηλεκτρονικές πηγές. Για να γίνει αυτό, πρέπει οι χρήστες να τύχουν μιας βασικής εκπαίδευσης και θα πρέπει να έχουν (τουλάχιστο αρχικά) την υποστήριξη από κάποιον βιβλιοθηκονόμο.

Οι χρήστες δεν θα πρέπει να υποτιμούν τις ικανότητες που χρειάζεται κάποιος για να χρησιμοποιήσει τις πηγές αυτές.

“Οι δεξιότητες που απαιτούνται για να χρησιμοποιήσεις με τον μέγιστο δυνατό αποτελεσματικό τρόπο τις ηλεκτρονικές πηγές, είναι πολύ περισσότερες από αυτές που απαιτούνται για τις έντυπες πηγές. Αυτές οι δεξιότητες περιλαμβάνουν γνώση της δομής της βάσης δεδομένων και των οδηγιών που πρέπει να δοθούν στον Η/Υ από τον ερευνητή, όπως και κατανόηση των τρόπων που οι οδηγίες αυτές συνδέονται μεταξύ τους” (Ray, 1998).

Πολλές φορές οι χρήστες δεν γνωρίζουν τι ακριβώς μια ηλεκτρονική πηγή μπορεί να τους προσφέρει, πώς μπορεί να τους βοηθήσει στην έρευνα τους ή δεν γνωρίζουν

με ποιο τρόπο μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτή την πηγή και πως να την χρησιμοποιήσουν.

Παρόλο που οι βιβλιοθηκονόμοι μπορούν να κατανοήσουν γιατί η εκπαίδευση χρηστών είναι απαραίτητη, δυσκολεύονται, ωστόσο, πολλές φορές να πείσουν γι' αυτό τους άλλους. Πρώτα, πρέπει να αλλάξουν τη λανθασμένη άποψη που έχουν πολλοί χρήστες ότι η γνώση κάποιου να χρησιμοποιεί ένα Η/Υ είναι αρκετή για να βρει μια πληροφορία σε μια ηλεκτρονική βάση. Οι δεξιότητες στη χρήση Η/Υ, είναι μόνο μια από τις πολλές δεξιότητες που χρειάζεται κάποιος για να βρει και να ανακτήσει μια πληροφορία. Πρέπει να τονιστεί, επίσης, και η σημαντικότητα της αξιολόγησης των ανακτημένων πληροφοριών, και όχι μόνο ο τρόπος χρήσης των ευρετηρίων, των online καταλόγων, ή των άλλων βάσεων δεδομένων.

Οι βιβλιοθήκες, στην προσπάθειά τους να συμβαδίσουν με την νέα τεχνολογία και προκειμένου να βοηθήσουν τους χρήστες τους να έχουν πρόσβαση στις περισσότερες δυνατές πληροφορίες, παρέχουν νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες οι οποίες γίνονται ολοένα και πιο πολύπλοκες. Είναι εύθνη της κάθε βιβλιοθήκης να ενημερώσει τους χρήστες της για το ποιες ηλεκτρονικές πηγές διαθέτει και να τους δώσει τις βασικές οδηγίες για το πώς θα τις χρησιμοποιήσουν. Οι ερευνητές που δεν γνωρίζουν την χρήση των ηλεκτρονικών πηγών, έχουν σοβαρό μειονέκτημα έναντι των υπολοίπων.

Η εκπαίδευση στη σωστή χρήση των ηλεκτρονικών πηγών και η ικανότητα της αποτελεσματικής αναζήτησης έχει γίνει αναγκαία στη κοινωνία της πληροφόρησης που ζούμε. Οι βιβλιοθήκες έχουν πολύ σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν στην εκπαίδευση των πολιτών για την σωστή ανάκτηση και αξιοποίηση των πληροφοριών.

“Διδάσκοντας τους χρήστες πώς να χρησιμοποιούν σωστά τις ηλεκτρονικές πηγές της βιβλιοθήκης, τους βοηθούμε σημαντικά σε όλες τις έρευνες που θα κάνουν γενικότερα στη ζωή τους” (LaGuardia, 1996).

B.3 Στόχοι της εκπαίδευσης

Κάθε βιβλιοθήκη πρέπει να είναι υπεύθυνη για την εκπαίδευση των χρηστών της σχετικά με την ορθή χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχει. Στόχοι της βιβλιοθήκης κατά την εκπαίδευση πρέπει να είναι:

i) Να ενημερώσει τους χρήστες της για την ύπαρξη των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχει. Το πρώτο βήμα κατά την εκπαίδευση, θα πρέπει να είναι η γνωστοποίηση προς τους χρήστες για το ποιες ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης διαθέτει η βιβλιοθήκη, ποιοι δικαιούνται να έχουν πρόσβαση σε αυτές, από ποιο χώρο μπορεί να γίνει αυτό και με ποιο τρόπο.

ii) Να εξηγήσει στους χρήστες τι θα πρέπει να προσδοκούν από την κάθε βάση δεδομένων και με ποιο τρόπο αυτή θα μπορέσει αυτή να τους βοηθήσει. Είναι πολύ σημαντικό οι χρήστες να επιλέγουν την καταλληλότερη πηγή κάθε φορά, ανάλογα με τις πληροφορίες που θέλουν να ανακτήσουν. *“Οι χρήστες που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για έρευνα συνήθως πηγαίνουν κατευθείαν στις μεγαλύτερες (και γνωστότερες) μηχανές αναζήτησης. Αυτό είναι πολύ κακό διότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα διάφορα εργαλεία έρευνας τόσο στην πληρότητα όσο και στην ποιότητα των πληροφοριών που δίνουν”* (Kuntz, 2001). *“Οι χρήστες του διαδικτύου μπορούν να ανακτήσουν πληθώρα πληροφοριών και στατιστικών, αλλά αρκετές από αυτές τις πληροφορίες, θα μπορούσαν πολύ συχνά να τις βρουν με λιγότερη προσπάθεια και κόπο από άλλες πηγές στη βιβλιοθήκη”* (Caragata, 1994).

iii) Να δώσει στους χρήστες τα απαραίτητα εφόδια έτσι ούτως ώστε να μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις βάσεις αυτές αποτελεσματικά. Δεν είναι αρκετό να δείξει κάποιος στον χρήστη πως να ενεργοποιεί τον Η/Υ και πως να έχει πρόσβαση στη βάση δεδομένων. Θα πρέπει να τον διδάξει τις διάφορες τεχνικές και στρατηγικές αναζήτησης που θα τον βοηθήσουν να ανακτήσει τις επιδιωκόμενες πληροφορίες. Αποτελεσματική χρήση των ηλεκτρονικών πηγών μπορούμε να πούμε ότι έγινε όταν ο χρήστης καταφέρει να βρει αυτό που πραγματικά ψάχνει, σύντομα, με τη λιγότερη δυνατή προσπάθεια και όταν καταφέρει να το ανακτήσει στη μορφή που αυτός επιθυμεί.

iv) Να εκπαιδεύσει τους χρήστες με τέτοιο τρόπο ώστε να έχουν την ικανότητα να κατανοήσουν και να αξιολογήσουν τις πληροφορίες που κατάφεραν να ανακτήσουν. Είναι πολύ σημαντικό για κάποιο χρήστη να μπορεί να ξεχωρίσει ανάμεσα στη πληθώρα πληροφοριών που, ίσως, κατάφερε να εντοπίσει, τι είναι πραγματικά χρήσιμο για αυτόν. Οι ερευνητές συχνά πρέπει να προσπεράσουν πολλά

«πληροφοριακά σκουπίδια» μέχρι να καταφέρουν να εντοπίσουν τις πληροφορίες που πραγματικά χρειάζονται.

B.4 Εκπαιδευτικές μέθοδοι

Οι περισσότερες βιβλιοθήκες διοργανώνουν εκπαιδευτικά προγράμματα για τους χρήστες τους. Τα προγράμματα αυτά αρχίζουν συνήθως με γενικές ξεναγήσεις στο χώρο των βιβλιοθηκών όπου οι χρήστες μπορούν να πάρουν μια ολοκληρωμένη ιδέα για την βιβλιοθήκη και τις υπηρεσίες που αυτή προσφέρει.

Πιο εξειδικευμένα μαθήματα γίνονται συνήθως για να δείξουν στους χρήστες την χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της βιβλιοθήκης.

Οι κυριότερες μέθοδοι εκπαίδευσης που ακολουθούν οι βιβλιοθήκες είναι οι πιο κάτω:

Έντυποι οδηγοί Αυτή είναι μια πολύ συνηθισμένη μέθοδος εκπαίδευσης Ανάμεσα στις βιβλιοθήκες. Οι βιβλιοθήκες που έχουν πολύ μεγάλο αριθμό χρηστών είναι πολύ δύσκολο να περάσουν από εκπαίδευση μπροστά σε Η/Υ όλους τους χρήστες. Με τον έντυπο οδηγό η βιβλιοθήκη μπορεί να πληροφορήσει μαζικά όλους τους χρήστες για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρει. Συνήθως οι βιβλιοθήκες δίνουν αυτούς τους οδηγούς κατά την εγγραφή των μελών στις βιβλιοθήκες και σε αυτούς περιλαμβάνονται πληροφορίες για τις ηλεκτρονικές πηγές που προσφέρει η βιβλιοθήκη καθώς και οδηγίες για τη χρήση τους. Οι οδηγοί σε έντυπη μορφή μπορούν εύκολα να ενημερώνονται συμπεριλαμβάνοντας τυχόν νέες υπηρεσίες και συνήθως είναι διαθέσιμοι σε ευδιάκριτους χώρους μέσα στη βιβλιοθήκη. Οι βιβλιοθήκες θα πρέπει μέσα από τους έντυπους οδηγούς τους να γνωστοποιούν και να προωθούν τις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης που διαθέτουν, ειδικά τις λιγότερο δημοφιλείς. Αν ο έντυπος οδηγός είναι προσεγμένος και καλόγουστος, τόσο στην εμφάνιση όσο και στο περιεχόμενό του, τότε θα αποτελεί πραγματική διαφήμιση για τη βιβλιοθήκη και τις υπηρεσίες της.

Προσωπική εκπαίδευση (one-to-one instruction). Αυτή η μέθοδος είναι γνωστή στους περισσότερους βιβλιοθηκονόμους και σε πολλούς χρήστες. Τις περισσότερες

φορές υπάρχει κάποιος διαθέσιμος βιβλιοθηκονόμος έτοιμος να δώσει βοήθεια και καθοδήγηση σε όποιο χρήστη την ζητήσει. Αυτός είναι ίσως ο καλύτερος τρόπος για να δείξει ο βιβλιοθηκονόμος στον χρήστη τη χρήση των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης, αφού υπάρχει αμεσότητα και γίνεται την στιγμή που ο χρήστης πραγματικά ενδιαφέρεται να μάθει. Όμως αυτή η μέθοδος απαιτεί πάρα πολύ χρόνο εκ μέρους του βιβλιοθηκονόμου – εκπαιδευτή και είναι αδύνατο αυτό να γίνει με όλους τους χρήστες. Είναι πολύ καλή μέθοδος όταν εφαρμόζεται σε ειδικές περιπτώσεις και είναι πολύ αποτελεσματική στο να λύνει συγκεκριμένα προβλήματα και στο να δίνει εξειδικευμένες απαντήσεις την ώρα που οι χρήστες χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική πηγή.

Διαλέξεις και σεμινάρια. *“Η διάλεξη είναι ο πιο παραδοσιακός τρόπος παρουσίασης, είναι δημοφιλής και είναι ένας καλός τρόπος μεταφοράς γνώσης στους χρήστες”* (Roberts, 1989). Οι διδασκαλίες και τα σεμινάρια, είναι επίσης δημοφιλείς εκπαιδευτικές μέθοδοι ειδικά αν είναι εμπλουτισμένα με οπτικοακουστικά μέσω (βιντεοκασέτες, slides, παρουσίαση σε PowerPoint, κλπ.) σε συνδυασμό με on-line παρουσίαση των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης. Πολύ χρήσιμο θα είναι αν η διάλεξη ή το μάθημα συνδυαστεί με πρακτική εξάσκηση των εκπαιδευομένων σε Η/Υ. Τα μαθήματα αυτά θα πρέπει να είναι πολύ καλά οργανωμένα και να προσφέρονται σε ομάδες χρηστών που έχουν τα ίδια ενδιαφέροντα όταν αυτό είναι εφικτό. Αυτού του είδους η εκπαίδευση προϋποθέτει ειδικούς βιβλιοθηκονόμους με εκπαιδευτικές και επικοινωνιακές ικανότητες. Πρόβλημα ίσως παρουσιαστεί αν οι ομάδες εκπαιδευομένων είναι πολυπληθείς σε κάθε τάξη. Πολλές βιβλιοθήκες προσφέρουν αυτά τα μαθήματα προαιρετικά, έτσι δεν τα παρακολουθούν όλοι οι χρήστες αλλά μόνο αυτοί που πραγματικά ενδιαφέρονται. Πρέπει όμως, οι βιβλιοθήκες να δίνουν κίνητρα στους χρήστες τους για να συμμετέχουν σε αυτά τα μαθήματα. Μερικές βιβλιοθήκες έχουν ως πολιτική τους να εκδίδουν κάρτες στα μέλη τους (δίνοντας τους με αυτό τον τρόπο το δικαίωμα να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες τους) μόνο αφού περάσουν από κάποια μαθήματα ή διαλέξεις, ενώ σε κάποια πανεπιστήμια, αυτού του είδους τα σεμινάρια αποτελούν μέρος των μαθημάτων των φοιτητών.

Online οδηγίες. Πολλές ηλεκτρονικές πηγές (π.χ. οι περισσότεροι ηλεκτρονικοί κατάλογοι και οι περισσότερες online βάσεις δεδομένων) παρέχουν στους χρήστες

τους οδηγίες και βοήθεια. Επιπρόσθετα, κάποιες βιβλιοθήκες παρέχουν online οδηγίες και υποστήριξη των χρηστών μέσω ειδικών ιστοσελίδων στο διαδίκτυο απαντώντας άμεσα σε ερωτήσεις και απορίες. Πρόσφατα έχουν εμφανιστεί στο διαδίκτυο ιστοσελίδες που έχουν σαν στόχο να προσφέρουν την βοήθεια τους σε χρήστες που ερευνούν ηλεκτρονικές πηγές και ειδικά το διαδίκτυο. Παράδειγμα μιας τέτοιας ιστοσελίδας είναι η “The Cyberlibrarians Rest Stop”. Η σελίδα αυτή “*περιέχει χρήσιμα εργαλεία για έρευνα στο διαδίκτυο, έρευνα σε συλλογές νοητών βιβλιοθηκών, μεθοδολογία της ερευνάς σε περιβάλλον Web και μια συλλογή ενημερωμένη με τις τρέχουσες πηγές που υπάρχουν και λειτουργούν στο Web*” (<http://www.angelfire.com/in/virtuallibrarian>, 2004).

Όλες οι πιο πάνω εκπαιδευτικές μέθοδοι έχουν τα προτερήματα αλλά και τα μειονεκτήματά τους. Μια επιτυχημένη εκπαίδευση συνήθως περιλαμβάνει ένα συνδυασμό των πιο πάνω μεθόδων (έντυπους οδηγούς, διαλέξεις και μαθήματα, προσωπική εκπαίδευση, και online βοήθεια). Κάθε βιβλιοθήκη θα πρέπει να σχεδιάζει τα εκπαιδευτικά της προγράμματα ανάλογα με τις δυνατότητες και το μέγεθος της, αλλά και βάση των πραγματικών εκπαιδευτικών αναγκών των χρηστών. Οι ανάγκες των χρηστών σε θέματα εκπαίδευσης μπορούν να εξακριβωθούν μετά από αξιολόγηση τόσο της χρήσης των ηλεκτρονικών πηγών όσο και της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Υπάρχουν μερικές ομάδες χρηστών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες οι οποίοι χρήζουν ειδικής μεταχείρισης από τις βιβλιοθήκες. Άτομα με ειδικές ανάγκες και αναπηρίες, όπως για παράδειγμα οι τυφλοί, πρέπει να αντιμετωπίζονται με ξεχωριστό τρόπο και να σχεδιάζονται ειδικά μαθήματα εκπαίδευσης για αυτούς. Οι εξ αποστάσεως φοιτητές είναι μια ακόμα ομάδα χρηστών οι οποίοι λόγω ακριβώς της απόστασης που τους χωρίζει από το πανεπιστήμιο και την βιβλιοθήκη έχουν ίσως περισσότερη ανάγκη τις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης και χρειάζονται και αυτοί ειδική αντιμετώπιση.

B.5 Ο Ρόλος του Βιβλιοθηκονόμου

Πιο κάτω παραθέτονται συνοπτικά μερικές ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις και εισηγήσεις που έκαναν βιβλιοθηκονόμοι με εμπειρία στην εκπαίδευση χρηστών. (Ανδρέου, 2001)

Το επίπεδο της εκπαίδευσης και οι σκοποί του κάθε μαθήματος πρέπει να καθορίζονται από τον εκάστοτε εκπαιδευτή βιβλιοθηκονόμο ανάλογα με το επίπεδο των εκπαιδευμένων και τις ανάγκες τους.

Τα καθορισμένα μαθήματα πρέπει να έχουν την κατάλληλη ισορροπία ανάμεσα στη διδασκαλία, την πρακτική εξάσκηση, την επίλυση αποριών, την συζήτηση, κλπ.

Κατά την εκπαίδευση θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα καταλληλότερα κάθε φορά εκπαιδευτικά εργαλεία και βοηθήματα (διαφάνειες, ζωντανές επιδείξεις, προεπιλεγμένες ασκήσεις, παρουσιάσεις PowerPoint, βίντεο, καθοδήγηση μέσω του Η/Υ, κλπ.). Τα μαθήματα θα πρέπει να ετοιμάζονται και να προγραμματίζονται έγκαιρα.

Στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, η εκπαίδευση αυτή, καλό θα ήταν να γίνεται μέρος του ωρολογίου προγράμματος και της διδακτέας ύλης των φοιτητών. Κατά την διάρκεια της εκπαίδευσης πρέπει να βεβαιώνεται ότι οι εκπαιδευόμενοι έφτασαν σε κάποιο επίπεδο το οποίο τους επιτρέπει την ικανοποιητική χρήση των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης της βιβλιοθήκης. Πρέπει να δίνεται έμφαση στην πρακτική εξάσκηση των χρηστών. Η εκπαίδευση πρέπει να περιλαμβάνει ασκήσεις με θέματα του ενδιαφέροντος τους.

Η ανατροφοδότηση και η ανασκόπηση πρέπει να είναι μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Πρέπει να ετοιμάζεται συνοδευτικό υλικό, έντυπο ή και ηλεκτρονικό και να δίνεται στους εκπαιδευόμενους κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Η παρότρυνση των χρηστών της βιβλιοθήκης να παρακολουθήσουν αυτού του είδους την εκπαίδευση είναι πολύ σημαντική. Θα πρέπει με κάποιο τρόπο η βιβλιοθήκη να καταφέρει να επικοινωνήσει με τους χρήστες της και να τους πείσει για την σημαντικότητα αυτών των μαθημάτων και για το πόσο μπορούν να βοηθηθούν από αυτά. Στις πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες το ακαδημαϊκό προσωπικό μπορεί να διαδραματίσει πολύ σημαντικό ρόλο παροτρύνοντας τους φοιτητές και εξηγώντας τους πόσο σημαντική θα είναι για τις σπουδές τους η σωστή χρήση των ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων. Θα πρέπει φυσικά και το ακαδημαϊκό προσωπικό να έχει προηγουμένως και το ίδιο πειστεί τόσο για τη σπουδαιότητα των ηλεκτρονικών βάσεων, όσο και για το επίπεδο της εκπαίδευσης που προσφέρει η βιβλιοθήκη. Υπάρχουν παραδείγματα καθηγητών που συνοδεύουν οι ίδιοι τους φοιτητές τους σε τέτοιου είδους σεμινάρια εντάσσοντας τα μάλιστα στο πλαίσιο του μαθήματός τους.

Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας και η αύξηση στη διακίνηση των ηλεκτρονικών πληροφοριών. Στις βιβλιοθήκες, άλλαξε όπως ήταν φυσικό, τον παραδοσιακό ρόλο των βιβλιοθηκονόμων, οι οποίοι μετεξελίχθηκαν από φύλακες της πληροφορίας, σε ειδικούς σε θέματα έρευνας και αναζήτησης πληροφοριών. Βλέπουμε πολλούς από αυτούς να ασχολούνται, πέρα από τις παραδοσιακές βιβλιοθηκονομικές εργασίες (καταλογογράφηση, εξυπηρέτηση χρηστών, κλπ.) με την διαχείριση συστημάτων, τον σχεδιασμό ιστοσελίδων, την εκπαίδευση χρηστών, την βιβλιογραφική υποστήριξη, την έρευνα σε βάσεις δεδομένων και το διαδίκτυο, κλπ. Με τη καθημερινή χρήση της νέας τεχνολογίας και του διαδικτύου, οι βιβλιοθηκονόμοι εξειδικεύτηκαν και έγιναν επαγγελματίες σε θέματα πληροφόρησης. Αυτοί είναι υπεύθυνοι να οργανώνουν, να αναλύουν και να αξιολογούν τις πληροφορίες που βρίσκονται σε βάσεις διάφορων ειδών.

“Παραδοσιακά, οι υπηρεσίες πληροφόρησης των βιβλιοθηκών, εστιάζονταν στο να βοηθούν τους χρήστες να εντοπίσουν το υλικό που βρισκόταν πάνω στα ράφια και μέσα στο κτίριο της βιβλιοθήκης. Με την εμφάνιση της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης, οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει όχι μόνο να εκπαιδεύουν τους χρήστες για τις πηγές πληροφόρησης που βρίσκονται μέσα στη βιβλιοθήκη, αλλά να υποδεικνύουν ταυτόχρονα την ύπαρξη άλλων πηγών πληροφόρησης καθώς και τον τρόπο πρόσβασης σε αυτές. Πρέπει να κάνουν γνωστούς στους χρήστες, άλλους τοπικούς, εθνικούς και

διεθνείς καταλόγους και παντός είδους ηλεκτρονικές βάσεις πληροφόρησης βοηθώντας τους έτσι να έχουν πρόσβαση στη μέγιστη δυνατή πληροφόρηση” (Rapple, 1997).

Το προσωπικό της βιβλιοθήκης είναι υπεύθυνο για την διαχείριση των ηλεκτρονικών πηγών αλλά και για την υποστήριξη και εκπαίδευση των χρηστών. Για να μπορούν να κάνουν σωστά τη δουλειά τους οι βιβλιοθηκονόμοι θα πρέπει να έχουν την κατάλληλη γνώση και εμπειρία. Συνεχή εκπαίδευση χρειάζονται εκτός από τους χρήστες, και οι ίδιοι οι βιβλιοθηκονόμοι οι οποίοι θα πρέπει να προσπαθούν να ασχολούνται συστηματικά με τις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης που διαθέτει η βιβλιοθήκη και ειδικά τις νέες. Είναι σημαντικό το προσωπικό της κάθε βιβλιοθήκης να αναπτύξει μια νοοτροπία στην οποία θα επιζητεί την συνεχή μάθηση και να προσπαθεί να προσαρμοστεί στις ραγδαίες αλλαγές που επιδέχεται το περιβάλλον στο οποίο εργάζεται. Κάθε βιβλιοθηκονόμος που θέλει να είναι καλός και αποτελεσματικός στα καθήκοντα του θα πρέπει να ενημερώνεται συνεχώς, να είναι σε συνεχή επαφή με τη νέα τεχνολογία και να παρακολουθεί τις συνεχιζόμενες εξελίξεις στο τομέα της βιβλιοθηκονομίας. Η συνεχής εκπαίδευση και επιμόρφωση με σεμινάρια, συμμετοχή σε συνέδρια και η μελέτη των νέων δεδομένων είναι απαραίτητη για κάθε βιβλιοθηκονόμο που θέλει να είναι σωστός επαγγελματίας.

B.6 Αξιολόγηση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και της εκπαίδευσης

Η νέα τεχνολογία αναπτύσσεται καθημερινά και επηρεάζει τόσο την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών βάσεων πληροφόρησης, όσο και τις εκπαιδευτικές ανάγκες των χρηστών των βιβλιοθηκών. Κάθε βιβλιοθήκη θα πρέπει να κάνει μια έρευνα για να ανακαλύψει πόσο επικοινωνητικά χρησιμοποιούνται οι βάσεις αυτές και να προσδιορίσει τις πραγματικές εκπαιδευτικές ανάγκες των χρηστών της. Αξιολόγηση θα πρέπει επίσης να γίνεται και για οδηγίες (έντυπες, ηλεκτρονικές ή προφορικές) που δίνονται στους χρήστες για να διαπιστωθούν τυχόν αδυναμίες και κενά.

Είναι πολύ σημαντικό για τη βιβλιοθήκη να καταφέρει να δει την όλη κατάσταση πρώτα από τη σκοπιά του χρήστη και μετά από αυτήν του ειδικού. *“Οι απόψεις των χρηστών πρέπει να αποτελούν σημαντικό στοιχείο ανάλυσης για να εξακριβωθεί η αποτελεσματικότητα των πηγών, καθώς και οι διαφορετικές ανάγκες των χρηστών για να μπορέσουν να ικανοποιηθούν” (Ray, 1998).*

Οι βιβλιοθήκες θα πρέπει να βρουν τον τρόπο να ανακαλύψουν και να κατανοήσουν τις πραγματικές εκπαιδευτικές ανάγκες των χρηστών τους. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο μετά από αμφίδρομη επικοινωνία με αυτούς μέσω συχνών ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων. Μόνο μετά από μια τέτοια αξιολόγηση θα μπορέσει κάθε βιβλιοθήκη να σχεδιάσει και να αναπτύξει κατάλληλα τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες πληροφόρησης της. Σε αντίθετη περίπτωση η ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της βιβλιοθήκης θα γίνεται στην τύχη.

B.7 Στόχοι της αξιολόγησης

Οι στόχοι της αξιολόγησης θα πρέπει να είναι:

- Η μέτρηση της χρήσης κάθε ηλεκτρονικής πηγής πληροφόρησης ξεχωριστά. Με αυτή τη μέτρηση οι βιβλιοθήκες θα αντιληφθούν ποιες είναι οι δημοφιλέστερες πηγές από αυτές που παρέχουν και ποιες είναι οι πηγές που πιθανόν να χρειάζονται περισσότερη προώθηση και διαφήμιση ανάμεσα στους χρήστες. Η μέτρηση αυτή είναι απαραίτητη για τις βιβλιοθήκες διότι τις βοηθά να αντιληφθούν ποιες από τις ηλεκτρονικές πηγές που παρέχουν – για τις περισσότερες από τις οποίες οι βιβλιοθήκες ξοδεύουν αρκετά χρήματα – είναι πραγματικά χρήσιμες. Με αυτό τον τρόπο οι βιβλιοθήκες θα μπορέσουν, ίσως, να αναθεωρήσουν την πολιτική τους για ορισμένες από αυτές τις βάσεις.

- Η διερεύνηση των λόγων για τους οποίους μια συγκεκριμένη βάση δεν είναι δημοφιλής ανάμεσα στους χρήστες. Η έρευνα μπορεί για παράδειγμα να δείξει ότι μια συγκεκριμένη ηλεκτρονική βάση δεν χρησιμοποιείται πολύ γιατί οι δυνατότητες της δεν είναι γνωστές στους χρήστες, ή γιατί το περιβάλλον στο οποίο μπορεί κάποιος να έχει πρόσβαση σε αυτήν δεν είναι πολύ φιλικό για τον χρήστη. Μπορεί ακόμα να φανεί από την έρευνα ότι π.χ. μια συγκεκριμένη πηγή δεν ικανοποιεί τις προσδοκίες των χρηστών, ή ακόμα ότι οι οδηγίες που δίνονται από τη βιβλιοθήκη για τον τρόπο λειτουργίας της δεν είναι οι κατάλληλες.

- Η διερεύνηση κατά πόσο η εκπαίδευση που προσφέρεται στους χρήστες είναι καταλληλότερη, αν οι χρήστες είναι ευχαριστημένοι με αυτήν, ή αν υπάρχει κάτι με την όλη εκπαιδευτική διαδικασία που τους ενοχλεί και που θα ήθελαν να το αλλάξουν.

Ο γενικότερος στόχος της κάθε βιβλιοθήκης θα πρέπει να είναι η αποτύπωση της γενικής αντίληψη των χρηστών για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες και την εκπαίδευση που τους προσφέρει. Οι απόψεις και οι αντιλήψεις των χρηστών θα πρέπει να καταγράφονται και να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη για τις μελλοντικές αποφάσεις της βιβλιοθήκης πάνω στο συγκεκριμένο θέμα. Παρόλο που μια έρευνα δεν δείχνει πάντα ακριβώς τον τρόπο με τον οποίο οι χρήστες αντιμετωπίζουν μια ηλεκτρονική πηγή, παρέχει σίγουρα κάποιες ενδείξεις και μπορεί να δώσει πολύτιμες πληροφορίες και χρήσιμες ιδέες προερχόμενες από τους χρήστες.

B.8 Μέθοδοι έρευνας και αξιολόγησης

Πληροφόρηση για την εντύπωση που έχουν οι χρήστες για τις ηλεκτρονικές πηγές της βιβλιοθήκης, για τον χρόνο που σπαταλούν σε αυτές, όσο και για το πόσο αποτελεσματική ήταν η εκπαίδευση που έτυχαν για τη χρήση αυτών των πηγών μπορεί μια βιβλιοθήκη να έχει με τις ακόλουθες μεθόδους:

1. Ερωτηματολόγια

Προς τους χρήστες. Ένας αριθμός ανώνυμων ερωτηματολογίων μπορεί να δοθεί τυχαία σε χρήστες της βιβλιοθήκης. Τα ανώνυμα ερωτηματολόγια δίνουν την ευχέρεια στον χρήστη να εκφραστεί πιο ελεύθερα δίνοντας πιο αντικειμενικές πληροφορίες. Οι χρήστες θα πρέπει να συμπληρώνουν τα ερωτηματολόγια μέσα στη βιβλιοθήκη στην παρουσία βιβλιοθηκονόμου που θα μπορεί να δώσει διευκρινιστικές πληροφορίες για το ερωτηματολόγιο αν αυτό χρειαστεί.

2. Συνεντεύξεις με χρήστες

Οι συνεντεύξεις πρέπει να γίνονται σε προκαθορισμένο δείγμα το οποίο θα καλύπτει όλες τις πιθανές ομάδες χρηστών (με ηλικία, φύλο, μορφωτικό επίπεδο, ενδιαφέροντα κλπ.) ανάλογα και με το είδος της βιβλιοθήκης. Αν για πρόκειται για παράδειγμα για μια ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη, τότε αυτή θα πρέπει να φροντίσει να

έχει αντιπροσωπευτικό δείγμα φοιτητών από όλα τα τμήματα, όλα τα έτη, τους φοιτητές με μερική φοίτηση ή εξ αποστάσεως (αν υπάρχουν τέτοιοι), το ακαδημαϊκό και το διοικητικό προσωπικό του πανεπιστημίου. Θα είναι καλύτερο οι συνεντεύξεις να γίνονται στο χώρο της βιβλιοθήκης μετά από ραντεβού, να μαγνητοφωνούνται και να αναλύονται αργότερα. Οι συνεντεύξεις δίνουν στους βιβλιοθηκονόμους την ευκαιρία να επικοινωνήσουν άμεσα με τους χρήστες μέσω της συζήτησης και αυτό πιθανόν να τους βοηθήσει να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο σκέψης και αντίδρασης των φοιτητών.

Είναι προτιμότερο, τόσο τα ερωτηματολόγια όσο και οι συνεντεύξεις, για να ανταποκρίνονται στο σκοπό της αξιολόγησης για την οποία γίνονται, να περιλαμβάνουν προκαθορισμένες ερωτήσεις σχετικά με τα ακόλουθα (Shonrock, 1996):

- *Αν οι χρήστες γνωρίζουν την ύπαρξη όλων των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης που προσφέρει η βιβλιοθήκη.*
- *Αν γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιούν αυτές τις πηγές.*
- *Αν βρίσκουν εύκολη τη χρήση των ηλεκτρονικών πηγών και αν πιστεύουν ότι είναι χρήσιμες για τους ίδιους.*
- *Ποια ηλεκτρονική πηγή χρησιμοποιούν περισσότερο, ποια αποφεύγουν και γιατί.*
- *Αν έχουν συμμετάσχει στα εκπαιδευτικά σεμινάρια που διοργανώνει τη βιβλιοθήκη (σε περίπτωση που η συμμετοχή σε αυτά τα σεμινάρια δεν είναι υποχρεωτικά).*
- *Αν είναι γενικά ικανοποιημένοι με τις οδηγίες και την καθοδήγηση που τους δίνει η βιβλιοθήκη.*
- *Αν πιστεύουν ότι η εκπαίδευση και οι οδηγίες που προσφέρονται από τη βιβλιοθήκη θα πρέπει να βελτιωθούν με κάποιο τρόπο και πως πιστεύουν ότι πρέπει να γίνει αυτό.*
- *Αν πιστεύουν ότι η βιβλιοθήκη θα πρέπει να προσφέρει περαιτέρω εκπαίδευση για την χρήση αυτών των πηγών.*
- *Αν πιστεύουν ότι χρειάζονται περισσότερες ή και καλύτερες οδηγίες (γραπτές, online ή και ζωντανά μέσω κάποιου*

βιβλιοθηκονόμου) στο χώρο όπου χρησιμοποιούν τις ηλεκτρονικές πηγές.

- Αν οι on-line οδηγίες και η on-line βοήθεια (όπου υπάρχουν τέτοιες) για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης είναι ξεκάθαρες και βοηθητικές.
- Αν είναι ευχαριστημένοι από τη βοήθεια και την υποστήριξη που έχουν από το προσωπικό της βιβλιοθήκης.

Τέλος, θα πρέπει να ζητηθεί από τους χρήστες να δώσουν ελεύθερα τις δικές τους εισηγήσεις και κριτικά σχόλια.

Ένα πιλοτικό στάδιο με αξιολόγηση των ίδιων των ερωτήσεων θα πρέπει να προηγηθεί του τελικού σχεδιασμού των ερωτηματολογίων και των συνεντεύξεων.

3. Παρατήρηση και εμπειρία

Η παρατήρηση και η εμπειρία του προσωπικού της βιβλιοθήκης που εργάζεται στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και στην εξυπηρέτηση χρηστών μπορεί να είναι πολύ χρήσιμη για την έρευνα μας. Το προσωπικό της βιβλιοθήκης μπορεί να δώσει πληροφορίες για το πόσο συχνά οι χρήστες αντιμετωπίζουν δυσκολίες κατά τη διάρκεια της χρήσης ηλεκτρονικών πηγών, πόσο συχνά ζητούν τη βοήθεια βιβλιοθηκονόμου, τι είδους απορίες έχουν συνήθως, και πόσο συχνά χρησιμοποιούν τις πηγές χωρίς πρόβλημα βρίσκοντας αυτό που θέλουν. Οι πιο συχνές ερωτήσεις των χρηστών και τα πιο συχνά προβλήματα που αντιμετωπίζουν, μπορούν να οδηγήσουν σε πολύ χρήσιμα συμπεράσματα. Για τη συλλογή αυτών των πληροφοριών θα πρέπει να ζητηθεί από το προσωπικό που ασχολείται με αυτούς τους τομείς να δώσει τις παρατηρήσεις του είτε μέσω συζήτησης, είτε μέσω ειδικά σχεδιασμένων για τον σκοπό αυτό, ερωτηματολογίων.

4. Ηλεκτρονική συλλογή στατιστικών δεδομένων

Πολλοί ηλεκτρονικοί κατάλογοι, βάσεις δεδομένων, ηλεκτρονικά περιοδικά κλπ., συλλέγουν αυτόματα πολλά χρήσιμα στατιστικά δεδομένα σχετικά με τη συχνότητα χρήσης της συγκεκριμένης πηγής, τις ομάδες χρηστών της, τον τρόπο χρήσης της, καθώς και τις επιτυχημένες και αποτυχημένες έρευνες που γίνονται σε αυτές. Η

σωστή επεξεργασία αυτών των δεδομένων μπορεί να βοηθήσει στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων.

Η αξιολόγηση της χρήσης των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης και της ικανοποίησης που έχουν οι χρήστες, μπορεί να βοηθήσει την βιβλιοθήκη να εντοπίσει πιθανές αδυναμίες και κενά στις ηλεκτρονικές της υπηρεσίες και να τις βελτιώσει. Η ίδια έρευνα και αξιολόγηση πρέπει να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα για να μπορεί να υπάρχει σύγκριση. Η όλη διαδικασία αξιολόγησης θα πρέπει επίσης να αξιολογείται για να βελτιώνεται και να γίνεται όσο πιο αντικειμενική γίνεται.

B.9 Παροχή ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης

Μια βιβλιοθήκη για να μπορέσει να παράσχει με αποτελεσματικότητα ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης στους χρήστες της θα πρέπει να ακολουθήσει τα ακόλουθα βήματα:

- 1) Να βρει και να αποκτήσει τις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης που είναι οι καταλληλότερες για τις ανάγκες των χρηστών της.
- 2) Να αποκτήσει τον κατάλληλο εξοπλισμό και την πρόσβαση που χρειάζεται για να μπορεί κάποιος να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τις πηγές αυτές.
- 3) Να προσφέρει προς του χρήστες την κατάλληλη εκπαίδευση και τις κατάλληλες οδηγίες για να μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις ηλεκτρονικές πηγές.
- 4) Να αξιολογεί σε τακτά χρονικά διαστήματα τόσο τις ηλεκτρονικές της υπηρεσίες όσο και την εκπαίδευση που παρέχει.

Η εποχή της πληροφόρησης έχει αλλάξει τον τρόπο λειτουργίας των βιβλιοθηκών και τις προτεραιότητες τους. Οι ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης είναι πλέον απαραίτητα εργαλεία για κάθε φοιτητή και για κάθε ερευνητή και ανοίγουν νέους ορίζοντες στους χρήστες που μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν σωστά. “Δεν υπάρχει

αμφιβολία ότι το ψάξιμο πληροφοριών προϋποθέτει γνώση και ικανότητες οι οποίες αποκτούνται μετά από επίπονη προσπάθεια και σχολαστική μελέτη. Όμως όπως συμβαίνει και σε πολλές άλλες περιπτώσεις, κάποιες συμβουλές και λίγη υποστήριξη με καλά επιλεγμένα παραδείγματα μπορούν να γλιτώσουν κάποιον από πολλούς μπελάδες και σπατάλη χρόνου” (Large, 1999).

Οι ικανότητες τις οποίες θα αποκτήσουν οι χρήστες για να μπορούν να ερευνήσουν αποτελεσματικά στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων θα τους συνοδεύουν και στην καθημερινή τους ζωή εκτός βιβλιοθήκης. Ο στόχος κάθε βιβλιοθήκης θα πρέπει να είναι η παροχή προς τους χρήστες της των καταλληλότερων πηγών πληροφόρησης κάθε φορά που τις χρειάζονται. Χωρίς αμφιβολία, η παροχή τέτοιων υπηρεσιών από τις βιβλιοθήκες είναι μια πολύπλοκη μα αναγκαία διαδικασία η οποία μπορεί να επιτευχθεί μόνο αν συνοδεύεται από την ανάλογη εκπαίδευση. Η αξιολόγηση όλων των πιο πάνω (παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών, εκπαίδευση και υποστήριξη από τη βιβλιοθήκη) καθώς και η ικανότητα της βιβλιοθήκης να παρακολουθεί και να υιοθετεί την νέα τεχνολογία είναι στοιχεία απαραίτητα στον συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο των βιβλιοθηκών και της πληροφόρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

*«Το Διαδίκτυο στην επιστημονική
έρευνα των ανθρωπιστικών επιστημών»*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ : Το Διαδίκτυο στην επιστημονική έρευνα των ανθρωπιστικών επιστημών

Γ.1 Η βιβλιογραφική αναζήτηση στο Διαδίκτυο των ανθρωπιστικών επιστημών

Το διαθέσιμο έντυπο υλικό στην αναζήτηση της πληροφορίας στις ανθρωπιστικές επιστήμες είναι σχετικά περιορισμένο. Η δουλειά του Wiberley και άλλων έδειξε τότε την καλώς αποδεχόμενη άποψη ότι οι όροι έρευνας των ανθρωπιστικών επιστημών ήταν συχνά γενικοί και ανακριβείς. Αναγνώρισε τη συχνή χρήση στοιχείων όπως τα ονόματα ανθρώπων και τοποθεσιών. Αυτή η δουλειά αργότερα επεκτάθηκε από την Bates. Αυτό το τμήμα των στοιχείων αποκάλυψε ότι οι ειδικοί των ανθρωπιστικών επιστημών στην ακρίβεια χρησιμοποιούσαν συχνά συγκεκριμένους και υψηλά επιλέξιμους τύπους ερωτήσεων.

Μια άλλη αναφορά παρουσιάζει ότι οι ειδικοί των ανθρωπιστικών επιστημών επιδεικνύουν μια υψηλή χρήση των λειτουργιών της βιβλιοθήκης από άλλους ακαδημαϊκούς. Περισσότερο συχνά χρησιμοποιούν καταλόγους, γυρίζουν προς τους βιβλιοθηκονόμους για βοήθεια, για περιήγηση, χρησιμοποιούν παρακρατημένες συλλογές και ευρετήρια περιοδικών, κλπ. Η συνεργατική πλευρά της αναζήτησης της πληροφορίας έχει συχνά αποδειχτεί αξιόλογη: ο Watson-Boone αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα του επαγγελματικού δικτύου των συνεργαζόμενων και απομακρυσμένων συναδέλφων στην αναζήτηση πληροφοριών των ειδικών των ανθρωπιστικών επιστημών. Έτσι η αναζήτηση πληροφοριών στις ανθρωπιστικές επιστήμες επιδεικνύει μια ισχυρή χρήση της ανθρώπινης υποστήριξης, καθώς επίσης και μια πιο έντονη χρήση των εργαλείων μηχανικής αναζήτησης. Ωστόσο, οι ειδικοί των ανθρωπιστικών επιστημών γυρίζουν περισσότερο συχνά στους βιβλιοθηκονόμους, αλλά το κάνουν με κάποια διστακτικότητα.

Η επίδραση του ψηφιακού περιβάλλοντος αναζήτησης πληροφοριών στο χώρο έρευνας γίνεται ελλιπές κατανοητό. Η Tibbo, στη δική της έρευνα, στην αναζήτηση πληροφοριών από ιστορικούς, δηλώνει ότι «δεν έχουμε ιδέα εάν πέτυχαν στην εύρεση αυτών των υλικών βασιζόμενοι στις έρευνες στο διαδίκτυο» και παρόμοιες ερωτήσεις στους ηλεκτρονικούς καταλόγους. Λίγα έχουν αναδυθεί στην επιφάνεια σχετικά με τη χρήση των νέων ηλεκτρονικών πηγών της πληροφορίας όπως είναι ο Ιστός, και άλλες πρόσφατες βελτιώσεις όπως η παρουσίαση των περιοδικών διαμέσου διαδικτύου, δεν έχουν ωστόσο μελετηθεί συστηματικά. Με άλλα λόγια υπάρχει ένα κενό μεταξύ της δικής μας ενόρασης σχετικά με αναζήτηση πληροφοριών και των τεχνολογιών ανάκτησης πληροφορίας.

Αυτό το άρθρο αναφέρει τα ευρήματα μας που βοηθάνε να στενέψουμε αυτό το κενό, και να φέρουμε τις τεχνολογίες ανάκτησης πληροφοριών και αλληλεπίδρασης πιο κοντά στην αναζήτηση πληροφοριών από τους ειδικούς των ανθρωπιστικών επιστημών. Στο επόμενο κεφάλαιο περιγράφουμε μια μελέτη χρηστών που κάναμε για να ενημερώσουμε την εικόνα μας σχετικά με τις στρατηγικές αναζήτησης πληροφοριών των ειδικών των ανθρωπιστικών επιστημών, και για να αποκαλύψουμε ότι τα κομμάτια όπου δεν υπάρχει ταίριασμα μεταξύ της τεχνολογίας και των ικανοτήτων των χρηστών είναι μεγαλύτερο. Χρησιμοποιήσαμε τεχνικές αξιολόγησης ανάκτησης πληροφοριών για να αναγνωρίσουμε πρότυπα σχετικά με τις ιδιότητες κειμένου των εγγράφων που συγκεντρώνονται από τους χρήστες στον τομέα της δικής τους αναζήτησης πληροφοριών. Χρησιμοποιήθηκαν διάφορα μέτρα ανάκτησης πληροφοριών για να εξετάσουμε λεπτομερειακά την αναζήτηση πληροφοριών από τους χρήστες- σε αυτή την περίπτωση, αναλύοντας τους τύπους των όρων που χρησιμοποιούν για την έρευνα των τύπων των εγγράφων. Διαμέσου αυτού, αναγνωρίζουμε τη σχέση μεταξύ των τύπων των όρων έρευνας και τη συχνότητα της εμφάνισης των λέξεων που συνδέονται με κάθε τύπο των όρων.

Γ.2 Είδη Υπηρεσιών / Εκφάνσεις του Διαδικτύου

Το Διαδίκτυο (Internet), έχει γίνει πλέον μέρος του καθημερινού μας λεξιλογίου. Πρόκειται για ένα αυτόνομο παγκόσμιο πλέγμα από αλληλοσυνδεδεμένα δίκτυα υπολογιστών που ανταλλάσσουν πληροφορίες. Συχνά λέγεται και λεωφόρος

πληροφοριών, καθώς παρομοιάζεται με οδικό δίκτυο μεταφοράς των πληροφοριών ή αλλιώς κυβερνοχώρος.

Στο διαδίκτυο οι πληροφορίες έχουν μια δόμηση και μια ιεράρχηση. Επιφανειακά χαρακτηρίζεται από σχετική αταξία, καθώς δεν ελέγχεται από κανένα και είναι αποκεντρωμένο, η "αναρχία" όμως αυτή φαίνεται να λειτουργεί αποδοτικά. Η χρησιμότητα του διαδικτύου στην επιστημονική έρευνα είναι πολλαπλή καθώς επιτρέπει την άνευ χρονικών και τοπικών περιορισμών επικοινωνία και αναζήτηση πληροφοριών.

Όμως, οι ερευνητές και οι επιστήμονες των κοινωνικών επιστημών ακόμη διακατέχονται από μια διάχυτη καχυποψία απέναντι στην τεχνολογία και από μια αίσθηση ανασφάλειας και αγωνίας μπροστά στην ιδέα της ενεργούς εμπλοκής τους με αυτή. Βασική αιτία αυτού του φόβου, μεταξύ άλλων, είναι η απουσία εξοικείωσης, συστηματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης τους σε ένα πεδίο που θεωρείται πλέον αναπόφευκτα απαραίτητο.

Το έργο των κοινωνικών επιστημών βασίζεται στην έρευνα (θεωρητική και εφαρμοσμένη) και στην διάδοση της, μεταξύ των ειδικών και όσων άλλων έχουν συναφή ενδιαφέροντα. Η ίδια η ερευνητική διαδικασία, αλλά και η διάδοση των αποτελεσμάτων της, βασιζόταν σε έντυπη μορφή ή και σε προσωπική επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των ενδιαφερομένων. Η κατάσταση αυτή, είχε ως συνέπεια συγκεκριμένους πρακτικούς περιορισμούς. Το κόστος των μετακινήσεων και των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, την ετεροχρονισμένη ανταλλαγή και προμήθεια υλικού, την δυσκολία πρόσβασης σε πηγές πληροφοριών που εδράζονται σε απαγορευτικούς από πλευράς απόστασης και κόστους τόπους, κ.ά.

Σήμερα, η διάδοση της νέας τεχνολογίας και ειδικότερα η ανάπτυξη και εξάπλωση του διαδικτύου με τις δυνατότητες που η χρήση τους συνεπάγεται, έχουν δώσει μια νέα μορφή στις ανάγκες των κοινωνικών επιστημόνων και μια σειρά εναλλακτικών τρόπων και μεθόδων που αυτές μπορούν να ικανοποιηθούν. Ανάγκες όπως αυτή της βιβλιογραφικής ενημέρωσης, της ανταλλαγής των πιο πρόσφατων πληροφοριών σχετικά με το εκάστοτε ερευνητικό ζήτημα, της άμεσης και έγκαιρης επικοινωνίας με συνεργάτες και της προβολής και διάδοσης του έργου τους.

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της δικτυακής τεχνολογίας είναι η υπέρβαση της χωρικής διάστασης, οι τεράστιες δυνατότητες στην επικοινωνία και οι νέοι τρόποι παρέμβασης στο έργο. στις σκέψεις, στις ιδέες, στα συναισθήματα και στις αποφάσεις των συνανθρώπων μας. Μέσα από τα δίκτυα μπορεί να δοθεί νέα διάσταση στη συμμετοχή και τη δημοκρατία. Επιπλέον, υπάρχουν μια σειρά πλεονεκτημάτων που χαρακτηρίζουν αποκλειστικά το διαδίκτυο και αποτελούν "πρωτοφανή" καινοτομία στα πλαίσια της παγκόσμιας επιστημονικής δραστηριότητας, καθιστώντας το ερευνητικό έργο αποτέλεσμα συγκερασμού της οικουμενικής και διεπιστημονικής εμπειρίας και γνώσης, όπως η δυνατότητα της εξ αποστάσεως ανταλλαγής προβληματισμών, ενδιαφερόντων, η άμεση (on-line) ανατροφοδότηση σε άμεσες ανάγκες για ενημέρωση, επίλυση αποριών, ταυτό-χρονη συνεργασία συνεργατών από απόσταση κ.ο.κ. Οι Pugalee και Robinson αναφέρουν ότι ένας δάσκαλος χαρακτήρισε το διαδίκτυο σαν μια πηγή για *"άξια λόγου και ενδιαφέρουσα κριτική σκέψη, πάνω σε πολλά σημαντικά και σύγχρονου ενδιαφέροντος ζητήματα, που δύσκολα πια βλέπουμε στα βιβλία"* (Pugalee and Robinson, 1998). Ακόμη, η τεχνολογική και τεχνική υποδομή του διαδικτύου στο να διαχειρίζεται τεράστιο όγκο πληροφοριών (από απλό κείμενο ως υψηλής πιστότητας βίντεο ή τρισδιάστατα εικονικά περιβάλλοντα), συνιστά ένα εξίσου καθοριστικό παράγοντα που προβάλλει το ρόλο και τη συμβολή του διαδικτύου στη δράση των Κοινωνικών Επιστημών.

Η υπολογιστική τεχνολογία είτε το θέλουμε είτε όχι, είναι πλέον προέκταση του σύγχρονου τρόπου κοινωνικής και ατομικής δράσης, ενώ ο ρυθμός εισαγωγής του στη καθημερινότητα είναι ένα θέμα προς συζήτηση.

Συνοψίζοντας, και περνώντας στο πρακτικό μέρος της παρούσας εργασίας, αναφέρουμε πως η εν γένει αξιοποίηση του διαδικτύου στα πλαίσια των κοινωνικών επιστημών μπορεί να αναδείξει τη δυναμική του νέου αυτού μέσου με τρεις κυρίως τρόπους:

- Άντληση πληροφοριών και ενημέρωσης.

- Διάδοση και προβολή θέσεων, απόψεων και ενημέρωσης για το έργο των Κοινωνικών Επιστημών.

- Συμμετοχή και δραστηριοποίηση από κοινού με άτομα ή ομάδες πέρα των χωρικών περιορισμών.

Για να μιλήσει κανείς για τη θετική πλευρά του ενός ζητήματος και να υπερασπιστεί την αξία και την προσφορά του, έχει πρώτα ηθική υποχρέωση να εκθέσει τα αρνητικά στοιχεία του, τις συνέπειες τους και τρόπους που μπορούν να αποφευχθούν. Τηρώντας αυτή τη δέσμευση εκθέτουμε κάποια ζητήματα που θεωρούμε ότι μπορούν να αποτελέσουν πηγή δυσκολιών .

Ένα πρόβλημα που πρέπει κανείς να λάβει υπόψη του είναι το κόστος (σε χρήμα και χρόνο). Η πρόσβαση στο διαδίκτυο μπορεί να αποκτηθεί μέσω συγκεκριμένων παροχών υπηρεσιών διαδικτύου (providers) υπό τη μορφή μιας συνδρομής. Επιπλέον, υπάρχει η επιβάρυνση του με το κόστος της τηλεφωνικής σύνδεσης με τον παροχέα.

Η ποιότητα του τηλεφωνικού δικτύου (από τις απλές αναλογικές τηλεφωνικές γραμμές έως τις οπτικές ίνες και το ISDN) επηρεάζει την ταχύτητα εμφάνισης των πληροφοριών στην οθόνη του υπολογιστή. Σε ώρες αιχμής η εμφάνιση των στοιχείων μιας σελίδας μπορεί να γίνεται με πολύ αργό ρυθμό, γεγονός που προκαλεί καταστάσεις νευρικής και άγχους σε σημείο που το φαινόμενο αυτό έχει θεωρηθεί είδος σύγχρονης ασθένειας (internet anxiety disorder). Επιπλέον, η πρωτόγνωρη αυτή αίσθηση της δυνατότητας πρόσβασης σε τέτοια πληθώρα πληροφοριών αλλά και πολλές φορές η αναρχία που κυριαρχεί στην παρουσίαση και διάταξη των πληροφοριών αυτών, οδηγούν σε αποπροσανατολισμό του χρήστη από τον αρχικό σκοπό της αναζήτησης του.

Το κόστος βέβαια, δεν αφορά στην πρόσβαση από ακαδημαϊκά ιδρύματα, τα οποία παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες στο προσωπικό τους. Αυτός ήταν εξάλλου και ο αρχικός σκοπός της ανάπτυξης του διαδικτύου.

Προκύπτουν, όμως, και ευρύτερα προβλήματα που από την επαφή μας με τον κυβερνοχώρο.

Ένα σημαντικό πρόβλημα για όσους αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο είναι η υπερπληροφόρηση, ο τεράστιος όγκος πληροφοριών που είναι διαθέσιμος και μπορεί να προκαλέσει σύγχυση στον χρήστη. Χρειάζεται ο κάθε χρήστης να "μάθει" να ψάχνει, να επιλέγει τις πληροφορίες που πραγματικά χρειάζεται, να κρίνει και να αξιολογεί όσο υλικό συγκεντρώνει, ώστε να μην αποπροσανατολιστεί από τις πολλές πληροφορίες που ανακαλύπτονται με την ενεργοποίηση υπερσυνδέσμων και χάσει το στόχο του.

Κάποια κριτήρια που μπορεί να χρησιμοποιήσει, ώστε να φιλτράρει το διαθέσιμο υλικό, είναι τα παρακάτω:

- **Σκοπός:** Πρέπει κανείς να αναλογίζεται το κοινό στο οποίο απευθύνεται μια σελίδα, εξετάζοντας το περιεχόμενο, τον τόνο και τη μορφή της. Έτσι μόνο μπορεί να κρίνει κατά πόσο καλύπτει τις ανάγκες του ή τον αποπροσανατολίζει από τον απώτερο στόχο του.

- **Πηγή πληροφοριών:** Επειδή οι μηχανές αναζήτησης προβάλλουν μια πληθώρα αφιλτράριστων πληροφοριών πρέπει κανείς να εξετάζει την προέλευση της κάθε σελίδας και τα χαρακτηριστικά του συγγραφέα της. Το κατά πόσο είναι γνωστός και έχει εμπειρία στον τομέα του, το κατά πόσο η σελίδα προέρχεται από τον εκπαιδευτικό, τον κυβερνητικό ή τον εμπορικό τομέα, παίζουν σημαντικό ρόλο στην αξιοπιστία των παρεχόμενων πληροφοριών.

- **Ακρίβεια περιεχομένου:** Οι πληροφορίες που βρίσκονται στο διαδίκτυο δεν μπορούν να θεωρηθούν εξ' αρχής ως δεδομένες και ακριβείς. Η παρουσίαση των πληροφοριών δεν ελέγχεται από κανέναν, γι' αυτό και πρέπει να διατυπώνεται ξεκάθαρα η προέλευση τους, αν πρόκειται δηλαδή, για πρωτότυπες ή όχι. Αναγκαίο κρίνεται επίσης, να προσπαθεί να διακρίνει κανείς τυχόν σκοπιμότητες που κρύβονται πίσω από την προβολή κάθε λογής υλικού.

- **Βάθος περιεχομένου:** Το αν μια σελίδα καλύπτει το θέμα για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, ένα μέρος του θέματος ή προσπαθεί να το καλύψει από όλες τις πλευρές, είναι κάτι που πρέπει να εξετάζεται διεξοδικά. Η χρησιμοποίηση και άλλων μέσων, έντυπων και ηλεκτρονικών, παράλληλα με τη διασταύρωση της ισχύος του υλικού που υπάρχει στο διαδίκτυο, είναι κάτι όχι μόνο απαραίτητο, αλλά και καθοριστικό για το επιστημονικό κύρος και την αξιοπιστία της μελέτης μας.

- **Επίκαιρη ενημέρωση:** Η επισήμανση του χρόνου που ενημερώθηκε για τελευταία φορά μια σελίδα, συμβάλει στον έλεγχο του κατά πόσο το υλικό που διαθέτει είναι πρόσφατο και ισχύον.

- **Συνδέσεις:** Οι αναφερόμενες συνδέσεις σε άλλες σελίδες με σχετικά θέματα δεν είναι πάντα οι καλύτερες και οι μόνες που υπάρχουν. Όσο περισσότερες και ποικίλες είναι οι πηγές που ανακαλύπτουμε, τότε πιο έγκυρα είναι τα στοιχεία που συγκεντρώνουμε.

- **Μορφή και λειτουργικότητα:** Το περιεχόμενο πρέπει να είναι ξεκάθαρο και σωστά δομημένο σε ενότητες με τρόπο γραφής που να ταιριάζει στο κοινό στο οποίο απευθύνεται.

Η συχνή πρόσβαση στο διαδίκτυο μπορεί να προκαλέσει μια ακατάσχετη ανάγκη για συνεχή ενημέρωση και ανεύρεση νέων πηγών, μια "πλεονεξία", για περισσότερες πληροφορίες και δεδομένα. Έχει παρατηρηθεί πως αυτή η ανάγκη, σε συνδυασμό με την ποιότητα των δικτύων, σχετίζεται άμεσα με το φαινόμενο του δικτυακού άγχους.

Είδη υπηρεσιών του διαδικτύου

Η συμμετοχή και η πρόσβαση στο διαδίκτυο είναι δυνατή μέσω: ερευνητικών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, κρατικών και στρατιωτικών υπηρεσιών, επιχειρήσεων, ιδιωτικών οργανισμών, ιδιωτικών εταιρειών παροχής υπηρεσιών διαδικτύου.

Ο χρήστης του διαδικτύου έχει πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών: ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, δυνατότητα μεταφοράς αρχείων, πληθώρα πηγών πληροφοριών, συνδρομή σε ομάδες με κοινά ενδιαφέροντα, αλληλεπιδραστική

συνεργασία, δυνατότητα πολυμεσικής - υπερμεσικής παρουσίασης πληροφοριών, μετάδοση σε πραγματικό χρόνο, δυνατότητα on-line αγορών κ.ά.

Εκφάνσεις τον Διαδικτύου

Παρουσιάζονται, περιληπτικά, οι δυνατότητες που παρέχει το διαδικτύου, οι λειτουργίες που διαθέτει και η χρησιμότητα τους για την επιστημονική έρευνα.

WWW: Λόγω της δυνατότητας του να ενσωματώνει πολυμεσικό υλικό, ο Παγκόσμιος Ιστός (World Wide Web - WWW) έχει γίνει πολύ δημοφιλής και είναι η πιο γρήγορα εξελισσόμενη υπηρεσία του διαδικτύου. Χαρακτηριστικά του είναι το γραφικό περιβάλλον και ο υπερμεσικός του χαρακτήρας, που με την μη γραμμική και άμεση πρόσβαση σε κόμβους πληροφοριών των σελίδων, επιτρέπει την εξερεύνηση περιοχών υλικού με σχετικά, με τα ενδιαφέροντα του εκάστοτε ερευνητή, περιεχόμενα.

Telnet / ftp: Πρόγραμμα που επιτρέπει τη σύνδεση με απομακρυσμένους υπολογιστές και τη χρήση των προγραμμάτων τους, όπως καταλόγους βιβλιοθηκών, on-line βάσεις δεδομένων, υπηρεσίες ζωντανών συζητήσεων (chat services). Το ftp (πρωτόκολλο μεταφοράς δεδομένων - file transfer protocol) επιτρέπει τη μεταφορά αρχείων μεταξύ υπολογιστών στο διαδίκτυο. Οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να πάρουν αρχεία ή να διαθέσουν δικά τους, ώστε να είναι προσιτά και σε άλλους.

E-mail/Mailing lists: Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) επιτρέπει στους χρήστες ηλεκτρονικών υπολογιστών να ανταλλάσσουν μηνύματα μέσω της ηλεκτρονικής ταχυδρομικής θυρίδας τους. Ακόμη και άτομα που δεν έχουν δική τους σύνδεση στο διαδίκτυο έχουν τη δυνατότητα, μέσω κάποιων ιδιωτικών εταιριών, να αποκτήσουν δωρεάν ηλεκτρονική διεύθυνση, που θα μπορούν να χρησιμοποιούν από χώρους δημόσιας πρόσβασης στο διαδικτύου, όπως εκπαιδευτικά ιδρύματα, μεγάλα βιβλιοπωλεία, Internet Cafe κ.ο.κ. Τέτοια δωρεάν υπηρεσία παρέχει το **Hotmail** (<http://www.hotmail.com>). Η αποστολή και λήψη ενός ηλεκτρονικού μηνύματος είναι ζήτημα δευτερολέπτων, εκμηδενίζοντας ουσιαστικά τους χρονικούς περιορισμούς, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό στη περίπτωση υποβολής εργασιών σε συνέδρια, επιστημονικά περιοδικά κ.ο.κ.. Μια μεγάλη ποικιλία θεμάτων καλύπτεται από ταχυδρομικές λίστες (mailing lists). Όταν ο χρήστης εγγραφεί σε μια τέτοια λίστα θα

λαμβάνει στην ηλεκτρονική του θυρίδα μηνύματα από τα άτομα που είναι επίσης μέλη αυτής και θα μπορεί να ανταλλάξει απόψεις και πληροφορίες μαζί τους.

Newsgroups/Usenet: Τα newsgroups είναι forum βήματα δημοσίου διαλόγου, όπου μοιράζονται, συγκρίνονται και συζητούνται ιδέες, παρατηρήσεις, απόψεις και προβληματισμοί καθώς είναι πάντα χρήσιμο, να ακούγονται διαφορετικές απόψεις. Ένας παγκόσμιος ηλεκτρονικός πίνακας ανακοινώσεων για άτομα που μοιράζονται κοινά ενδιαφέροντα ή μια καθημερινή εφημερίδα που περιλαμβάνει άρθρα για τα θέματα που ενδιαφέρουν συγκεκριμένες ομάδες χρηστών.

IRC / Chatrooms / Instant messaging: Αυτές οι υπηρεσίες επιτρέπουν στους συμμετέχοντες ανά τον κόσμο, να "μιλούν" ζωντανά ο ένας στον άλλο, πληκτρολογώντας απλά τα μηνύματα τους. Υπάρχουν διάφορα κανάλια με μεγάλη ποικιλία θεματολογίας.

Μηχανές αναζήτησης: Λόγω της ραγδαίας εξάπλωσης και της παγκοσμιότητας του διαδικτύου. θα ήταν αδύνατο να γνωρίζει κανείς όλες, τις σχετικές με ένα, έστω και περιορισμένο, γνωστικό τομέα, ιστοσελίδες. Κάποιοι, εμπνεύστηκαν τη δημιουργία ειδικών ιστοσελίδων οι οποίες μπορούν να συγκεντρώνουν, να ταξινομούν σε θεματικές κατηγορίες το υλικό που υπάρχει στο διαδίκτυο. Πρόκειται για τις γνωστές μηχανές αναζήτησης, όπως για παράδειγμα, τις **Yahoo** (<http://www.yahoo.com>), **Altavista** (<http://www.altavista.com>), **Lycos** (<http://www.lycos.com>), το **Northern Light** (<http://www.nlsearch.com>) κ.ά. Η αναζήτηση γίνεται με τη χρήση λέξεων-κλειδιών, βάσει των οποίων το ίδιο πρόγραμμα αναζητά σε μια βάση δεδομένων, σελίδες που περιέχουν μία ή περισσότερες από τις λέξεις-κλειδιά. Αξίζει να αναφέρουμε την ύπαρξη ορισμένων "έξυπνων" μηχανών αναζήτησης τις οποίες διαχειρίζεται εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό που συγκεντρώνει πληροφορίες και λύσεις σε τυχόν ερωτήματα ή προβλήματα που μπορεί κανείς να θέσει. Τέτοιες είναι οι **Human Search** (<http://humansearch.com>) και **Ask Eric** (<http://ericir.syr.edu>). που ανταποκρίνονται άμεσα σε κάθε ζήτημα που τους τίθεται.

Ανάγκες που καλύπτει το Διαδίκτυο

α) Βιβλιογραφική αναζήτηση

Η αναζήτηση πηγών βιβλιογραφίας μπορεί να ξεκινήσει με την έρευνα βιβλιοθηκών του εσωτερικού και του εξωτερικού. Πολλές μεγάλες βιβλιοθήκες, πανεπιστημιακές και ερευνητικές, δίνουν τη δυνατότητα στο χρήστη να κάνει βιβλιογραφική αναζήτηση παρέχοντας πρόσβαση σε διάφορες κατηγορίες βιβλιογραφικών δεδομένων. Τέτοιες κατηγορίες είναι βιβλία ανά επιστημονικό τομέα, σπάνια βιβλία, περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων, κυβερνητικά έντυπα, συμπεράσματα ερευνητικών προγραμμάτων και γενικά κάθε λογής βιβλιογραφικό υλικό ταξινομημένο με διάφορα κριτήρια. Η αναζήτηση μπορεί να γίνει χρησιμοποιώντας λέξεις - κλειδιά, όπως η θεματική κατηγορία, το όνομα του συγγραφέα, ο τίτλος, ο εκδοτικός οίκος, το ISBN του βιβλίου κ.α.

Ως το σημαντικότερο σημείο αναφοράς για βιβλιογραφική αναζήτηση μπορεί να θεωρηθεί η **Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου** (<http://lcweb.loc.gov>) στις Η.Π.Α.. Ένα αντίτυπο από σχεδόν κάθε βιβλίο που εκδίδεται στον κόσμο, βρίσκεται στα ράφια της και στους ηλεκτρονικούς καταλόγους της.

Η **Βρετανική Βιβλιοθήκη** (<http://www.bl.uk>) είναι επίσης ένα ακόμη σημείο αναφοράς για ευρείας κλίμακας βιβλιογραφική έρευνα. Στην Ελλάδα μέσω του **Βρετανικού Συμβουλίου** (<http://www.britcoun.gr>), έχει κανείς τη δυνατότητα να παραγγείλει βιβλία και άρθρα από τη Βρετανική Βιβλιοθήκη χρησιμοποιώντας το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Τα άρθρα έρχονται στην Ελλάδα σε μορφή φωτοτυπίας, ενώ τα βιβλία διατίθενται για δεκαπενθήμερο δανεισμό.

Ανάλογα με τον επιστημονικό τομέα υπάρχει η δυνατότητα πρόσβασης μέσω τον διαδικτύου σε συγκεκριμένες **ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων**, όπου μπορεί κανείς να συγκεντρώσει τεράστιες ποσότητες χρήσιμου υλικού. Κάποιες υπηρεσίες παρέχονται δωρεάν, όπως η βιβλιογραφική βάση δεδομένων εκπαιδευτικής αρθρογραφίας του **ERIC** (<http://ericir.syr.edu>) ή η βάση δεδομένων διδακτορικών διατριβών του **UMI** (<http://www.umi.com>) ενώ άλλες, όπως η βάση δεδομένων ψυχολογικής αρθρογραφίας του **PsycLit** (<http://www.apa.org>), απαιτούν συνδρομή. Ακόμη υπάρχει πλήθος άλλων βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων που και αυτές με

συνδρομή παρέχουν είτε βιβλιογραφικά δεδομένα με περίληψη είτε ακόμη και πλήρες κείμενο. Ένας τρόπος να προμηθευτεί κανείς υλικό από αυτές είναι μέσω των υπηρεσιών του **Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (Ε.Κ.Τ.)** (<http://www.ekt.gr>). Μια ακόμη υπηρεσία του Ε.Κ.Τ. είναι η ελεύθερη δυνατότητα εύρεσης των ελληνικών βιβλιοθηκών που διαθέτουν ένα συγκεκριμένο τίτλο περιοδικού που αναζητά κανείς, μέσω του προγράμματος ΕΡΜΗΣ καθώς και η περιορισμένη (με χρήση κωδικού μόνο από το Ε.Κ.Τ., βιβλιοθήκες εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και τα κατά τόπους Εστιακά Κέντρα Τεκμηρίωσης) δυνατότητα on-line παραγγελίας άρθρων με το ανάλογο χρηματικό κόστος.

Στην Ελλάδα πολλά είναι τα πανεπιστήμια τα οποία διαθέτουν στις βιβλιοθήκες τους σύστημα βιβλιογραφικής αναζήτησης προσβάσιμο και από το διαδίκτυο. Στα περισσότερα ελληνικά πανεπιστήμια, αλλά και σε πολλά του εξωτερικού, η πρόσβαση στη βιβλιοθήκη γίνεται μόνο μέσω της υπηρεσίας telnet.

Ένας τρίτος τρόπος πρόσβασης σε βιβλιογραφικά δεδομένα, είναι οι δικτυακές σελίδες των εκδοτικών οίκων. Μεγάλοι εκδοτικοί οίκοι όπως ο **Elsevier Science** (<http://www.elsevier.nl>), ο **Kluwer** (<http://www.wkap.nl>), ο **Psychology Press** (<http://www.tandf.co.uk/HomePages/PPHome.htm>) ή εκδόσεις πανεπιστημίων όπως του **Oxford Press** (<http://www.oup-usa.org>), του **MIT Press** (<http://www.oup-usa.org>) κ.ά., παρέχουν μέσω του διαδικτύου πληροφορίες για τα βιβλία και τα περιοδικά τους, τη δυνατότητα της άμεσης παραγγελίας και αγοράς τους. Επίσης μπορούν να αποστέλλουν τα περιεχόμενα των περιοδικών που εκδίδουν σε ηλεκτρονική μορφή πριν ακόμη κυκλοφορήσει το αντίστοιχο τεύχος. Έτσι μπορεί κανείς εκ των προτέρων να γνωρίζει ποια τεύχη του περιοδικού τον ενδιαφέρουν και να ανατρέχει απευθείας σε αυτά. Εταιρίες όπως η **Swets** (<http://www.swetsnet.nl>) και η **Leader Books** (<http://www.leaderbooks.com/defaultgreek.asp>), που μεσολαβούν μεταξύ των εκδοτικών οίκων και της αγοράς, δίνουν επίσης πρόσβαση στο πλήρες κείμενο όλων των άρθρων όλων των περιοδικών στα οποία είναι κανείς συνδρομητής. Κατ' αυτόν τον τρόπο, όλα τα μέλη μιας πανεπιστημιακής, για παράδειγμα, κοινότητας, της οποίας η βιβλιοθήκη προμηθεύεται την έντυπη μορφή του εκάστοτε περιοδικού, αποκτούν τη δυνατότητα με κάποιο κωδικό να φέρουν στον υπολογιστή τους όσα άρθρα του περιοδικού τους ενδιαφέρουν, σε ηλεκτρονική μορφή. Με αυτή την υπηρεσία εκτός του ότι μειώνεται, η ανάγκη μετακίνησης του ερευνητή από το

χώρο εργασίας του, αποσυμφορίζονται οι βιβλιοθήκες στις ώρες αιχμής, γίνεται οικονομία σε χαρτί και το κυριότερο το βιβλιογραφικό υλικό υπόκειται σε μικρότερες φθορές.

Όπως ήταν φυσικό, η εμπορική πλευρά του διαδικτύου αφορά και τον τομέα του βιβλίου. Υπάρχουν μια σειρά ηλεκτρονικών βιβλιοπωλείων τα οποία προμηθεύουν υλικό μόνο μέσω του διαδικτύου.

Στις σελίδες ερευνητικών κέντρων, πανεπιστημιακών εργαστηρίων και άλλων επίσημων ή ανεπίσημων κρατικών ή μη φορέων, συχνά μπορεί κανείς να βρει πληθώρα άρθρων, δημοσιευμένων ή αδημοσίευτων, ερευνητικών πορισμάτων, εκθέσεων κ.ά., τα οποία είναι ελεύθερα αξιοποιήσιμα. Τέτοιες πηγές πλήρους κειμένου είναι το **HITL** (<http://www.hitl.washington.edu/publications>), το **Athena** (<http://un2sg4.unige.ch/athena/html/athome.html>) το **Εργαστήριο Πολυμέσων και Εικονικής Πραγματικότητας**, του Π. Τ. Δ. Ε. Ιωαννίνων (http://www.uoi.gr/schools/edu/ptde/gr/mvrlab_gr.htm) και πολλά άλλα.

Πληροφορίες από κυβερνητικές και μη υπηρεσίες

Δεν είναι λίγες οι φορές που ο κοινωνικός επιστήμονας, για την οριοθέτηση του εκάστοτε πλαισίου και την ολοκλήρωση της έρευνάς του, χρειάζεται πληροφορίες σχετικά με το νομικό πλαίσιο ή τη στατιστική εικόνα του φαινομένου που μελετά. Συχνά αναζητεί ενημερωτικό, διδακτικό και πληροφοριακό υλικό, γνωμοδοτήσεις, αποτελέσματα ερευνητικών προγραμμάτων και γενικότερα κάθε μορφής υλικό που μπορεί να αξιοποιήσει στα πλαίσια και για τους σκοπούς της μελέτης του. Τέτοιου είδους δεδομένα είναι δυνατόν να προμηθευτεί από δικτυακές σελίδες κρατικών ή ιδιωτικών φορέων και υπηρεσιών. Συχνά μάλιστα η σύγκριση υλικού για το ίδιο θέμα που προέρχεται από τις δύο αυτές κατηγορίες πηγών, δίνει μια πληρέστερη και αντικειμενικότερη εικόνα των φαινομένων και των γεγονότων που το απαρτίζουν. Είδος κρατικών ιστοσελίδων είναι αυτές των υπουργείων, του **Παιδαγωγικού Ινστιτούτου** (http://www.pishools.gr/gr_index.htm) κ.ά., ενώ κατηγορίες μη κρατικών ιστοσελίδων είναι του **Ιδρύματος Λαμπράκη** (<http://www.lrf.gr/greek/grhomepage.html>), του **Ευγενίδιου Ιδρύματος** (<http://www.eugenfound.edu.gr/homegr.html>), της **American Psychological Association** (<http://www.apa.org>), της **Greenpeace** (<http://www.greenpeace.org>) κ.ά.

Διανομή ερωτηματολογίων στο Διαδίκτυο

Κάτι ιδιαίτερα δελεαστικό χάρη στη χρήση του διαδικτύου είναι η διανομή ερωτηματολογίων. Η χρήση του δικτύου είναι δυνατόν να εξασφαλίσει έναν εν δυνάμει υψηλό αριθμό υποκειμένων, που θα προσέθετε αξιοπιστία και εγκυρότητα σε κάθε έρευνα καθώς και δυνατότητα για γενικευσιμότητα στα αποτελέσματά της. Ο κίνδυνος βέβαια των ψευδών στοιχείων, της μη επαρκούς ενασχόλησης και της τάσης για παραπλάνηση από πλευράς του υποκειμένου είναι πάντα ένα στοιχείο που πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη.

Πηγές λογισμικού

Υπάρχουν στο διαδίκτυο "τοποθεσίες" στις οποίες μπορεί κανείς να προμηθευτεί δωρεάν λογισμικό για κάθε ανάγκη, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ελεύθερα, το οποίο μπορεί και να ενταχθεί σε διάφορες κατηγορίες όπως:

1) προγράμματα που αφορούν το διαδίκτυο (πλοήγησης στο διαδίκτυο, υπηρεσιών telnet και ftp, βιντεοδιασκέψεων και on-line συζητήσεων, κατασκευής ιστοσελίδων και προστασίας των παιδιών από υλικό ακατάλληλο για την ηλικία τους).

2) Εκπαιδευτικά προγράμματα και παιχνίδια εκπαιδευτικά ή μη, ταξινομημένα με κριτήρια όπως η ηλικία, το γνωστικό αντικείμενο, το φύλο, ο βαθμός εξοικείωσης με τους υπολογιστές.

3) Προγράμματα γενικής χρήσης (προστασίας από ιούς υπολογιστών, ανανεωμένες εκδόσεις του λογισμικού που συνοδεύει κάθε περιφερειακή ή μη, συσκευή του υπολογιστή, επεξεργασία εικόνας και φωτογραφίας, ήχου, βίντεο και κινούμενης εικόνας, συγγραφής πολυμεσικών εφαρμογών.

4) Δοκιμαστικές δωρεάν εκδόσεις προγραμμάτων, δίνουν το δικαίωμα χρήσης για ένα διάστημα ώστε να αποφασίσει κανείς αν πραγματικά του χρειάζεται ώστε να το αγοράσει στην πλήρη του μορφή πληρώνοντας, συνήθως, εγγραφή on-line.

Επικοινωνία

Το διαδίκτυο προσφέρει ποικιλώτρες μεθόδους επικοινωνίας μεταξύ των χρηστών του είτε με τη μορφή του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είτε με τη μορφή των "ζωντανών συζητήσεων".

Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο είναι μια υπηρεσία με την οποία, χωρίς χρονοβόρες και δαπανηρές διαδικασίες, μπορεί ο χρήστης να διεξάγει την αλληλογραφία του. Ένα σημαντικό πλεονέκτημα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι η δυνατότητα που προσφέρει για αποστολή και ολόκληρων αρχείων (attachments) συνημμένων με το μήνυμα.

Μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μπορεί κανείς να είναι μέλος κάποιας ομάδας ατόμων με κοινά προς αυτόν ενδιαφέροντα και να ανταλλάσσει μηνύματα. Εκτός από τη ανταλλαγή γραπτών μηνυμάτων, ομάδες ατόμων με κοινά ενδιαφέροντα έχουν πλέον τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν απόψεις ή πληροφορίες "ζωντανά", σε on-line επικοινωνία με ποικίλες θεματικές κατηγορίες. Η ανταλλαγή πληροφοριών μπορεί να γίνει είτε με την πληκτρολόγηση κείμενου είτε με τη χρήση ενός ηλεκτρονικού "μαυροπίνακα", στον οποίο ο κάθε χρήστης σχεδιάζει αυτό που θέλει είτε με συνοδεία ήχου ή εικόνας με τη βοήθεια ψηφιακής βιντεοκάμερας. Μέχρι πρότινος, η ζωντανή επικοινωνία περιοριζόταν, κυρίως, στο κείμενο που πληκτρολογούσε ο κάθε χρήστης, με την βελτίωση όμως, της κατάστασης των τηλεφωνικών δικτύων και το μικρό, πλέον, κόστος του απαραίτητου υλικού είναι δυνατές βιντεοδιασκέψεις με ζωντανό ήχο και εικόνα, ακόμη και από ένα κοινό προσωπικό υπολογιστή.

Μια πολύ σημαντική δυνατότητα που παρέχει το διαδίκτυο είναι αυτή της εξ' αποστάσεως μάθησης (Open Distance Learning). Μέσω της ηλεκτρονικής επικοινωνίας επιτρέπεται η πραγμάτωση του ιδανικού της δημόσιας παιδείας και η άμεση ενημέρωση ενός ευρέως φάσματος ενδιαφερομένων, που λόγω) ειδικών συνθηκών (π.χ. τόπος διαμονής, οικονομική κατάσταση, χρονικοί περιορισμοί, κ.ο.κ.) δεν θα μπορούσαν να έχουν άλλη εναλλακτική ευκαιρία για εκπαίδευση και μάθηση.

Προβολή και διάχυση πληροφοριών με κατασκευή ιστοσελίδων (web pages)

Όσον αφορά στην προβολή και διάδοση πληροφοριών, ερευνητικού έργου, επιστημονικών ενδιαφερόντων, επιθυμία για νέες συνεργασίες και επιστημονικό διάλογο, το διαδίκτυο είναι ο ιδανικός χώρος. Η δυνατότητα που παρέχει για άμεση, παγκόσμιας εμβέλειας και επί εικοσιτετραώρου βάσεως πρόσβαση, ουσιαστικά το καθιστά ένα εργαλείο με ανυπολόγιστες προεκτάσεις και πολύπλευρη δυναμική. Δεν είναι εξάλλου τυχαίο ότι εξελίσσεται ραγδαία σε κυρίαρχο πεδίο στο χώρο των οικονομικών-εμπορικών συναλλαγών. Ουσιαστικά, το διαδίκτυο είναι ένας χώρος όπου την ίδια στιγμή "εκτίθεται" παγκοσμίως, με την θετική και αρνητική έννοια.

Ένας απλός τρόπος προβολής είναι η κατασκευή μιας ιστοσελίδας, όπου απλώς εκθέτει κανείς πληροφορίες σχετικά με το έργο του, τη δράση και τον φορέα που εκπροσωπεί. Συνδέσεις τέτοιου είδους είναι οι προσωπικές ιστοσελίδες, όπως σελίδες με βιογραφικά στοιχεία, οι συλλογικές, όπως αυτές των σχολείων, οργανώσεων κ.ά., οι ιστοσελίδες επίσημων φορέων, όπως υπουργείων, πανεπιστημίων κ.ά.

Η κατασκευή μιας ιστοσελίδας είναι μια σχετικά απλή υπόθεση, καθώς δεν απαιτούνται ιδιαίτερες γνώσεις προγραμματισμού αφού τα περισσότερα προγράμματα συγγραφής ιστοσελίδων λειτουργούν σε γραφικό περιβάλλον, καθιστώντας τα φιλικά προς το χρήστη. Τα προγράμματα αυτά μπορεί να τα προμηθευθεί ο καθένας δωρεάν από το διαδίκτυο, και έτσι δεν απομένει παρά να αφιερώσει λίγο από τον πολύτιμο χρόνο και πολλή από τη ζωνηρή φαντασία του.

Το διαδίκτυο αποτελεί ένα παράθυρο μέσα από το οποίο το κάθε άτομο έχει τη δυνατότητα να βλέπει "τη θέα" που αυτό κάθε φορά επιθυμεί. Δεν μένει παρά να αφεθούμε στη μαγεία του, εκμεταλλευόμενοι τη δυναμική του, μένοντας όμως πάντα επιφυλακτικοί απέναντι στις "σειρήνες" που μας καλούν κοντά του. Δεν πρέπει να μας διαφεύγει άλλωστε ότι με την από καιρό είσοδο μας στον αιώνα της πληροφορίας, εξαιτίας ή χάρη στο διαδίκτυο, έχει αρχίσει να μεταστρέφεται η ίδια η ανθρώπινη κουλτούρα και ταυτότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

*«Η απόδοση των ανθρωπιστικών
επιστημών μέσα σε ένα ψηφιακό
πλαίσιο»*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Η απόδοση των ανθρωπιστικών επιστημών μέσα σε ένα ψηφιακό πλαίσιο

Δ.1 Ηλεκτρονικές Πηγές Πληροφόρησης

Οι Ανθρωπιστικές Επιστήμες, ως γενικός όρος, αφορούν εκείνους τους κλάδους της γνώσης που περιγράφουν και προσδιορίζουν την ανθρώπινη φύση. Δύο σκέψεις έρχονται αυτομάτως στο μυαλό εκείνου που αναζητά ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες. Η πρώτη σκέψη έχει να κάνει με τη διαπίστωση ότι κάθε καλλιτεχνική δημιουργία των τελευταίων πέντε χιλιάδων χρόνων του ανθρώπινου πολιτισμού είναι υποψήφια πλέον για μετατροπή σε πηγή πληροφόρησης προσβάσιμη από το Διαδίκτυο (συνοδευόμενη και από τον απαραίτητο σχολιασμό) και η δεύτερη σκέψη αφορά στην ικανότητα που έχουν οι εν λόγω πηγές να αποτελέσουν το εφαλτήριο για την «παραγωγή» και άλλων πιο «βελτιωμένων προϊόντων».

Μια μικρή διερεύνηση στον χώρο αυτών των πηγών αποκαλύπτει ότι αυτές καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα - που διευρύνεται μέρα με τη μέρα - και επιπλέον μερικές από αυτές αλλάζουν, χωρίς καμιά πρωθύστερη προειδοποίηση, διευθύνσεις στο Διαδίκτυο, με αποτέλεσμα να αναφύονται ένα σωρό πρακτικά προβλήματα για όσους προσπαθούν να τις «ανιχνεύσουν» και να τις αξιοποιήσουν.

Οι βιβλιοθηκονόμοι, προσπαθώντας να ασχοληθούν με τέτοιου είδους προβλήματα, που σχετίζονται ως επί το πλείστον με την ταχύτατη εμφάνιση και διάδοση αυτών των πηγών στο Διαδίκτυο, και παράλληλα να τα αντιμετωπίσουν

αποτελεσματικά, οφείλουν να στρέψουν την προσοχή τους σε τρία σημεία κατά κύριο λόγο:

1. Πώς θα καταφέρουν να τα φέρουν εις πέρας με αυτόν τον «πακτωλό» των πηγών – εν ολίγοις, με ποιον τρόπο θα μπορέσουν να κατηγοριοποιήσουν αυτές τις πηγές, δημιουργώντας ταυτόχρονα και ένα νοερό μοντέλο, που θα λειτουργήσει ως «δείκτης» προσανατολισμού της Πολιτικής Ανάπτυξης της Συλλογής της Βιβλιοθήκης;

2. Πώς θα επιτύχουν μόνιμη πρόσβαση σε αυτές της πηγές;

3. Πώς θα μπορέσουν να συλλέξουν όλες αυτές τις πηγές, ώστε να δημιουργηθεί μια συλλογή τέτοια, που να ικανοποιεί ανά πάσα στιγμή και όσο το δυνατόν περισσότερο, τις ανάγκες των χρηστών της βιβλιοθήκης (με δεδομένο, βέβαια, ότι αυτή θα εμπλουτίζεται κατά καιρούς και με νέο πληροφοριακό υλικό, όσον αφορά τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες);

Οι βιβλιοθηκονόμοι οφείλουν να αναγνωρίσουν το γεγονός ότι οι νέες ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες φέρνουν μαζί τους και μεγάλες αλλαγές και προκλήσεις για το μέλλον. Πολλές από αυτές τις προκλήσεις οφείλονται στην απανταχού παρουσία και την πολυπλοκότητα του περιβάλλοντος του Παγκόσμιου Ιστού, μέσα στο οποίο εντάσσονται και λειτουργούν οι σύγχρονες βιβλιοθήκες. Ο Παγκόσμιος Ιστός συνέβαλε στη διεύρυνση των συνόρων των βιβλιοθηκών, *«σπάζοντας τα στεγανά όρια, και καθιστώντας αυτές πιο ευρέως «διαδεδομένες»* (Lougee, 2002). Επιπλέον, το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό και με την αμεσότητα που προσφέρει ο Παγκόσμιος Ιστός, έχουν ως αποτέλεσμα την επίσπευση του νέου ρόλου που καλείται να διαδραματίσει μια βιβλιοθήκη στην σύγχρονη εποχή. Τώρα, οι εξωτερικές πιέσεις είναι τέτοιες, που δεν μπορούν να αφήσουν ανεπηρέαστη καμιά βιβλιοθήκη. Για παράδειγμα, κάποιοι χρήστες που δεν πολυσκοτίζονταν να

έχουν πρόσβαση σε μια μικροφόρμα των *New York Times*, τώρα έχουν την απαίτηση αυτή η πηγή να είναι online προσβάσιμη.

Το Διαδίκτυο, λοιπόν, στη νέα αυτή «εποχή» που περιγράφεται, γίνεται αιτία όχι μόνο για να αυξηθεί ο αριθμός των χρηστών μιας βιβλιοθήκης, καθώς επίσης και των πιθανών πηγών πληροφόρησης εντός αυτής, αλλά συμβάλλει επιπλέον και στην αύξηση του αριθμού όλων όσων – από εδώ και στο εξής – θα «ποντάρουν» επάνω της για «ίδιον όφελος». Συγκεκριμένα, στις μέρες μας, δεν είναι πλέον ασυνήθιστο το φαινόμενο για μια βιβλιοθήκη να δέχεται πιέσεις από άλλες βιβλιοθήκες με τις οποίες «συναγελάζεται» μέσα από κοινοπρακτικά σχήματα, με απώτερο σκοπό να ακολουθήσει μια «ποδογετούμενη» πολιτική ανάπτυξης της συλλογής της, η οποία, μάλιστα, έρχεται και σε αντίθεση με τις ανάγκες της κοινότητάς της. Παραδείγματος χάριν, κάποιοι «πελάτες» με επιρροή είναι σε θέση να ασκήσουν πολιτικές πιέσεις στη βιβλιοθήκη, για να αναγκαστεί αυτή να αγοράσει ορισμένες βάσεις δεδομένων που με διαφορετικό τρόπο δεν θα αγόραζε. Έτσι, η βιβλιοθήκη μπορεί πολύ γρήγορα να μετατραπεί από «φιλική» σε «ξένη» για τους χρήστες της, με δεδομένο ότι δεν ανταποκρίνεται πλέον στις ανάγκες τους, αλλά «εξυπηρετεί συμφέροντα» άλλων. Κατά συνέπεια, όσο περισσότερο μια βιβλιοθήκη προσπαθεί να ενσωματωθεί με την κοινότητα των χρηστών της και να την εξυπηρετήσει, τόσο περισσότερο κινδυνεύει, από την άλλη πλευρά, κάποια στιγμή να γίνει αντικείμενο «στοιχημάτων» από «εξωτερικούς παράγοντες» που θέλουν να την «εκμεταλλευτούν».

Εν τω μεταξύ, νέες ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης που καλύπτουν και άλλες περιοχές του ανθρώπινου επιστητού έρχονται και αυτές, με τη σειρά τους, να ασκήσουν πιέσεις στους ήδη «διογκωμένους» προϋπολογισμούς των βιβλιοθηκών. Πολυετής συμβάσεις, με όρους και ρήτρες που δεν επιδέχονται «ακύρωση» και απευθύνονται σε πηγές που δεν είναι άμεσα απαραίτητες στη βιβλιοθήκη, καθώς επίσης και ένα σωρό αυξήσεις στον πληθωρισμό, γίνονται αιτία ακόμη μεγαλύτερης «συρρίκνωσης» του προϋπολογισμού της βιβλιοθήκης, αφού αυτός χάνει την «ευελιξία» του, με αποτέλεσμα και την αποσταθεροποίηση της ίδιας της συλλογής της βιβλιοθήκης. Μια τέτοια εξέλιξη έχει άμεσες συνέπειες για τις πηγές πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες, δεδομένου ότι αυτές αποτελούν τον πυρήνα της συλλογής μιας βιβλιοθήκης και, επιπλέον, οι χρήστες αυτών των πηγών

εκπροσωπούν παραδοσιακά τους πιο δυνατούς και ένθερμους υποστηρικτές μιας βιβλιοθήκης.

Φυσικά, δεν πρέπει να αγνοούμε το γεγονός ότι οι ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης – παρά τα όποια προβλήματα αναφέρονται - δεν παύουν να παρέχουν τη δυνατότητα μιας μεγαλύτερης γκάμας επιλογών για μια βιβλιοθήκη από ό,τι οι έντυπες πηγές. Συγκεκριμένα, μια βιβλιοθήκη μπορεί, αντί να προβεί στην αγορά ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης, να επιλέξει την πιο ευρέως διαδεδομένη οδό της εκμίσθωσης αυτών. Επιπλέον, μπορεί να γίνει μέλος σε Κοινοπραξίες, που θα της επιτρέψουν να έχει μια περιορισμένη πρόσβαση σε ορισμένους τίτλους. Στον κατάλογο αυτών των δυνατοτήτων έρχονται να προστεθούν και η «ελεύθερη πρόσβαση» σε μερικές πηγές μέσω του διαδικτύου, όπου αυτό επιτρέπεται. Η νέα αυτή πολιτική ανάπτυξης της συλλογής μιας βιβλιοθήκης με ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης, στις οποίες η βιβλιοθήκη έχει κάποια «δικαιώματα ιδιοκτησίας», είναι εντελώς διαφορετική από την πολιτική που ακολουθούνταν τις προηγούμενες εποχές, όπου η βιβλιοθήκη περιοριζόταν στη «φυσική υπόστασή» της, ξέροντας μονάχα σε ποιο ράφι βρίσκεται κάθε βιβλίο και περιοδικό της.

Οι ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες άνοιξαν νέους ορίζοντες στις βιβλιοθήκες, «σπάζοντας» το φράγμα της φυσικής υπόστασής τους (με ανοιχτής πρόσβασης URLs, με Κοινοπραξίες που συγκροτήθηκαν), και έγιναν πολύτιμοι αρωγοί στο έργο των χρηστών. Από την άλλη πλευρά, όμως, δημιούργησαν και προβλήματα: Αύξηση του κόστους για την αγορά / μίσθωσή τους (οι ηλεκτρονικές εκδόσεις είναι πιο ακριβές ασφαλώς από τις αντίστοιχες έντυπες), αγορά απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής, που κατά καιρούς πρέπει να αναβαθμίζεται, το κόστος της σύνδεσης στο Διαδίκτυο, το κόστος της εκτύπωσης της online πληροφόρησης ή της μεταφοράς σε κάποιο αποθηκευτικό μέσο (παλιότερα αρκούσε απλώς και μόνο να δανειστεί κανείς την πηγή, αφού όλα ήταν σε έντυπη μορφή). Για να μπορέσουμε να προβούμε σε μια - όσο το δυνατόν - πιο «δίκαια ετυμηγορία» για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες αλλά και των έντυπων, πρέπει να συνεκτιμηθούν ορισμένοι παράγοντες, όπως η χρήση αυτών των πηγών, το κόστος, η «μακροβιότητά» τους και, φυσικά, η επίδραση που έχουν στο κοινό της βιβλιοθήκης.

Σίγουρα, το περιβάλλον στο οποίο καλούμαστε σήμερα να κινηθούμε είναι πολύ πιο σύνθετο και πολύπλοκο από εκείνο του παρελθόντος, γι' αυτό και απαιτείται μια πιο συστηματική και αναλυτική προσέγγιση του εν λόγω ζητήματος, από την οποία δεν πρέπει να απουσιάζουν οι σκοποί και οι στόχοι που πρέπει να επιτελέσει, κάθε φορά, μια σύγχρονη βιβλιοθήκη.

Α.2 Κατηγοριοποίηση των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης

Από τα τεκμήρια που παραδοσιακά παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τους βιβλιοθηκονόμους που εργάζονται στο Πληροφοριακό Τμήμα μιας βιβλιοθήκης, οι τρέχουσες ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες αποτελούνται κυρίως από ευρετήρια που «μεταπήδησαν» από την έντυπη στην ηλεκτρονική μορφή, ψηφιοποιημένα κείμενα και εικόνες, καθώς επίσης και διάφορες άλλες πηγές με κοινό θέμα και με όχι και τόσο συστηματική, αυστηρή οργάνωση.

Στην έκδοση του Tim Jewell's, *Selection and Preservation of Commercially Available Electronic Resources* (Jewell, 2001), βρίσκουμε χρήσιμες πληροφορίες όσον αφορά την κατηγοριοποίηση των διαφόρων ειδών ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης, κατά τέτοιο τρόπο που ο βιβλιοθηκονόμος να μπορεί να προβεί σε μια περαιτέρω ανάλυση των πληροφοριακών πηγών που άπτονται των Ανθρωπιστικών Επιστημών. Χρησιμοποιώντας αυτές τις κατηγορίες σαν οδηγό, γίνεται πολύ πιο εύκολη η διαδικασία της ενσωμάτωσης των εν λόγω πηγών μέσα στο ήδη υπάρχον πλαίσιο της βιβλιοθήκης, με την προϋπόθεση βέβαια ότι αυτές οι πηγές μπορούν να περιληφθούν στη συλλογή της βιβλιοθήκης (είναι συμβατές με τη φύση της βιβλιοθήκης και τους σκοπούς της). Εξάλλου, το Διαδίκτυο έχει μια τάση να «θολώνει» τις διακρίσεις ανάμεσα στα τεκμήρια μιας βιβλιοθήκης – διακρίσεις που παλιότερα ήταν πιο ορατές σε ένα offline περιβάλλον, όπως για παράδειγμα η αυτονόητη διάκριση ανάμεσα σε ένα βιβλίο και σε μια βάση δεδομένων (database).

Κατά συνέπεια, κάθε πρακτικό πλάνο ανάπτυξης της συλλογής μιας βιβλιοθήκης πρέπει να λάβει υπόψη του τη σημασία που έχουν οι ευμετάβλητοι αυτοί πλέον

φορείς υλικού – τα νέα, δηλαδή, formats – αλλά και τη χρησιμότητα που παρουσιάζουν αυτές οι εναλλακτικές λύσεις, όπως για παράδειγμα η μετατροπή ενός έντυπου πληροφοριακού έργου σε online βάση δεδομένων ή ηλεκτρονικά ευρετήρια που υποστηρίζονται από αντίστοιχες διευθύνσεις στο Διαδίκτυο (OpenURL), αποτελώντας πλέον θύρες (gateways) για πρόσβαση σε αρχεία πλήρους κειμένου (full-text gateways). Αυτή η διαπίστωση δίνει και το έναυσμα για τη διατύπωση ενός πολύ καίριου ερωτήματος που σχετίζεται με την πολιτική που πρέπει να ακολουθήσει μια βιβλιοθήκη ως προς την επιλογή εκείνων των πηγών πληροφόρησης που θα επιθυμούσε να έχει στη συλλογή της - *''Με ποιον τρόπο, λοιπόν, θα μπορούσε μια βιβλιοθήκη να εμπλουτίσει τη συλλογή της με ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες, που θα ανταποκρίνονται επακριβώς στους στόχους και τους σκοπούς της βιβλιοθήκης, χωρίς να παρεκκλίνουν ούτε στο ελάχιστο από αυτούς, και με όσο το δυνατόν μεγαλύτερο «προσδόκιμο ζωής», με δεδομένο ότι κάθε μέρα εμφανίζονται όλο και περισσότερες νέες πηγές πληροφόρησης στο Διαδίκτυο (Internet Resources) και, επιπλέον, οι προϋπολογισμοί των βιβλιοθηκών είναι αρκετά πενιχροί για να καλύψουν την αγορά όλων αυτών των ηλεκτρονικών πηγών;''*.

Δ.3 Απόφαση για διατήρηση πρόσβασης σε πηγές πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Ο Παγκόσμιος Ιστός άλλαξε σημαντικά τις στρατηγικές ανάπτυξης της συλλογής μιας βιβλιοθήκης. Συγκεκριμένα:

1. Επέφερε αλλαγές στο βάθος και το εύρος των πηγών πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες, που παρέχει στους χρήστες της μια μεσαίου - τουλάχιστον - μεγέθους βιβλιοθήκη.

2. Επέφερε μόνιμες αλλαγές στο πληροφοριακό περιβάλλον μέσα στο οποίο καλούνται να λειτουργούν πλέον οι χρήστες της βιβλιοθήκης, οι προμηθευτές, οι ίδιες οι βιβλιοθήκες, συμπεριλαμβανομένων και των φορέων χρηματοδότησης αυτών των βιβλιοθηκών.

3. Άλλαξε ριζικά τον τρόπο σκέψης για την υλοποίηση του οικονομικού σχεδιασμού μιας βιβλιοθήκης. Η «μια και έξω» αποπληρωμή ενός βιβλίου, για παράδειγμα, ή η περιοδική επιβάρυνση της εξόφλησης μιας σύμβασης με ένα περιοδικό, ανήκουν, κατά πολύ, στο παρελθόν. Τη θέση τους πήρε η κατάρτιση ενός σύνθετου και πολύπλοκου προϋπολογισμού, που είναι υποχρεωμένος να λάβει σοβαρά υπόψη του πολλούς και διάφορους παράγοντες / μεταλλαγές (π.χ. χονδρική αγορά υλικού, ετήσιες συμβάσεις αντί πολυετών, αγορά αντί εκμίσθωσης, πολλές και διάφορες αντισταθμιστικές προτάσεις διαχείρισης και αξιοποίησης των κονδυλίων της).

4. Οδήγησε στην υιοθέτηση και την εφαρμογή μιας πολύπλοκης και πολυσύνθετης πολιτικής ανάπτυξης και διαχείρισης της συλλογής μιας βιβλιοθήκης, σύμφωνα με την οποία η βιβλιοθήκη είναι υποχρεωμένη να δημιουργήσει ένα «ισοζύγιο» ανάμεσα στις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, προβλέποντας όλους τους πιθανούς κινδύνους που εγκυμονεί κάτι τέτοιο, να συνεκτιμήσει και να συνυπολογίσει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα μιας βραχυπρόθεσμης εκμίσθωσης μιας online πρόσβασης σε πηγές πληροφόρησης έναντι μιας μακροπρόθεσμης ιδιοκτησίας, και τέλος να προσπαθήσει να αξιοποιήσει θετικά τις δεσμεύσεις που προκύπτουν από την ένταξη της βιβλιοθήκης σε κοινοπρακτικά σχήματα έναντι της διατήρησης της «αυτονομίας» της και της «αποχής» της από τέτοιου είδους «πρακτικές».

Οι αλκυονίδες εκείνες ημέρες, κατά τις οποίες οι βιβλιοθήκες ήταν σε θέση να αγοράζουν μεμιάς το υλικό τους, ανήκουν πια στο παρελθόν. Η πρόσβαση σε online πηγές πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες χορηγείται μέσω αδειών χρήσης αυτών των πηγών, οι οποίες άδειες ή αγοράζονται από τη βιβλιοθήκη, σαν να επρόκειτο για την αγορά ενός βιβλίου για παράδειγμα ή γίνονται αντικείμενο υπογραφής συμβάσεων ανάμεσα σε αυτή και τους προμηθευτές της, κατ' αντιστοιχία με τις συμβάσεις που υπογράφονται για τα περιοδικά. Όλο και περισσότερο πλέον, οι βιβλιοθήκες μπαίνουν στη διαδικασία της αγοράς των ηλεκτρονικών πηγών

πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων, βέβαια, και των εξόδων συντήρησης του δικτύου στο οποίο ανήκουν. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η βιβλιοθήκη μπορεί να προβεί στην αγορά ενός μέρους μιας ηλεκτρονικής πηγής και να γίνει συνδρομήτρια σε κάποιο άλλο μέρος της ίδιας πηγής. Επιπλέον, μια ηλεκτρονική πηγή μπορεί να αποτελεί «λογαριασμό» (account) στο Διαδίκτυο ή να χορηγείται ως άδεια χρήσης (licensed) μέσα από κοινοπρακτικά σχήματα, των οποίων μέλος είναι και η βιβλιοθήκη (consortia). Τα αρχειακά δικαιώματα μιας ηλεκτρονικής πηγής επιφέρουν και επιπρόσθετα κόστη, και πολλές βάσεις δεδομένων στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες συχνά υποδιαιρούνται σε μικρότερα υποσύνολα, καθένα από τα οποία κοστολογείται διαφορετικά.

Σήμερα, για να μπορέσουμε να συγκρίνουμε το κόστος μιας πηγής με μια άλλη, πρέπει η σύγκριση αυτή να γίνει σε βάθος χρόνου και να αφορά όλα τα έξοδα που συνοδεύουν την μία και την άλλη πηγή κατά αντιπαραβολή. Συνήθως επιλέγουμε, ως χρονικό ορίζοντα για αυτή τη σύγκριση, τη δεκαετία, έχοντας τη δυνατότητα μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα να αποκτήσουμε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα ως προς το κόστος πηγών πληροφόρησης, τις οποίες η βιβλιοθήκη προμηθεύτηκε μέσα από διαφορετικές οδούς (π.χ. αγορά, εκμίσθωση, πρόσβαση μέσω τοπικού δικτύου ή με απομακρυσμένη πρόσβαση). Όλοι αυτοί οι παράγοντες κάνουν ακόμη πιο δύσκολη την λήψη κάποιων αποφάσεων για τη βιβλιοθήκη, δεδομένου ότι πολλές από τις πηγές πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες μπορούν να διατηρήσουν ή και να αυξήσουν ακόμη την αξία τους με την πάροδο του χρόνου. Στην πρόσφατη έκδοση, με τίτλο: *Scholarly Work in the Humanities and the Evolving Information Environment* (Brockman, 2001), μπορεί κανείς να βρει χρήσιμες πληροφορίες πάνω σε τέτοιας φύσεως θέματα. Λόγω του μεγάλου «προσδόκιμου ζωής» που χαρακτηρίζει τις πηγές πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες, τέτοιου είδους ζητήματα είναι ιδιαίτερα κρίσιμα. Κάποια βασικά ερωτήματα που τίθενται, αφορούν τα εξής: *Είναι ο προμηθευτής βιώσιμος; Σε περίπτωση που χρειαστεί να γίνουν κάποιες τεχνικές αλλαγές, ο προμηθευτής θα είναι σε θέση να τις υποστηρίξει; Τι γίνεται σε περίπτωση που ο προμηθευτής χρεοκοπήσει; Είναι σε θέση η βιβλιοθήκη να εγγυηθεί τη σταθερότητα του κονδυλίου που δαπανάται για την αγορά ηλεκτρονικών πηγών, με δεδομένο το σύννηθες φαινόμενο των έκτακτων εξόδων που προκύπτουν ανά πάσα στιγμή;*

Το θέμα της μόνιμης, σταθερής χρηματοδότησης για την αγορά ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες «σπαζοκεφαλίες» που έχει να αντιμετωπίσει η Βιβλιοθηκονομία του 21^{ου} αιώνα. *Είναι σε θέση η βιβλιοθήκη να διατηρήσει μακροπρόθεσμα την ήδη υπάρχουσα πρόσβαση που έχει σε κάποιες ηλεκτρονικές πηγές και, παράλληλα, να μπορεί να προβαίνει και σε αγορά νέων, όταν αυτό είναι απαραίτητο;* Η απάντηση σ' αυτό το ερώτημα δεν είναι δυνατή ακόμη, με βάση τα υπάρχοντα μοντέλα που διαθέτουμε. Στο μέλλον, όμως, το νέο τεχνολογικό status quo, θα κάνει τέτοιου είδους ερωτήματα να φαντάζουν ιδιαίτεως αφελή. Οτιδήποτε και αν συμβεί στα χρόνια που έρχονται, αποστολή της βιβλιοθήκης είναι να σεβαστεί τόσο το μέλλον όσο και το παρελθόν. Τέτοιου είδους ζητήματα είναι «συμβατά» με τη φύση και την αποστολή μιας βιβλιοθήκης. Η «δοκιμασία» αυτή, στην οποία υποβάλλεται κάθε βιβλιοθήκη, δεν παύει να είναι, ωστόσο, και ένα «στοίχημα» που βάζει η ίδια η βιβλιοθήκη με τον εαυτό της, για να αποδείξει την αξία και την αποτελεσματικότητά της, τόσο στο παρόν όσο και στο μέλλον.

Δ.4 Πρόσφατες / Σύγχρονες τάσεις και μελλοντικές εξελίξεις

Οι ψηφιακές πληροφορίες είναι απολύτως διαφορετικές από οποιοδήποτε άλλο είδος πληροφόρησης. Δεν είναι στατικό φαινόμενο και μπορούν να χρησιμοποιηθούν με πολλούς διαφορετικούς τρόπους. Η Γλώσσα Δόμησης Δεδομένων (XML) έχει υιοθετηθεί ευρέως στις ανθρωπιστικές σπουδές για πηγές πλήρους κειμένου που κωδικοποιούνται σύμφωνα με την εφαρμογή κωδικοποίησης κειμένου (Text Encoding Initiative). Η XML επιτρέπει την επίδειξη, την ανάλυση και το χειρισμό της «λεπτής λεπτομέρειας» σε ένα τεκμήριο. Επίσης, διευκολύνει την ομαδική κατάτμηση των πληροφοριών και της ολοκλήρωσης των στοιχείων και των μεταδεδομένων που οδηγούν στις νέες μορφές δημοσίευσης, οι οποίες εκμεταλλεύονται πλήρως το ψηφιακό μέσο.

Οι ψηφιακές πηγές είναι αναπόσπαστο μέρος κάθε ημερήσιας εργασίας στις ανθρωπιστικές σπουδές και ο εικονικός κόσμος του Διαδικτύου γίνεται το σημείο αναφοράς για την έρευνα και τη διδασκαλία. Αλλά ποιες ακριβώς είναι αυτές οι ψηφιακές πηγές στις ανθρωπιστικές σπουδές; Πώς μπορούν να αναπτυχθούν, ώστε να

εξυπηρετήσουν καλύτερα τις ανάγκες των ανθρωπιστικών σπουδών; Ποιες είναι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες των πληροφοριών και οι μελετητές;

Τα επιχειρήματα που προβάλλονται βασίζονται στη γενική παραδοχή ότι οι ψηφιακές πληροφορίες είναι απολύτως διαφορετικές από οποιοδήποτε άλλο «σχήμα». Αρχικά, το ψηφιακό μέσο μπορεί να χρησιμοποιηθεί, καθώς αντιπροσωπεύει όλες τις άλλες μορφές πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένου του κειμένου, των αριθμών, των εικόνων, του ήχου και του βίντεο. Μία ψηφιακή πηγή μπορεί να αποτελείται ή να αντιπροσωπεύεται από έναν ή - όπως αποδεικνύεται - από πολλούς ιστοχώρους. Καθένας έχει την δική του τεχνική δομή, η οποία απαιτεί διαφορετικό λογισμικό επεξεργασίας. Σε μια πηγή πολυμέσων, τα συστατικά δένουν μαζί με κάποιο κείμενο, που δείχνει τις συνδέσεις (links) μεταξύ των συστατικών και της πρόσβασης σε αυτές. Επομένως, τα εργαλεία για τον χειρισμό του κειμένου είναι θεμελιώδη για οποιοδήποτε είδος πηγής.

Δεύτερον, οι ψηφιακές πληροφορίες παρουσιάζουν πολύ διαφορετικά χαρακτηριστικά από εκείνα που βρίσκονται στα φυσικά αντικείμενα. Δεν είναι στατικά. Αναθεωρούνται και ενημερώνονται συνεχώς. Είναι προσβάσιμες, επίσης, αυτές οι πληροφορίες με πολλούς περισσότερους τρόπους από ό,τι τα φυσικά αντικείμενα, τα οποία οι χρήστες μπορούν να δουν, να διαβάσουν ή να ακούσουν, αλλά δεν μπορούν να τα «διαχειριστούν» τόσο εύκολα. Η δυνατότητα επεξεργασίας δικαιολογείται, όταν τα οφέλη από την ανάκτηση ηλεκτρικών πληροφοριών είναι αναμφισβήτητα. Περιλαμβάνει, επίσης, την ανάλυση των διαφόρων ειδών, όπως ο υπολογισμός των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων μέσα στην πηγή, τις μαθηματικές διαδικασίες στα αριθμητικά δεδομένα, την μεγέθυνση και την ενίσχυση των εικόνων. Σε ένα διαφορετικό επίπεδο, η δυνατότητα επεξεργασίας περιλαμβάνει την παρουσίαση της πηγής στις διαφορετικές «απόψεις» και «επιδείξεις» της. Αυτές οι «επιδείξεις» μπορούν να παρουσιάσουν την ολόκληρη πηγή, ή συχνότερα τα υποσύνολα που επιλέγονται, σύμφωνα με τα κριτήρια που διευκρινίζονται από τον χρήστη. Τα υποσύνολα, στη συνέχεια, μπορούν να αθροιστούν με τις πληροφορίες που λαμβάνονται από τις διαφορετικές πηγές, για να δημιουργήσουν νέες πηγές δυναμικά.

Οι ψηφιακές πληροφορίες, επομένως, παρουσιάζουν μια ευελιξία. Με κατάλληλα σχεδιασμένες πηγές είναι δυνατόν να δημιουργηθεί ένα ερευνητικό περιβάλλον, όπου οι πηγές πολλών διαφορετικών ειδών μπορούν να εξαχθούν και να αναλυθούν, και τα αποτελέσματα αυτών των αναλύσεων να ενσωματωθούν στα νέα είδη δημοσιεύσεων, τα οποία και εκμεταλλεύονται πλήρως τη δυνατότητα που παρέχεται από το ψηφιακό μέσο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο Παγκόσμιος Ιστός (World Wide Web), όπου οι συνδέσεις μεταξύ των κομματιών των πληροφοριών, έχουν τη μορφή ιστοσελίδας, και μπορούν να γίνουν μόνο από το δημιουργό της σελίδας. Η ιδέα του «υπερκειμένου» και της σύνδεσης μεταξύ των κομματιών των πληροφοριών προηγείται χρονικά του Ιστού, περίπου σαράντα χρόνια. Η προτεινόμενη μηχανή Memex του Μπους (1945) προορίστηκε να διαμορφώσει τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι ακολουθούν τις συνδέσεις μεταξύ των κομματιών των πληροφοριών. Ο όρος «υπερκείμενο» δημιουργήθηκε από τον Nelson στη δεκαετία του 60' (Nelson, 1987). Η ευρεία διάδοση του Ιστού, επικυρώνει περίτρανα την απλότητα και την ευκολία χρήσης του, αλλά ωστόσο, η τεχνολογία που κρύβεται κάτω από τον Ιστό, εμποδίζει σήμερα κάποιους να αξιοποιήσουν αποτελεσματικά αυτό το ψηφιακό μέσο.

Α.5 Η φύση της έρευνας στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Στις Ανθρωπιστικές σπουδές, ένα μεγάλο κομμάτι έρευνας αφορά τη μελέτη των αρχικών πηγών. Αυτές οι πηγές μπορεί να είναι κείμενα σε χειρόγραφο, συλλογές έργων τέχνης, ιστορικά αρχεία, ταινία και άλλες μορφές απόδοσης. Στην πραγματικότητα, σχεδόν τίποτα δεν είναι αντικείμενο μελέτης, αλλά το βασικό χαρακτηριστικό των ανθρωπιστικών πηγών είναι η πολυπλοκότητα που παρουσιάζουν. Το υλικό κειμένου μπορεί να είναι λογοτεχνικές πηγές υπό μορφή πεζογραφίας, στίχου και δράματος ή ιστορικών εγγράφων υπό μορφή χαρτών, εφημερίδων, επιστολών ή ημερολογίων ή προφορικών κειμένων (συνομιλίες, πολιτικές ομιλίες / λόγοι, ραδιοφωνικές μεταδόσεις) ή λεξικών (ιστορικά και σύγχρονα).

Οι αναγνώσεις μερών από τα χειρόγραφα μπορεί να είναι σαφείς, άλλα ενδεχομένως να υπάρχουν και τμήματα εντελώς χαμένα. Επιπλέον, κάποια χειρόγραφα μπορεί να περιέχουν διαφορετικές «εκδόσεις» για το ίδιο κείμενο. Αλλά

και η ορθογραφία μπορεί να παρουσιάζει ασυνέπειες, ειδικά στα πρώιμα κείμενα. Η προφορική γλώσσα είναι συχνά ungrammatical και ελλιπής. Τα ονόματα μπορούν να εμφανιστούν με διαφορετικές μορφές, και αυτό είναι ένα άλλο πρόβλημα που αναφέρεται. Για παράδειγμα, πώς μπορούμε μία ημερομηνία, όπως «ενδεχομένως πέρυσι» ή «στη βασιλεία του Nero» να τεθεί σε χρονολογική σειρά; Το υλικό μπορεί να είναι σε διαφορετικές γλώσσες και συστήματα γραφής. Οι ανθρωπιστικές πηγές έχουν ένα πολύ μακρόχρονο κύκλο ζωής, εκατοντάδων ετών σε μερικές περιπτώσεις. Η προέλευση του αρχικού φυσικού αντικειμένου, και οποιασδήποτε ψηφιακής αντιπροσώπευσης αυτού, είναι επίσης σημαντική. Επιπλέον, η ίδια πηγή μπορεί να μελετηθεί από διαφορετικούς ερευνητές για διαφορετικούς λόγους.

Η ερευνητική παραγωγή λαμβάνει διαφορετικές μορφές. Θα μπορούσε να είναι πλέον η δημοσίευση μερικών πηγών, υπό μορφή έκδοσης που περιέχει σημειώσεις, δείκτες και άλλα εργαλεία, ώστε να βοηθήσει τον αναγνώστη να κατανοήσει τις πηγές. Θα μπορούσε να είναι ένα άρθρο που συζητά και αναλύει τις πηγές, προωθώντας την άποψη του μελετητή σχετικά με την πηγή και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που αυτή αντιπροσωπεύει. Παραδοσιακά, πρόκειται για μονογραφία που μπορεί ίσως να θεωρηθεί ως ένα πολύ «μακρύ» άρθρο, που διαιρείται σε τμήματα (κεφαλαίου). Στο μη-ψηφιακό κόσμο, η μεθοδολογία σπάνια είναι ένα ζήτημα, όσον αφορά τον εντοπισμό των πηγών, της ανάγνωσης ή της εξέτασής τους, της λήψης των σημειώσεων και του γραψίματος. Η ερμηνεία είναι το βασικό συστατικό κάθε ερευνητικής παραγωγής, νέας γνώσης που απορρέει από την έρευνα. Οι σημειώσεις σε μία σχολική έκδοση και το περιεχόμενο των άρθρων και των μονογραφιών αποτελούν το βάθρο πάνω στο οποίο θα «πατήσει» η ερμηνεία του μελετητή της πηγής. Αυτές οι ερμηνείες φωτίζουν και εξηγούν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα, καθώς επίσης και τα στοιχεία που υπάρχουν μέσα στις πηγές. Επινοούν τις «συνδέσεις» μεταξύ τους, δίνοντας και την ανάλογη «λογική» που τις διέπει. Οι ερμηνείες αυτές μπορούν έπειτα να αναθεωρηθούν/τροποποιηθούν και από άλλους μελετητές που εργάζονται πάνω στο ίδιο υλικό, με αποτέλεσμα να προκύψουν νέες και διαφορετικές δημοσιεύσεις για την ίδια πηγή.

Δ.6 Οι πρώιμες εξελίξεις στη Ψηφιοποίηση των Ανθρωπιστικών Επιστημών

Πληροφοριακά έργα υπό μορφή «ευρετηρίων», λεξικών, εγκυκλοπαιδειών είναι μία άλλη μορφή ερευνητικής παραγωγής στις ανθρωπιστικές σπουδές και η συμβολή εδώ του ηλεκτρονικού υπολογιστή κρίνεται απαραίτητη.

Η χρήση των ψηφιακών πηγών στις ανθρωπιστικές σπουδές άρχισε το 1948, όταν ο πατέρας Roberto Busa ξεκίνησε την εργασία για το «ευρετήριο» του Thomisticus στην Ιταλία. Στόχευε στην σύνταξη μία «συμφωνίας» (αλφαβητικός κατάλογος λέξεων), βασισμένος πάνω στις εργασίες του ST Thomas Aquinas και μερικών σχετικών συντακτών - κατά προσέγγιση έντεκα εκατομμυρίων λέξεων συνολικά. Ζήτησε τη βοήθεια της IBM και άρχισε να δημιουργεί τις ηλεκτρονικές «αντιπροσωπεύσεις» όλων των κειμένων, καθώς επίσης και τα ανάλογα προγράμματα υπολογιστών, για να δημιουργήσει τον εν λόγω «δείκτη» (Busa, 1980). Ο πρώτος τόμος μίας σειράς τυπωμένων συμφωνιών εμφανίστηκε το 1974 (Busa, 1974), αλλά το ψηφιακό κείμενο επαναχρησιμοποιήθηκε για να δημιουργήσει μία ηλεκτρονική έκδοση (Busa, 1992).

Η μέθοδος του Busa ακολουθήθηκε από άλλους, όχι μόνο για τη σύνταξη πληροφοριακών έργων, αλλά και για άλλα είδη ανάλυσης τα οποία είναι βασισμένα στους αλφαβητικούς καταλόγους και τις αριθμήσεις των μορφών λέξεων. Βαθμιαία, ένας πίνακας ανθρώπων που ενδιαφέρονταν για λογοτεχνικό και γλωσσικό «υπολογισμό» άρχισε να συγκεντρώνεται για να συζητήσει τα κοινά προβλήματα και τις μελλοντικές κατευθύνσεις (Bassinger and Parrish, 1965). Αυτή η ομάδα αποτελούνταν, ως επί το πλείστον, από μελετητές ανθρωπιστικών σπουδών και προγραμματιστές Η/Υ. Άλλοι μελετητές των ανθρωπιστικών επιστημών, ιδιαίτερα ιστορικοί, άρχισαν επίσης να συντάσσουν ψηφιακά σύνολα στοιχείων (Denley and Hopkin, 1987). Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 90', ο αρχικός σκοπός του μεγαλύτερου μέρους αυτής της εργασίας ήταν η ανάλυση και ο χειρισμός. Η ψηφιακή πηγή άρχισε να δημιουργείται σύμφωνα με τις ανάγκες του μελετητή που κατεύθυνε το πρόγραμμα. Η ανάλυση και ο χειρισμός της έγινε από τα τυπωμένα προγράμματα - όπως OCP για την ανάλυση κειμένων ή SPSS ή SAS για τα αριθμητικά δεδομένα. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης στη συνέχεια δημοσιεύθηκαν, και η ψηφιακή πηγή εγκαταλείφθηκε κάπου στο πανεπιστημιακό υπολογιστικό κέντρο.

Η μεθοδολογία «μπήκε σε πρώτη μοίρα». Έγινε έρευνα για να βρεθεί ο πιο αποτελεσματικός τρόπος χρήσης αυτού του νέου και απολύτως διαφορετικού μέσου. Αυτοί οι πρώτοι επαγγελματίες άρχισαν να περιορίζουν και να εστιάζουν τις προσπάθειές τους στην «αντιπροσώπευση» και την «ανάλυση» του υλικού τους. Μπορεί ένα πολύγλωσσο χειρόγραφο στα ελληνικά, αραβικά και λατινικά να αντιπροσωπεύεται ψηφιακά κατά τέτοιο τρόπο, ώστε το κείμενο σε οποιαδήποτε γλώσσα να μπορεί να συνταχθεί χωριστά και σύμφωνα με την αλφαβητική «επιταγή» του; Πώς μπορούν οι διαφορετικές μορφές (τύποι της ίδιας λέξης π.χ. *πηγαίνω*, *πηγαίνοντας*, *πήγαν*, *πήγε*) να απαριθμούνται κάτω από τη λέξη – κλειδί *πηγαίνω*, που θα βρίσκονταν σε ένα λεξικό; Ο πατέρας Busa αναγνώρισε την ανάγκη γι' αυτή τη διαδικασία, η οποία έγινε γνωστή ως «λημματοποίηση». Προσοχή δόθηκε στις δομές δεδομένων (Greenstein, 1991). Π.χ. ποια θα ήταν η πιο κατάλληλη ψηφιακή δομή για την αντιπροσώπευση μιας αρχαιολογικής περιοχής, με όλα τα ευρήματα και τα πλαίσια της; Σε ένα συμβατικό σύστημα Βάσεων Δεδομένων (B.Δ.), αυτά τα δεδομένα μπορούν να συμπιεστούν σε ένα γραμμικό ή πολύ – συνοπτικό σχήμα, αλλά οι μελετητές ανησυχούσαν ότι αυτό θα οδηγούσε πιθανότατα σε κάποια απώλεια πληροφοριών. Η διαμόρφωση του στοιχείου για μία σχεσιακή B.Δ υποθέτει τη γνώση της σχέσης μεταξύ των στοιχείων στα δεδομένα, ενώ ο σημαντικότερος στόχος ενός ιστορικού ερευνητικού προγράμματος είναι συχνά να βρεθούν αυτές οι σχέσεις. Η τοποθέτηση των στοιχείων σε μια σχεσιακή B.Δ επιβάλλει ένα επίπεδο ερμηνείας στη δημιουργία στοιχείων.

Δ.7 Η Δομημένη σήμανση και η αντιπροσώπευση των πληροφοριών στις Ανθρωπιστικές επιστήμες.

Η έρευνα, που έγινε γνωστή ως «υπολογισμός ανθρωπιστικών σπουδών», άρχισε να εστιάζει στα ζητήματα «αντιπροσώπευσης». Αυτό εν μέρει προέκυψε από την ανάγκη να αντιπροσωπευτεί η «λεπτή λεπτομέρεια» μέσα στις σύνθετες πηγές, καθώς επίσης και από μία συνείδηση που συνεχώς μεγάλωνε, ότι δηλαδή κάποιιοι άνθρωποι ίσως να θελήσουν να χρησιμοποιήσουν την ίδια ψηφιακή πηγή για έναν διαφορετικό σκοπό. Η «τυποποιημένη γενικευμένη γλώσσα σήμανσης» (SGML) (Διεθνής Οργανισμός Προτύπων, 1986) υιοθετήθηκε, δεδομένου ότι η βάση για ένα «σημαντικό» διεθνές πρόγραμμα υπαγόρευε την πρωτοβουλία για την κωδικοποίηση

κειμένων (TEI), η οποία και ξεκίνησε στο τέλος του 1987. Το 1994 δημοσίευσε τις οδηγίες του για την ηλεκτρονική κωδικοποίηση και ανταλλαγή κειμένων (Sperberg, 1994). Αυτή ήταν η πρώτη σημαντική προσπάθεια να κωδικοποιηθούν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που οι μελετητές των ανθρωπιστικών σπουδών επιθυμούσαν να εξετάσουν μέσα σε ένα ψηφιακό κείμενο. Το (TEI) προτείνει μεθόδους για κωδικοποίηση αυτών των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων και είναι εξαιρετικά ευέλικτο. Πολύ λίγα κωδικοποιημένα χαρακτηριστικά γνωρίσματα είναι υποχρεωτικά και, τα περισσότερα από αυτά, ενδιαφέρονται για τα μεταδεδομένα που περιγράφουν το ηλεκτρονικό κείμενο, παρά για χαρακτηριστικά γνωρίσματα που βρίσκονται μέσα σε αυτό το ίδιο. Η SGML επιλέχθηκε ως βάση για το σχέδιο κωδικοποίησης TEI, εξαιτίας της ευελιξίας και της ανεξαρτησίας των μηχανών της. Παρείχε την καλύτερη λύση για μακροζωία και ικανότητα επαναχρησιμοποίησης του ψηφιακού κειμένου. Η Γλώσσα Δόμησης Δεδομένων (XML) προήλθε από το SGML και στηρίζεται στις ίδιες αρχές (Yergeau, 2004). Το πρόγραμμα TEI ανέπτυξε μία XML έκδοση, μόλις ήταν σε θέση (Sperberg, 2001).

Αυτό το σχέδιο κωδικοποίησης αποτέλεσε τη βάση πολλών προγραμμάτων στις ανθρωπιστικές σπουδές και σήμερα χρησιμοποιείται ευρέως (Text Encoding Initiative, n.d).

Η XML ικανοποιεί τις ανάγκες πολλών τομέων εφαρμογής. Ένα αρχείο XML είναι ASCII ή Unicode και είναι, επομένως, εντελώς ανεξάρτητο από μηχανές και λογισμικό. Η σήμανση αποτελείται από τις «ετικέτες» που ενσωματώνονται στο έγγραφο, προσδιορίζοντας τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα μέσα σε αυτό το έγγραφο. Τεχνικά, η XML είναι μία μεθοδολογία για τον σχεδιασμό των «σχεδίων σήμανσης». Ο σχεδιαστής εγγράφων XML επιλέγει ποια χαρακτηριστικά γνωρίσματα κωδικοποιούν τις σχέσεις μεταξύ αυτών. Οποιοδήποτε χαρακτηριστικό γνώρισμα που κωδικοποιείται μπορεί, συμπερασματικά, να τεθεί υπό ανάλυση από ένα πρόγραμμα επεξεργασίας.

Η XML, βασισμένη στην κωδικοποίηση, διευκολύνει πολλά διαφορετικά είδη επεξεργασίας. Με την ενίσχυση των stylesheets, το ίδιο το κείμενο μπορεί να επιδειχθεί / προβληθεί στην οθόνη ή να τυπωθεί με πολλά διαφορετικά σχήματα. Τα υποσύνολα του κειμένου μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία, χωριστά από την

επιλογή ορισμένων XML κωδικοποιημένων χαρακτηριστικών γνωρισμάτων (στοιχεία / συστατικά) π.χ. επιτομές σε συλλογή άρθρων. Το ΤΕΙ επινόησε μία πολύ εύκαμπτη μέθοδο κωδικοποίησης των δομικών τμημάτων μέσα σε ένα κείμενο (κεφάλαια, τμήματα, στίχοι, πράξεις, σκηνές, ομιλίες κλπ), καθιστώντας το εύκολο. Μέσα σε αυτά τα τμήματα, μία ποικιλία από πιο λεπτομερή χαρακτηριστικά γνωρίσματα μπορούν να κωδικοποιηθούν. Μια τυποποιημένη μορφή ορθογραφίας μπορεί να συνδεθεί με μια παραλλαγή, καθιστώντας πιθανό να ευρετηριάσει όλους αυτούς τους διαφορετικούς τύπους. Τα ονόματα μπορούν να κωδικοποιηθούν με τις ιδιότητες που προσδιορίζουν ή με εκείνες που δείχνουν ότι το όνομα αυτό προσδιορίζει μια τοποθεσία ή ακόμη και ένα σκάφος. Οι ημερομηνίες μπορούν, επίσης, να φέρουν τις ιδιότητες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να τις βάλουν σε κάποια χρονολογική σειρά. Μία μέθοδος, παρέχεται ακόμη και για να κωδικοποιήσει το μέρος του λόγου για κάθε μεμονωμένη λέξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

«Βάσεις Δεδομένων»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: Βάσεις Δεδομένων

E.1 Δεδομένα και Βάσεις Δεδομένων

Σήμερα η βιβλιογραφική έρευνα έχει διερευνηθεί με τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις και είναι ευκολότερη, γιατί διαθέτουμε εθνικές βιβλιογραφίες βιβλιογραφιών, ειδικές βιβλιογραφίες, καταλόγους, ευρετήρια και βάσεις δεδομένων. Οι βάσεις αυτές προσφέρουν δυνατότητες γρήγορης και αποτελεσματικής αναζήτησης. Διακρίνονται σε βιβλιογραφικές βάσεις με πλήρες κείμενο και στατιστικές βάσεις δεδομένων. Οι βάσεις πλήρους κειμένου είναι ιδιαίτερης χρησιμότητας και συνεχώς εξελίσσονται. Ενδεικτικά αναφέρονται βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων οι οποίες παρέχονται είτε σε CD's είτε on line από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ERIC, Social Scisearch, Sociological Abstracts, Γλαύκα, κ.ά.)

Ως βάση για την κατηγοριοποίηση των έργων σε θεματικές ομάδες χρησιμοποιούνται λέξεις – κλειδιά, ευρετήρια όρων, λεξικά και θησαυροί του κλάδου. Ο ερευνητής συμβουλευεται τους όρους της θεματικής κατηγορίας που τον ενδιαφέρει και εντοπίζει τα σχετικά μελετήματα. Για κάθε όρο συντάσσουμε ένα βιβλιογραφικό δελτίο. Στην ηλεκτρονική μορφή διαθέτουμε στην οθόνη μας πλήρες κείμενο ή βιβλιογραφικές εγγραφές και μπορούμε να τα αναπαραγάγουμε και σε έντυπη μορφή. Η αυτοματοποίηση του καταλόγου των βιβλιοθηκών και οι on-line δημόσιας πρόσβασης κατάλογοι (OPAC) διευκολύνουν την έρευνά μας. Ο ερευνητής σήμερα έχει τη δυνατότητα, χάρη στη σύνδεση των βιβλιοθηκών, να επεκτείνει την αναζήτηση μέσω δικτύου και να δανείζεται με ευκολία βιβλία και άλλο έντυπο υλικό.

Εκτός από τα κέντρα τεκμηρίωσης και πληροφόρησης, τα δίκτυα σύνδεσης βιβλιοθηκών και τους ηλεκτρονικούς καταλόγους, διαθέτουμε επίσης τη δυνατότητα, μέσω του διαδικτύου (internet), να έχουμε πρόσβαση σε μεγάλες διεθνείς βιβλιοθήκες, όπως τη βιβλιοθήκη του Κογκρέσου των Η.Π.Α., καθώς και σε πολλές άλλες βιβλιοθήκες και κέντρα ερευνών, μπορούμε να διαβάζουμε ολόκληρα τα κείμενα στην οθόνη μας και να εκτυπώνουμε τα χωρία και τις ενότητες που μας ενδιαφέρουν. Υπάρχει δηλαδή δυνατότητα μέσα από τον υπολογιστή μας να δούμε ολόκληρη τη συλλογή μιας βιβλιοθήκης. Έτσι, με τις ψηφιακές βιβλιοθήκες και τις θεματικές πύλες (subject gateways, portals) που πολλαπλασιάζονται και διευρύνονται όλο και περισσότερο, κερδίζουμε χρόνο, κόπο και χρήμα, με την προϋπόθεση, βέβαια, ότι διαθέτουμε την ανάλογη υποδομή και, επιπλέον, γνωρίζουμε τη χρήση του αυτοματοποιημένου συστήματος. Μια άλλη προϋπόθεση είναι ο νέος ερευνητής να είναι σε θέση να ανταπεξέλθει στο πρόβλημα της υπερπληροφόρησης, αφού είναι γνωστό ότι η πληθώρα των πληροφοριών που συχνά προβάλλονται δυναμικά πολλές φορές, κυρίως όταν δεν είναι καλά οργανωμένες, προκαλούν περισσότερα προβλήματα από όσα επιλύουν. Το πρόβλημα της σωστής επιλογής των πληροφοριών είναι εν τέλει θέμα γενικής παιδείας και μόρφωσης. Η επιλογή της χρήσιμης ή και της εντελώς άχρηστης είναι και υπόθεση χρόνου, αφού όλοι γνωρίζουμε πως η έρευνα περιορίζεται και από χρονικά όρια.

Στις εξειδικευμένες και στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, όπου συνήθως τα βιβλία είναι ταξινομημένα κατά συγγραφέα και ταξινομικό αριθμό, που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο θέμα (Δεκαδικό Σύστημα Ταξινόμησης DEWEY), μπορούμε να βρούμε, εκτός από τους χρήσιμους καταλόγους, και συλλογές από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές. Ως πρωτογενείς πηγές εννοούμε τις πρώτες δημοσιεύσεις επιστημονικών εργασιών (Πρακτικά συνεδρίων, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά κ.ά.). Δευτερογενείς πηγές αποτελούν οι μονογραφίες, τα διάφορα εγχειρίδια, οι επετηρίδες, ευρετήρια δημοσιευμάτων κ.τ.λ.

Ο ερευνητής των Ανθρωπιστικών Επιστημών που θέλει να βεβαιωθεί ότι το θέμα που λαμβάνει δεν έχει ερευνηθεί από άλλον επιστήμονα, οφείλει να προβεί σε εξαντλητική βιβλιογραφική έρευνα. Ειδικά, όταν πρόκειται για διδακτορική διατριβή, πρέπει να ελέγξει αν έχει δημοσιευτεί άλλη διατριβή με το ίδιο θέμα. Θα συμβουλευτεί, λοιπόν, τους καταλόγους διατριβών που έχουν υποστηριχθεί και

εγκριθεί από διάφορα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Τέτοιοι κατάλογοι είναι λ.χ. το BLLD Announcement Bulletin (Μεγάλη Βρετανία και Η.Π.Α.), το ASLIB Index to Theses with Abstracts Accepted for Higher Degrees by the Universities of Great Britain and Ireland and the Council of National Academic Awards κ.ά. Στην Ελλάδα, μπορεί κανείς να συμβουλευτεί τους καταλόγους του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ).

Μεταξύ άλλων πηγών που θα ερευνήσει είναι και τα ευρετήρια παραπομπών, όπως το Science Citation Index, το Arts and Humanities Index, καθώς και το Social Science Index. Αυτές οι βάσεις δεδομένων παρακολουθούν συστηματικά τα άρθρα που εκδίδουν περίπου 5.500 επιστημονικά περιοδικά, καθώς και τις αντίστοιχες αναφορές που περιέχουν αυτά. Έτσι με την βοήθεια ευρετηρίων – αναφορών έχουμε μπροστά μας ένα σίγουρο δρόμο πρόσβασης στη βιβλιογραφία. Περιλήψεις βιβλίων και άρθρων μπορεί να βρει ο ερευνητής και στο Education Abstracts, το Sociology of Education Abstracts κ.ά.

Η διεξαγωγή της βιβλιογραφικής έρευνας μπορεί να αρχίσει κι από σχετικές με το θέμα μας διδακτορικές. Εάν ο ερευνητής δεν έχει γνωστές αναφορές, τότε ξεκινά από το θεματικό κατάλογο της βιβλιοθήκης και ψάχνει βιβλία και περιοδικά που διαθέτει η βιβλιοθήκη πάνω στο θέμα του. Το πρώτο μέλημα του ερευνητή που επισκέπτεται μια βιβλιοθήκη είναι να μελετήσει τον τρόπο λειτουργίας της, προτού αρχίσει να εργάζεται.

Επομένως, στη διερεύνηση της βιβλιογραφίας έχουν τη θέση τους και οι απρογραμμάτιστες ερευνητικές ενέργειες. Η επισκόπηση των εκθετηρίων με τις νέες εκδόσεις στις βιβλιοθήκες, οι επισκέψεις στα βιβλιοπωλεία, η παρακολούθηση των στηλών με τις βιβλιοκρισίες σε εφημερίδες και εξειδικευμένα περιοδικά, αποδεικνύονται συχνά ιδιαίτερα επωφελή για τον ερευνητή. Τέλος, δεν πρέπει να αποφεύγουμε ή να διστάζουμε να ζητήσουμε βοήθεια από τον ειδικευμένο στο θέμα βιβλιοθηκονόμο.

E.2 Βιβλιογραφικές Βάσεις Δεδομένων

Οι βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων (bibliographic databases) - με τις οποίες άλλωστε θα ασχοληθούμε εδώ - περιλαμβάνουν στοιχεία που αφορούν τα περιεχόμενα και τα φυσικά χαρακτηριστικά των έντυπων πηγών. Οι περισσότερες βιβλιογραφικές τράπεζες πληροφοριών αναφέρονται σε άρθρα της Επιστήμης και της Τεχνολογίας και λιγότερο στις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες. Επίσης, υπάρχουν αναφορές σε спор, νέα, νομικά θέματα και κυβερνητικές αποφάσεις. Οι οντότητες που περιγράφονται είναι περιοδικά, βιβλία, άρθρα σε εφημερίδες, νόμοι, διδακτορικές διατριβές, οδηγοί μαθημάτων, τεχνικές αναφορές κλπ. Οι βιβλιογραφικές τράπεζες πληροφοριών διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τα πεδία που διαθέτουν.

Δύο είναι οι λόγοι αξιοποίησης τέτοιων βάσεων :

- α. Για τη σύνταξη μιας βιβλιογραφίας.
- β. Για την ανάκτηση άμεσης πληροφόρησης (ready reference).

Η εύρεση και σύνταξη βιβλιογραφίας μέσα από τις βιβλιογραφικές Β.Δ. για την κάλυψη πληροφοριακών αναγκών των χρηστών, βάζουν τον βιβλιοθηκονόμο στην διαδικασία να εντοπίσει:

1. Λεπτομερή περιγραφή του θέματος για το οποίο ενδιαφέρεται ο χρήστης.
2. Όρους , λέξεις-κλειδιά που αφορούν το θέμα.
3. Τον σκοπό της αναζήτησης.
4. Τις γνώσεις που ήδη έχει ο χρήστης σχετικά με το θέμα.
5. Τους περιορισμούς, αν υπάρχουν, π.χ. σε ποια γλώσσα θα μελετήσουμε τα τεκμήρια, την μορφή του τεκμηρίου που προτιμάμε(άρθρα, βιβλία,)κλπ.
6. Αν υπάρχουν άλλα τεκμήρια που γνωρίζουμε ότι είναι σχετικά με το θέμα που μας ενδιαφέρει ή άλλους συγγραφείς που έχουν γράψει σχετικά άρθρα.

Στη συνέχεια, ως βιβλιοθηκονόμοι θα πρέπει να επιλέξουμε τη Β.Δ. ή τις Β.Δ. στις οποίες θα γίνει η αναζήτηση και να προετοιμάσουμε τη στρατηγική που θα χρησιμοποιήσουμε. Θα εκτελέσουμε την online αναζήτηση και θα εξετάσουμε τις εγγραφές που ανακτήθηκαν προκειμένου να εντοπίσουμε τα συναφή με το θέμα μας

τεκμήρια, τα οποία αν είναι ικανοποιητικά θα διακόψουν την έρευνα ή θα τη συνεχίσουν με κάποιες τροποποιήσεις της αρχικής αναζήτησης.

Συνοψίζοντας , παρουσιάζουμε τις εξής **Βασικές Αρχές Έρευνας** :

1) Ξεκινώντας μία έρευνα

Πριν κάνουμε την αναζήτηση, καλούμαστε να επιλέξουμε **λέξεις -κλειδιά** που προσδιορίζουν το θέμα μας και **ηλεκτρονικές πηγές** (βάσεις δεδομένων) στις οποίες θα γίνει η αναζήτηση.

- **Όροι αναζήτησης (λέξεις - κλειδιά)**

Σκεφτόμαστε και καταγράφουμε όλους τους όρους που μπορεί να είναι σχετικοί με το θέμα μας. Συμβουλευόμαστε λεξικά ή θησαυρούς για την καλύτερη κατανόηση των όρων και για τον εντοπισμό συνώνυμων, ευρύτερων και ειδικότερων όρων. Εντοπίζουμε τυχόν περιορισμούς (π.χ. γλώσσα τεκμηρίου, χρονική περίοδος που ενδιαφέρει, γεωγραφικοί περιορισμοί κ.ά.).

- **Ηλεκτρονικές Πηγές Πληροφόρησης**

Επιλέγουμε ηλεκτρονικές πηγές (Βάσεις Δεδομένων) ανάλογα με τα παρακάτω:

Το θέμα μας (Β.Δ. με έμφαση σε Θετικές, Κοινωνικές ή Ανθρωπιστικές Επιστήμες)

Το είδος του υλικού που ενδιαφέρει (βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, διατριβές, συνέδρια, λεξικά, στατιστικές, ιστοσελίδες, Ο/Α υλικό)

Τη γλώσσα του υλικού (ελληνική ή ξενόγλωσση βιβλιογραφία)

- **Είδη Βάσεων Δεδομένων**

i. Βιβλιογραφικές Βάσεις (Ηλεκτρονικός Κατάλογος, «OPAC» κ.α.)

ii. Βάσεις δεδομένων πλήρους κειμένου

- Scopus, OCLC, WilsonWeb (μέσω Heal-Link)
- Ηλεκτρονικά περιοδικά (μέσω της Heal-Link)
- Ηλεκτρονικά λεξικά (Oxford Reference Online, Grove Art, Grove Music)

ii. Βάσεις δεδομένων περιλήψεων

2) Κατά την έρευνα

Οι βάσεις δεδομένων αποτελούνται από εγγραφές (records). Κάθε εγγραφή αποτελείται από πεδία που προσδιορίζουν ή περιγράφουν ένα τεκμήριο και που ουσιαστικά αποτελούν τα σημεία πρόσβασης κατά τη έρευνά μας σε μία βάση δεδομένων.

Τα βασικά πεδία μίας εγγραφής είναι : **συγγραφέας, τίτλος, εκδότης και θέμα.**

1. Η έρευνα με *συγγραφέα* επιτρέπει να εντοπίσουμε υλικό που έχει γραφτεί από έναν συγγραφέα, ένα ίδρυμα, οργανισμό ή συνέδριο.

2. Η έρευνα με *τίτλο* αναζητά σε όλους τους τίτλους εγγραφών της Βάσης (π.χ τίτλους βιβλίων, περιοδικών).

3. Η έρευνα με *θέμα* ανακτά συγκεκριμένους όρους από το ειδικό πεδίο *subject* μιας εγγραφής. Στις περισσότερες Β.Δ. πρέπει να γνωρίζουμε το ακριβές θέμα προκειμένου να ανακτήσουμε αποτελέσματα.

4. Η γενική έρευνα ή η έρευνα με λέξεις – κλειδιά μάς επιτρέπει να αναζητήσουμε όρους που μπορεί να βρίσκονται οπουδήποτε μέσα στην εγγραφή (free text). Θεωρείται ο πιο ευέλικτος τρόπος αναζήτησης σε κάθε βάση δεδομένων, όταν χρησιμοποιείται αποτελεσματικά.

3. Συμβουλές έρευνας

α) Λογικοί τελεστές **AND, OR, NOT**.

β) Τρόποι αναζήτησης **συγγραφέας, τίτλος, θέμα¹, λέξεις – κλειδιά²**.

4. Αποτελέσματα έρευνας

Κάθε φορά που κάνουμε μία αναζήτηση καταλήγουμε είτε σε μια εγγραφή είτε σε ένα σύνολο εγγραφών. Η μορφή εμφάνισης των εγγραφών ποικίλει ανάλογα με τη βάση δεδομένων στην οποία γίνεται η αναζήτηση.

Ε.3 Υπηρεσίες Αναζήτησης

Μία υπηρεσία αναζήτησης (search service), ή διαθέτης (host) της online έρευνας, είναι ένας οργανισμός, συνήθως κερδοσκοπικός, που παρέχει τη δυνατότητα σε πελάτες ή σε ειδικούς της πληροφόρησης (π.χ. βιβλιοθηκονόμους) για online πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων. Μία υπηρεσία αναζήτησης διαθέτει, ή μερικές

¹ Η περιοχή των θεμάτων μιας εγγραφής ενημερώνεται από βιβλιοθηκονόμους και έχει τη δική της σύνταξη. Στις περισσότερες βάσεις δεδομένων πρέπει να γνωρίζουμε το ακριβές θέμα (controlled vocabulary) προκειμένου να ανακτήσουμε αποτελέσματα. Επίσης, αρκετές βάσεις στερούνται περιοχής θέματος (π.χ. αρκετές βάσεις δεδομένων ηλεκτρονικών περιοδικών), ή χρησιμοποιούν το δικό τους σύστημα θεματικής ευρετηρίασης.

² Η γενική έρευνα ή έρευνα με λέξεις – κλειδιά, γενικά, μάς επιτρέπει να αναζητήσουμε όρους που μπορεί να βρίσκονται οπουδήποτε μέσα στην εγγραφή (free – text). Θεωρείται ο πιο ευέλικτος τρόπος αναζήτησης σε κάθε βάση δεδομένων, αλλά χρειάζεται λίγη προσοχή προκειμένου να χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά.

φορές παράγει, βάσεις δεδομένων που πιστεύουν ότι χρειάζονται οι χρήστες τους. Οι διαθέτες συμβάλλονται με τους παραγωγούς, αφού εκείνοι είναι αυτοί που συλλέγουν τις πληροφορίες και τις μετατρέπουν σε μορφή αναγνώσιμη από υπολογιστή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

«Τεχνικές Ανάκτησης Πληροφοριών»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ : Τεχνικές Ανάκτησης Πληροφοριών

Οι περισσότερες από τις παρακάτω τεχνικές χρησιμοποιούνται από όλες σχεδόν τις βιβλιογραφικές τράπεζες πληροφοριών.

ΣΤ.1 Λογικοί Τελεστές.

Οι τελεστές Boolean (Boolean operators) είναι λέξεις ή σύμβολα που ορίζουν λογικές σχέσεις μεταξύ δύο ή περισσότερων όρων. Χρησιμοποιούνται κυρίως στη συνδυασμένη αναζήτηση (advanced search) και δηλώνουν επίδραση, συγγένεια, αποκλεισμό, περιορισμό, συσχετισμό εννοιών κ.α.

Οι κύριοι λογικοί τελεστές είναι:

OR : οι εγγραφές που ανακτώνται από κάθε όρο που χρησιμοποιείται μπαίνουν σε μία ενιαία σειρά, εξαλείφοντας τις εγγραφές που επαναλαμβάνονται. Χρησιμοποιείται κυρίως για συνώνυμους όρους.

AND : όλοι οι όροι της αναζήτησης εμφανίζονται στα αποτελέσματα, δηλαδή όλοι οι όροι θα πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο τεκμήριο.

NOT : εξαλείφει εγγραφές που περιλαμβάνουν τον όρο που ακολουθεί τον τελεστή **NOT** κι, έτσι, αποκλείονται κάποιοι όροι αναζήτησης από την έρευνα.

Οι παραπάνω τεχνικές μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σε συνδυασμό, εκφράζοντας πιο σύνθετες σχέσεις όρων.

ΣΤ.2 Η Διαδικασία της Αναζήτησης

Η χρήση δύο, τριών ή περισσότερων εννοιών σε μία έρευνα προϋποθέτει στρατηγική αναζήτησης (search strategy). Η στρατηγική αναζήτησης αποτελεί ένα σχέδιο, μία προσέγγιση για τη λύση ενός προβλήματος και για την επιτυχία ενός στόχου. Πρέπει να σχεδιαστεί, πριν την online σύνδεση με τη Β.Δ., και ο ερευνητής να είναι ήδη προετοιμασμένος καλά, πριν αρχίσει την έρευνα. Όσο καλύτερη είναι η στρατηγική αναζήτησης, τόσο καλύτερα και σχετικότερα με το θέμα μας αποτελέσματα θα ανακτηθούν. Η διατύπωση της αναζήτησης είναι οι προτάσεις που εκφράζουν την ερώτηση σε μορφή κατανοητή από την online υπηρεσία.

Σε κάθε αναζήτηση σε μία Β.Δ. ανακτώνται εγγραφές που είναι συναφείς με το θέμα της έρευνας αλλά και άλλες που δεν ενδιαφέρουν καθόλου το χρήστη. Ακόμη και αυτές που είναι συναφείς, άλλες έχουν άμεση σχέση με το θέμα και άλλες έμμεση, έτσι ώστε όταν ο ερευνητής ανακτά μία σειρά από εγγραφές, είναι πολύ δύσκολο να γνωρίζει αν έχει ανακτήσει όλες τις χρήσιμες εγγραφές ή τουλάχιστον τις πιο χρήσιμες από αυτές.

Η ποιότητα και η ποσότητα των αποτελεσμάτων, καθώς και η ταχύτητα με την οποία ο ερευνητής παίρνει ικανοποιητική απάντηση, εξαρτάται από τις λογικές αποφάσεις που θα πάρει κατά τη διάρκεια της έρευνας. Θα προσπαθήσει να ανακτήσει έναν αριθμό τεκμηρίων που να είναι αρκετά μικρός, ώστε να μπορεί σχετικά γρήγορα να βρει τα πιο χρήσιμα τεκμήρια.

Επομένως, γίνεται προσπάθεια να ανακτηθούν τα πιο συναφή ή χρήσιμα τεκμήρια. Ο όρος **“συνάφεια”** αποτελεί βασική έννοια στην Επιστήμη της Πληροφόρησης και παίζει σημαντικό ρόλο στη διαδικασία αξιολόγησης των αποτελεσμάτων. Η έννοια της **“συνάφειας”** των τεκμηρίων βασίζεται στις απόψεις των χρηστών, στο πώς δηλαδή αντιλαμβάνονται την πληροφόρηση αλλά και τις πληροφοριακές ανάγκες τους. Σχεδόν κάθε έρευνα περιλαμβάνει ένα ποσοστό συναφών τεκμηρίων και ένα ποσοστό μη – συναφών τεκμηρίων. Το ιδανικό θα ήταν να ανακτηθούν όλα τα συναφή τεκμήρια και να μην περιληφθούν στο αποτέλεσμα τα μη σχετικά. Όμως,

κάτι τέτοιο είναι σπάνιο, γιατί άλλωστε ο χρήστης δεν θέλει πάντοτε όλα τα συναφή τεκμήρια από μία βάση δεδομένων, αλλά έναν ικανοποιητικό αριθμό τεκμηρίων που να απαντούν στο ερώτημα του ή λύνουν το πρόβλημα του.

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας που επιδρά στην αποτελεσματικότητα της έρευνας, είναι η **“ακρίβεια”**, με την οποία περιγράφονται οι έννοιες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι *θησαυροί* περιγράφουν με ακρίβεια διάφορες πλευρές των εννοιών.

Ειδικότερα :

$\text{Ανάκληση} = \frac{\text{Συναφή Τεκμήρια που Ανακτήθηκαν}}{\text{Συναφή Τεκμήρια της Συλλογής}}$
<u>Αύξηση της Ανάκλησης</u> : αύξηση του αριθμού των συναφών τεκμηρίων που ανακτώνται.
<u>Μέγιστη Ανάκληση</u> : έχουμε όταν ανακτάμε όλα τα συναφή τεκμήρια
<u>Ζητούμενο</u> : να ανακτηθούν όλα τα συναφή τεκμήρια που υπάρχουν στη βάση

$\text{Ακρίβεια} = \frac{\text{Συναφή Τεκμήρια που Ανακτήθηκαν}}{\text{Τεκμήρια που Ανακτήθηκαν}}$
<u>Αύξηση της Ακρίβειας</u> : μείωση του αριθμού των άσχετων τεκμηρίων που ανακτώνται
<u>Μέγιστη Ακρίβεια</u> : έχουμε όταν ανακτάμε μόνο συναφή τεκμήρια
<u>Ζητούμενο</u> : να ανακτηθούν μόνο συναφή τεκμήρια

Διαπιστώνουμε πως υπάρχει μία αντίστροφη σχέση ανάμεσα στην **“ανάκληση”** και την **“ακρίβεια”**, κάτι που έχει μεγάλο ενδιαφέρον για τον ερευνητή. Αλλάζοντας τη διατύπωση της αναζήτησης, είτε η ανάκληση είτε η ακρίβεια μπορούν να αυξηθούν, με αποτέλεσμα το άλλο να μειωθεί. Προσθέτοντας π.χ. έναν όρο με OR, συνήθως αυξάνεται ο αριθμός των ανακτημένων εγγραφών. Αυτό, όμως, μπορεί να

μειώσει την ακρίβεια, καθώς λιγότερα από τα τεκμήρια που θα ανακτηθούν θα είναι σχετικά.

Αντίθετα, αν προστεθεί ένας όρος με το AND, θα μειωθεί ο αριθμός των τεκμηρίων που θα ανακτηθούν, ελαχιστοποιώντας τον αριθμό των μη συναφών τεκμηρίων, δηλαδή θα μειωθεί η ανάκληση. Δεν μπορεί, όμως, να επιτευχθεί συγχρόνως αύξηση θεμάτων και ακρίβεια, άρα όσο αυξάνεται το ένα, το άλλο υποτονεί.

Τα δύο αυτά μέτρα, “ανάκληση” και “ακρίβεια”, δεν αποτελούν «πανάκεια», αφού θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από τον αριθμό των λογικών αποφάσεων που θα πάρει ο ερευνητής, όπως επίσης και από το τί ζητάει ο χρήστης και, τέλος, κατά πόσο εύκολα μπορεί να μείνει ευχαριστημένος από το αποτέλεσμα.

Όταν κάνουμε σε βάθος έρευνα, μάς ενδιαφέρει να αυξηθεί στο μέγιστο βαθμό η ανάκτηση συναφών τεκμηρίων και να μειωθεί στο ελάχιστο η ανάκτηση άσχετων τεκμηρίων.

Αυτή η διαδικασία περιγράφεται σαν αύξηση της “ανάκλησης” (recall) και αύξηση της “ακρίβειας” (precision).

Συνοψίζοντας, ο ερευνητής θα πρέπει σε κάθε είδους αναζήτηση να χρησιμοποιεί μία στρατηγική έρευνας, αυτή που είναι κατάλληλη για το θέμα που απασχολεί, κάθε φορά, τους χρήστες.

“Αναζήτηση”, επομένως, είναι η συνομιλία ανάμεσα σε ερευνητή και ηλεκτρονικό υπολογιστή ενώ, “Στρατηγική Αναζήτησης”, εκείνη που περιγράφει την πληροφοριακή ανάγκη του χρήστη, καθώς εκφράζεται με όρους που συνδέονται ανάμεσά τους με συγκεκριμένο τρόπο.

- Για να γίνει σωστά μία αναζήτηση, χρειάζεται και ο ερευνητής ή ο βιβλιοθηκονόμος να διαθέτει με την σειρά του ορισμένα προσόντα :

1. **Γνώση θέματος** για το οποίο θα διεξάγει την έρευνα, καθώς επίσης και ακριβείς έννοιες, κατόπιν συνεργασίας με το χρήστη.

2. Ανάλυση του θέματος.

3. Γνώση της τράπεζας δεδομένων που θα γίνει η αναζήτηση, εξοικείωση με τις ιδιαιτερότητες της κάθε βάσης, με τη γλώσσα ευρετηρίασης και γνώση για το πώς μπορεί να περιοριστεί το αποτέλεσμα και να καταλήξει στο επιθυμητό.

4. Πλήρης εξοικείωση με τη γλώσσα εντολών του συστήματος .

5. Επιστροφή σε προηγούμενες στρατηγικές, όποτε αυτό απαιτείται.

ΣΤ.3 Αξιολόγηση των Πηγών που Εντοπίζουμε μέσω του Διαδικτύου

❖ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ

1. Ξεκαθαρίζουμε ποιος είναι ο σκοπός μας

«Αξιόλογη πηγή είναι αυτή που ικανοποιεί τις πληροφοριακές ανάγκες του χρήστη».

Το Διαδίκτυο είναι ανεκτίμητη πηγή πληροφοριών επειδή παρέχει:

- Εύκολη πρόσβαση
- Άμεση πρόσβαση
- Τρέχουσα, “ζωντανή”, καθώς διαμορφώνεται, πληροφόρηση.

Παρόλα αυτά το Διαδίκτυο μπορεί να μην είναι πάντα η καλύτερη πηγή πληροφοριών γι’ αυτό που ψάχνουμε. Πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι σχετικά με το σκοπό της αξιολόγησής μας. Ποιες είναι οι πληροφοριακές μας ανάγκες; Τι ακριβώς ψάχνουμε;

Ποιο είδος πληροφοριακής πηγής του Διαδικτύου (αν υπάρχει) είναι πιθανό να μας βοηθήσει; Ποιο είδος πληροφορίας θα είναι αποδεκτό για τις πληροφοριακές μας ανάγκες ή τις ανάγκες των χρηστών μας;

2. Προσανατολιζόμαστε

Ο Παγκόσμιος Ιστός χαρακτηρίζεται από πολλούς συνδέσμους που μας μεταφέρουν παντού με ένα απλό κλικ του ποντικιού. Παρόλο που έχει πολλά σημαντικά πλεονεκτήματα, μπορεί να μας κάνει να χάσουμε τον έλεγχο για το πού ακριβώς βρίσκεται η πληροφορία που έχουμε εντοπίσει. Επίσης, είναι δύσκολο μερικές φορές να πούμε πού τελειώνει η μία τοποθεσία και πού αρχίζει η άλλη. Αυτό μπορεί να μας κάνει να αναρωτιόμαστε πού βρισκόμαστε, πώς φτάσαμε εκεί και πώς μπορούμε να πάμε πίσω.

3. Συγκεντρώνουμε στοιχεία από τα URLs

Τα στοιχεία αυτά, ουσιαστικά, αποτελούν τις διευθύνσεις των ιστοσελίδων και μας δίνουν την ακριβή τοποθεσία στην οποία μπορούμε να εντοπίσουμε ένα συγκεκριμένο αρχείο.

Χρησιμοποιούμε τα URLs για να συγκεντρώσουμε στοιχεία, αφού μας δίνουν πολλές πληροφορίες για μία πηγή, καθώς επίσης και τη θέση που βρισκόμαστε μέσα σ' αυτήν.

4. Ξεκαθαρίζουμε ποιο είναι το είδος της πηγής

Ένα από τα προβλήματα με το Διαδίκτυο είναι ότι όλα μοιάζουν ίδια μπροστά στην οθόνη (παίρνουν το μέγεθος και το σχήμα της). Είναι πολύ δύσκολο να ξεχωρίσουμε με την πρώτη ματιά ένα ηλεκτρονικό βιβλίο από μία βάση δεδομένων, από ένα αρχείο ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, από ένα περιοδικό ή μία εφημερίδα κλπ.

Για να μπορέσουμε να αξιολογήσουμε την ποιότητα μιας πηγής είναι απαραίτητο να προσδιορίσουμε το είδος της. Αναρωτιόμαστε, τι ακριβώς είναι αυτό που βλέπουμε και τι είδους πηγή είναι.

5. Ζύγισμα

Όταν θέλουμε να αξιολογήσουμε μία πηγή που εντοπίσαμε, θα πρέπει να την αξιολογούμε σε σχέση με τις ιδιαίτερες πληροφοριακές ανάγκες που έχουμε κάθε φορά.

Πρέπει να αξιολογούμε την ποιότητα μιας πηγής και ενός αποτελέσματος σε σχέση με τους δικούς μας σκοπούς και τις δικές μας πληροφοριακές ανάγκες.

Για διαφορετικούς ανθρώπους, διαφορετικά κριτήρια θα είναι σημαντικά σε διαφορετικές περιστάσεις - πρέπει να ζυγίζουμε κάθε φορά τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα σε σχέση με τις εκάστοτε ανάγκες μας. Άρα :

- Είναι πολύ δύσκολο μία πηγή ή ένα αποτέλεσμα να πληροί όλα τα ποιοτικά κριτήρια. Θα πρέπει κάθε φορά να σταθμίζουμε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα, πριν πάρουμε μία απόφαση για την ποιότητα μια πηγής ή ενός αποτελέσματος συνολικά.
- Αποφασίζουμε ποια κριτήρια είναι πιο σημαντικά για εμάς και δίνουμε μεγαλύτερη έμφαση και βαρύτητα σε αυτά.

Στη διαδικασία αξιολόγησης μιας τράπεζας πληροφοριών θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας, όχι μόνο το περιεχόμενο, αλλά και τον τρόπο πρόσβασης στην τράπεζα πληροφοριών, όπως δημιουργήθηκε από έναν συγκεκριμένο διαθέτη.

Υπάρχουν τα εξής κριτήρια :

ΤΙ ΚΑΛΥΠΤΕΙ Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ :

- Έμφαση του θέματος (που αποτελεί το πιο σημαντικό κριτήριο).

- Τη μορφή του υλικού που ευρετηριάζει (περιοδικά, ομιλίες, διδακτορικές διατριβές).
- Σε τί είδους υλικό επικεντρώνεται η ευρετηρίαση (απευθύνεται μόνο σε ερευνητές ή και στο ευρύτερο κοινό).
- Τί χρονολογίες περιλαμβάνει (πρόσφατο υλικό ή είναι κατάλληλη και για αναδρομική έρευνα).
- Πολιτική επιλογής.
- Ποιότητα υλικού που ευρετηριάζει.
- Τί ποσοστό από την παγκόσμια βιβλιογραφία ευρετηριάζει..
- Κατά πόσο περιλαμβάνει διάφορες επιστήμες.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ :

- Χρησιμοποιείται ελεγχόμενο λεξιλόγιο.
- Υπάρχουν περιλήψεις.
- Υπάρχει πλήρες κείμενο.
- Είναι τα δεδομένα αξιόπιστα και ακριβή.
- Ποιότητα ευρετηρίασης.
- Σε τι βάθος φτάνει η ευρετηρίαση.
- Πόσο συγκεκριμένη είναι η γλώσσα ευρετηρίασης.

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ :

1. Πόσος χρόνος περνάει ανάμεσα στο δημοσιευμένο υλικό και την ενημέρωση της τράπεζας πληροφοριών ;
2. Κάθε πότε γίνεται η ενημέρωση και πόσο ακριβή είναι τα στοιχεία ;

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ :

Κατά πόσο τα θεματικά πεδία ή οι παραπομπές που εμφανίζονται μπορούν να ερευνηθούν.

ΜΕΓΕΘΟΣ

Αριθμός εγγραφών, αριθμός υπό-αρχείων, ποσοστό ανάπτυξης της τράπεζας πληροφοριών.

ΛΑΘΗ

Αριθμός λαθών, λάθη σε αριθμούς και δεδομένα, λάθη κατά την πληκτρολόγηση, λάθη ευρετηρίασης κλπ.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΚΟΣΤΟΣ

Χρέωση για σύνδεση, για εκτύπωση, για συνδρομή, για κάθε έρευνα και χρέωση ανάλογα με τις πηγές που ερευνώνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

*«Παρουσίαση των βάσεων δεδομένων
SCOPUS ΚΑΙ WILSON WEB»*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ : Παρουσίαση των βάσεων δεδομένων SCOPUS και WILSON WEB

A. Wilson Web Art Databases, H.W. Wils

Η **Wilson Web** αποτελεί μία διεπιστημονική βάση δεδομένων, η οποία παρέχει το πλήρες ευρετηριασμένο περιεχόμενο περιλήψεων και πλήρους κειμένου από τέσσερις βάσεις δεδομένων πλήρους κειμένου του διαθέτη.

H. W. Wilson: Art Index, Art Retrospective, Art Museum Image Gallery και OmniFile Full Text Select. Ο παρών οδηγός επικεντρώνεται στις τρεις πρώτες βάσεις δεδομένων που εξειδικεύονται σε θέματα τέχνης. Οι δύο πρώτες βάσεις (Art Index, Art Retrospective) είναι βιβλιογραφικές- σε αυτές υπάρχουν ευρετηριασμένα άρθρα περιοδικών από όλο τον κόσμο. Η τρίτη βάση (Art Museum Image Gallery) περιλαμβάνει πάνω από 155.000 εικόνες (κυρίως έργων τέχνης) τα οποία διατίθενται μόνο για μη-εμπορικούς εκπαιδευτικούς σκοπούς. Το περιβάλλον αλληλεπίδρασης (interface) της υπηρεσίας είναι στην αγγλική γλώσσα. Σημειώνεται ότι **πριν** από την εκτέλεση οποιασδήποτε ενέργειας είναι απαραίτητη η **επιλογή** ενός ή περισσότερων βάσεων δεδομένων (Art Index, Art Retrospective, Art Museum Image Gallery). Η πρόσβαση είναι δυνατή στη διεύθυνση http://hwwilsonweb.com/cqi-bin/auto_login.cqi μόνο μέσω των Η/Υ του δικτύου του Ιδρύματος με αυτόματη αναγνώριση της διεύθυνσης IP του Η/Υ. Επίσης, σημειώνεται ότι είναι απαραίτητη η εγκατάσταση του λογισμικού Acrobat Reader, γιατί τα περισσότερα πλήρη κείμενα των άρθρων είναι σε μορφή Acrobat .pdf.

Βασικά χαρακτηριστικά:

A: Διαθέτει: Πέντε μηχανισμούς αναζήτησης (Basic Search, Advanced Search, Browse, History, thesaurus) - θησαυρό όρων Εύχρηστο και δυναμικό οδηγό χρήσης

B: Παρέχει τη δυνατότητα: Απλής και σύνθετης αναζήτησης με χρήση της Boolean λογικής και λέξεων-κλειδιών Ανάκτησης λίστας

αποτελεσμάτων μέσω εκτύπωσης, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και αποθήκευσης Δημιουργίας ιστορικού αναζητήσεων Εξαγωγής αποτελεσμάτων με δυνατότητα αποθήκευσης σε πρόγραμμα διαχείρισης βιβλιογραφικών αναφορών (RefWorks, End Note)

Περιεχόμενα:

1. Αρχική σελίδα υπηρεσίας
2. Μηχανισμοί αναζήτησης
3. Προβολή αποτελεσμάτων αναζήτησης
4. Ιστορικό Αναζητήσεων
5. Οδηγός - βοήθεια

1. Αρχική σελίδα υπηρεσίας

Στην αρχική σελίδα της υπηρεσίας προβάλλεται ο μηχανισμός σύνθετης αναζήτησης (**Advanced Search**), από όπου είναι δυνατή η εισαγωγή όρων αναζήτησης (**FIND**) για πληθώρα πεδίων αναζήτησης (as:). Παρέχεται ακόμη η δυνατότητα ταξινόμησης (**Sort by:**) και περιορισμού (**Limit**) των αποτελεσμάτων. Είναι δυνατή η μορφοποίηση της προβολής των εγγραφών μέσω των επιλογών της σελίδας **Customize Display**.

2. Μηχανισμοί αναζήτησης

- Σύνθετη Αναζήτηση (**Advanced Search**) με επιλογή πεδίων αναζήτησης και λέξεων-κλειδιών. Δυνατότητα ταξινόμησης και χρονικού περιορισμού αποτελεσμάτων.
- Απλή Αναζήτηση (**Basic Search**) με δυνατότητα χρήσης τελεστών Boolean.
- Φυλλομέτρηση (**Browse**). Αναζήτηση με επιλογή λέξεων-κλειδιών και πεδίου αναζήτησης
- Ιστορικό αναζητήσεων (**Search History**) με δυνατότητα αποθήκευσης και διαμόρφωσης της σύνταξης του ερωτήματος.
- Θησαυρός όρων (**Thesaurus**). Αναζήτηση θεματικών επικεφαλίδων και ανάκτηση άρθρων που καλύπτουν το θέμα που επιλέχθηκε. Σε περίπτωση που δεν είναι γνωστός ο ακριβής θεματικός όρος, μπορεί να πραγματοποιηθεί μία γενική αναζήτηση, η οποία σταδιακά θα περιορίζεται ακολουθώντας τη δομή του θησαυρού.

3. Προβολή αποτελεσμάτων αναζήτησης

Στη λίστα των αποτελεσμάτων μιας αναζήτησης παρέχεται η δυνατότητα περιορισμού των αποτελεσμάτων (**Limit to**) σε:

- **Full Text**, ανάκτηση του πλήρους κειμένου του άρθρου σε μορφή HTML
- **EH PDF**, ανάκτηση του πλήρους κειμένου του άρθρου σε μορφή PDF
- **EE Image**, ανάκτηση μόνο εικόνων έργων τέχνης, και
- **H Peer Reviewed**, ανάκτηση μόνο αναθεωρημένων άρθρων.

Τέλος, το εικονίδιο "**WilsonLink**" που μπορεί να εμφανίζεται μπροστά από κάθε αποτέλεσμα δηλώνει την ύπαρξη σχετικών υπερσυνδέσεων που προσφέρει η υπηρεσία Wilson Web.

Η επιλογή του τίτλου μιας εγγραφής οδηγεί σε σελίδα προβολής των πλήρων εγγραφών των αποτελεσμάτων

Οι επιλογές "**Print Email Save**" και "**Exporting/Citing**" του βασικού μενού οδηγούν σε σελίδα ανάκτησης των αποτελεσμάτων αναζήτησης (επιλεγμένων και μη) με:

- Εκτύπωση (**Printing and Citing Options**)
- Αποστολή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (**Emailin and Citing Options**)
- Αποθήκευση (**Saving, Citing and Formatting for bibliographic software**)
- Εξαγωγή και αποθήκευση των βιβλιογραφικών αναφορών σε ειδικά προγράμματα (**Export to RefWorks, EndNote software**)

4. Ιστορικό Αναζητήσεων

Από την οθόνη του Ιστορικού αναζητήσεων (**Search History**) είναι δυνατή η προβολή των αναζητήσεων που εκτελέστηκαν κατά την τρέχουσα σύνδεση (session) του χρήστη με την υπηρεσία. Ακόμη ο χρήστης μπορεί να:

- συνδυάσει εκτελεσμένες αναζητήσεις μέσω του μηχανισμού **Search Builder**,
- διαγράψει (**Delete Marked**) εκτελεσμένες αναζητήσεις,
- αποθηκεύσει (**Save Marked**) εκτελεσμένες αναζητήσεις. Η αποθήκευση, καθώς και η προβολή αποθηκευμένων αναζητήσεων απαιτεί τη συμπλήρωση ενός ID στην περιοχή **Sign on** που βρίσκεται στο κάτω μέρος της σελίδας, και
 - ενημερώνεται μέσω ηλ.ταχυδρομείου (**Create Alert for this Search**) για εκτελεσμένες αναζητήσεις.

5. Οδηγός - βοήθεια

Η επιλογή "**Help**" του βασικού μενού οδηγεί σε σημείο της βοήθειας σχετικό με τη δραστηριότητα που εκτελείται τη δεδομένη στιγμή. Ταυτόχρονα παρέχεται και η δυνατότητα μετάβασης σε οποιοδήποτε άλλο σημείο της βοήθειας μέσω της κυλιόμενης λίστας στο αριστερό μέρος της σελίδας.

Το μενού πλοήγησης του "**Help**" παρέχει τις παρακάτω επιλογές:

- πληροφορίες για τις Βάσεις Δεδομένων του Wilson (**Database Description/Details**),
- ευρετήριο των τίτλων περιοδικών (**Journals Directory**),
- και τον Οδηγό Χρήσης (**Tutorial**).

B. Scopus, Elsevier

Η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης έχει εξασφαλίσει online πρόσβαση στη βιβλιογραφική βάση δεδομένων **Scopus** του Elsevier. Μέσω της Scopus, εκτός από πρόσβαση στη βάση δεδομένων με περιλήψεις (abstracts) και βιβλιογραφικές αναφορές (citations) για επιστημονική αρθρογραφία, παρέχεται δυνατότητα αναζήτησης σε περισσότερους από 15.000 τίτλους επιστημονικών περιοδικών και στο Διαδίκτυο (μέσω του μηχανισμού **Scirus**), καθώς και αυτόματης σύνδεσης με το πλήρες κείμενο του άρθρου, αν αυτό αποτελεί συνδρομή του ΣΕΑΒ (HEAL-Link). Στα επιστημονικά περιοδικά της Scopus, τα οποία προέρχονται από περισσότερους από 4.000 διαφορετικούς εκδότες παγκοσμίως και στη μεγάλη τους πλειοψηφία έχουν αναθεωρηθεί από επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους (peer-reviewed), συμπεριλαμβάνονται περιοδικά ανοικτής πρόσβασης, πρακτικά συνεδρίων, εμπορικές δημοσιεύσεις και σειρές βιβλίων. Η αναζήτηση στο Διαδίκτυο πραγματοποιείται σε περισσότερες από 275 εκατομμύρια ιστοσελίδες επιστημονικού περιεχομένου. Σημαντικό πλεονέκτημα της υπηρεσίας Scopus αποτελεί η παροχή πρόσβασης σε περισσότερες από 21 εκατομμύρια εγγραφές ευρεσιτεχνιών από 5 διεθνή γραφεία ευρεσιτεχνιών (patent offices).

Η Scopus ενημερώνεται καθημερινά και καλύπτει όλους τους τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας:

- Χημεία, Φυσική, Μαθηματικά και Μηχανολογία,
- Επιστήμες Υγείας (καλύπτει τη βάση Medline 100%),
- Κοινωνικές Επιστήμες, Ψυχολογία, Οικονομία,
- Βιολογία, Γεωπονικές Επιστήμες, Επιστήμες Περιβάλλοντος,
- Γενικές Επιστήμες.

Η πρόσβαση είναι δυνατή μέσω της διεύθυνσης <http://www.scopus.com/> και μόνο από Η/Υ του δικτύου του Ιδρύματος με αυτόματη αναγνώριση της IP διεύθυνσης τους. Τέλος, σημειώνεται ότι είναι απαραίτητη η εγκατάσταση του λογισμικού Acrobat Reader, γιατί τα περισσότερα πλήρη κείμενα των άρθρων είναι σε μορφή Acrobat .pdf.

Βασικά χαρακτηριστικά:

A: Διαθέτει:

- Διεπιστημονική βάση δεδομένων
- Πλήρη και δυναμικό οδηγό βοήθειας
- Σύνδεση με το πλήρες κείμενο άρθρων, αν υπάρχει συνδρομή
- Υπηρεσίες ειδοποίησης με την τεχνολογία RSS
- Εξατομικευμένες υπηρεσίες (απαιτείται εγγραφή)

B: Παρέχει τη δυνατότητα:

- Απλής, σύνθετης αναζήτησης και αναζήτησης συγγραφέα
- Προβολής παραπομπών
- Προβολής περισσότερων πληροφοριών σχετικά με το κάθε συγγραφέα
- Δημιουργίας βιβλιογραφίας σε μία πληθώρα προτύπων (APA, Chicago, Harvard, MLA, BibTex κ.ά.)
- Επεξεργασίας και αποθήκευσης ιστορικού αναζητήσεων
- Προσαρμογή εμφάνισης αποτελεσμάτων
- Αποθήκευσης και εξαγωγής αποτελεσμάτων με δυνατότητα αυτόματης αποθήκευσης των βιβλιογραφικών τους στοιχείων σε πρόγραμμα διαχείρισης βιβλιογραφικών αναφορών (π.χ. Endnote, ProCite, Reference Manager, κ.λπ.)

Παρουσίαση αρχικής σελίδας

Στην αρχική σελίδα προβάλλεται ο βασικός μηχανισμός αναζήτησης της Scopus, καθώς και το μενού πλοήγησης σε όλες τις υπηρεσίες που αυτή προσφέρει.

Εικονίδια μενού πλοήγησης της Scopus

Search Μηχανισμοί αναζήτησης

Sources Πλοήγηση στις πηγές της Scopus

My Alerts Υπηρεσίες ειδοποίησης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

My List Δημιουργία και επεξεργασία λίστας επιλεγμένων εγγραφών

My Profile Δημιουργία και επεξεργασία προσωπικού λογαριασμού

Μηχανισμοί αναζήτησης

Η υπηρεσία από την αρχική της σελίδα προσφέρει τρεις μηχανισμούς αναζήτησης:

I. Βασική Αναζήτηση (**Basic**)

II. Αναζήτηση Συγγραφέα (**Author**)

III. Σύνθετη Αναζήτηση (**Advanced**)

Basic Search

Από τη σελίδα της Βασικής Αναζήτησης είναι δυνατή:

1. η εισαγωγή όρων προς αναζήτηση (**Search for:**)
2. η επιλογή πεδίων αναζήτησης (in...)- Σημειώνεται ότι είναι προεπιλεγμένα τα πεδία Τίτλος Άρθρου, Περίληψη και Λέξεις-Κλειδιά (**Article Title, Abstract, Keywords**)
3. η χρήση τελεστών Boolean (**AND-OR-AND NOT**)
4. η χρήση περιορισμών στην αναζήτηση (**Limit to:**) ανά ημερομηνία δημοσίευσης (**Date Range**), ανά τύπο τεκμηρίου (**Document Type**) και θέμα (**Subject Areas**).

Συμβουλές για πετυχημένες αναζητήσεις παρέχονται από την υπερσύνδεση **Search Tips**.

Author Search

Στο μηχανισμό αυτό παρέχεται η δυνατότητα αναζήτησης ενός συγγραφέα με το επίθετο (**Last Name**), το αρχικό του όνομα (**Initials or First Name**).

Για την αποφυγή προβολής συγγραφέων με το ίδιο όνομα προσφέρεται η επιλογή **Show exact matches only**, η προσθήκη πληροφοριών σχετικά με το φορέα εργασίας/συνεργασίας του συγγραφέα (**Affiliation**) και τον επιστημονικό χώρο στον οποίο αυτός δραστηριοποιείται (**Subject Areas**).

Η εκτέλεση αναζήτησης από το μηχανισμό Author Search προβάλλει λίστα αποτελεσμάτων με ονόματα συγγραφέων που ταιριάζουν με το όνομα που αναζητήθηκε.

Δίπλα από το όνομα του κάθε συγγραφέα (**Author**) αναφέρεται ο αριθμός των εργασιών (**Documents**) του για τις οποίες προσφέρονται βιβλιογραφικά στοιχεία μέσα από τη βάση της Scopus. Ακόμα διατίθενται πληροφορίες σχετικά με το επιστημονικό του αντικείμενο (**Subject Areas**) και το φορέα όπου αυτός απασχολείται (**Affiliation**).

Ο χρήστης μπορεί να επιλέξει ονόματα συγγραφέων και την προβολή των εγγραφών των άρθρων τους , καθώς και των παραπομπών που έχουν γίνει σε αυτά . Ακόμα μπορεί να δει αναλυτικές πληροφορίες για ένα συγγραφέα. Σημειώνεται πως αναλυτικές πληροφορίες παρέχονται μόνο για τους συγγραφείς εκείνους που έχουν περισσότερα από ένα άρθρα στη βάση της Scopus.

Η επιλογή ενός συγγραφέα και ακολούθως του μηχανισμού **citation tracker** προβάλλει σε νέα σελίδα τις παραπομπές που έχουν γίνει σε αυτόν το συγγραφέα.

Η προβολή των παραπομπών (**Citation Overview**) άρθρων απαιτεί κάποιο χρόνο, οπότε και προβάλλεται σχετικό μήνυμα.

Στη σελίδα προβολής παραπομπών (**Citation Overview: Citations received since 1996**) παρουσιάζεται δίπλα από τον τίτλο κάθε άρθρου ο αριθμός των βιβλιογραφικών αναφορών που έχουν κάνει σε αυτό άλλοι συγγραφείς ανά έτος. Παρέχεται η δυνατότητα:

1. αποκλεισμού των παραπομπών που έχουν γίνει από τον ίδιο το συγγραφέα σε άλλα άρθρα του (**exclude from citation overview: self citations**)
2. ταξινόμησης των αποτελεσμάτων (**Sort documents**)
3. περιορισμού των αποτελεσμάτων με χρονικά κριτήρια (**Date range**)

4. γραφικής απεικόνισης των παραπομπών στα άρθρα του προβαλλόμενου συγγραφέα (**hgraph**)
5. αποθήκευσης επιλεγμένων άρθρων σε προσωρινή λίστα (**save to list**)
6. διαγραφής επιλεγμένων άρθρων (**delete**)
7. προβολής της πλήρους εγγραφής του άρθρου με επιλογή του τίτλου του.
8. προβολής των εργασιών που παραπέμπουν σε συγκεκριμένο άρθρο με επιλογή του αριθμού παραπομπών που έχουν γίνει σε αυτό κατά τη διάρκεια ενός έτους, π.χ. 2004.
9. αποθήκευσης των αποτελεσμάτων σε ένα excel αρχείο (**export**)
10. εκτύπωσης των αποτελεσμάτων (**print**)

Advanced Search

Ο μηχανισμός Σύνθετης Αναζήτησης απαιτεί γνώσεις σύνταξης ερωτημάτων με τελεστές Boolean.

Συμβουλές για πετυχημένες αναζητήσεις παρέχονται από την υπερσύνδεση Search Tips.

Σύντομες οδηγίες προβάλλονται και κάτω από το πεδίο εισαγωγής ερωτημάτων.

Quick Search

Μετά από την εκτέλεση οποιασδήποτε αναζήτησης προβάλλεται κάτω από το βασικό μενού πλοήγησης της υπηρεσίας ο μηχανισμός Γρήγορης Αναζήτησης (**Quick Search**). Η αναζήτηση μέσα από αυτό το μηχανισμό εκτελείται σε τίτλους και περιλήψεις άρθρων, σε λέξεις-κλειδιά και σε ονόματα συγγραφέων.

Συμβουλές για πετυχημένες αναζητήσεις παρέχονται από την υπερσύνδεση Search Tips.

Προβολή αποτελεσμάτων αναζήτησης

Η σελίδα προβολής αποτελεσμάτων αναζήτησης διαθέτει τέσσερις καρτέλες:

1. αποτελέσματα από την Scopus (**Scopus**),
2. αποτελέσματα από τον Παγκόσμιο Ιστό μέσω του μηχανισμού Scirus (**Web**),
3. αποτελέσματα σχετικών με την αναζήτηση ευρεσιτεχνιών (**Patents**).

Κάθε μία από αυτές τις καρτέλες χωρίζεται σε τρία μέρη:

1. προβολή υποβληθέντος ερωτήματος (**Your query**),
2. βελτίωση των αποτελεσμάτων (**Refine Results**), και
3. λίστα αποτελεσμάτων (**Results**).

Στο μέρος προβολής του υποβληθέντος ερωτήματος (**Your query**) ο χρήστης μπορεί να:

- επεξεργαστεί την αναζήτηση (**Edit**)
- αποθηκεύσει την αναζήτηση (**Save**),
- δημιουργήσει υπηρεσία ειδοποίησης του (**Save as alert**), η οποία θα τον ενημερώνει μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κάθε φορά που θα προστίθενται νέα αποτελέσματα αυτής της αναζήτησης στη βάση της Scopus.
- δημιουργήσει την ίδια υπηρεσία ειδοποίησης με την παραπάνω χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες της τεχνολογίας **RSS**.

Στο τμήμα βελτίωσης των αποτελεσμάτων (**Refine Results**), ο χρήστης επιλέγει ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω κριτήρια:

- τον τίτλο περιοδικού (**Source Title**),
- το συγγραφέα (**Author Name**),
- το έτος δημοσίευσης (**Year**),
- τον τύπο άρθρου (**Document Type**),
- το θέμα (**Subject Area**).

Έπειτα δηλώνει αν επιθυμεί να του επιστραφούν αποτελέσματα που να περιορίζονται σε αυτά τα κριτήρια (**limit to**) ή που να τα εξαιρούν (**exclude**).

Στο τμήμα αποτελεσμάτων (**Results**), ο χρήστης μπορεί να:

- εκτελέσει νέα αναζήτηση μέσα στα αποτελέσματα (**Search within Results**)
- εξάγει (**Output**) επιλεγμένες εγγραφές 0 μέσω αποθήκευσης σε μορφή συμβατή με πρόγραμμα διαχείρισης βιβλιογραφικών αναφορών (export), εκτύπωσης (print), ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) ή αποθήκευσης σε μορφή βιβλιογραφίας (bibliography)
- ελέγξει τις παραπομπές που έχουν γίνει σε επιλεγμένα άρθρα IZI μέσω του μηχανισμού **Citation Tracker**.
- τοποθετήσει επιλεγμένες εγγραφές 0 σε προσωρινή λίστα (**add to list**)
- ταξινομήσει τα αποτελέσματα ανά σχετικότητα (**Document - sort by relevance**), συγγραφέα (**Author-s**), έτος δημοσίευσης (**Date**), περιοδικό (**Source Title**), αριθμό παραπομπών σε αυτό (**Cited by**). Η επιλογή ενός αριθμού παραπομπών (στήλη **Cited by**) προβάλλει κατάλογο με τις εργασίες που έχουν συμπεριλάβει στη βιβλιογραφία τους το συγκεκριμένο άρθρο.
- προβάλλει σε νέο παράθυρο την περίληψη (**Abstract + Refs**) και το πλήρες κείμενο απευθείας από τον εκδότη (**View at Publisher**) ή από τη Scopus (**Full Text**). Σημειώνεται πως, όταν υπάρχει το εικονίδιο **Full Text** παρέχεται σίγουρα το πλήρες κείμενο του άρθρου. Σε διαφορετική περίπτωση προτείνεται ο χρήστης να επιλέγει το εικονίδιο **View at Publisher**, καθώς συχνά οι εκδότες προτιμούν να παρέχουν πρόσβαση στο πλήρες κείμενο μέσα από το δικό τους δικτυακό τόπο.

Η επιλογή της προβολής της περίληψης και της βιβλιογραφίας ενός άρθρου (**Abstract + Refs**) οδηγεί σε νέα σελίδα, από όπου είναι δυνατή η:

- εξαγωγή του (**Output**) μέσω αποθήκευσης σε μορφή συμβατή με πρόγραμμα διαχείρισης βιβλιογραφικών αναφορών (export), εκτύπωσης (print), ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) ή αποθήκευσης σε μορφή βιβλιογραφίας (bibliography)
- προσθήκη του σε προσωρινή λίστα (**add to list**).

Η επιλογή της υπερσύνδεσης (**View references**) οδηγεί στο κάτω μέρος της σελίδας όπου παρατίθενται οι βιβλιογραφικές αναφορές που κάνει ο συγγραφέας του άρθρου. Ακόμη αν υπάρχει σχετική συνδρομή είναι δυνατή η προβολή του πλήρους κειμένου απευθείας από τον εκδότη (**View at Publisher**) ή από τη Scopus (**Full Text**).

Στο δεξιό μέρος της σελίδας υπάρχει ένα πλαίσιο (**Cited by**), όπου παρουσιάζονται οι πιο πρόσφατες εργασίες που παραπέμπουν στο άρθρο που μας ενδιαφέρει.

Οι εργασίες αυτές μπορεί να είναι επιστημονικά άρθρα (**Cited by in Scopus**),

επιλεγμένες διαδικτυακές επιστημονικές πηγές (**Cited by - Web sources**) ή ευρεσιτεχνίες (**Cited by - Patents**)

Στο κάτω μέρος του πλαισίου υπάρχει υπερσύνδεση (**View details of this/all ... citation/citations**) προς την πλήρη λίστα των εργασιών που περιλαμβάνουν το συγκεκριμένο άρθρο στις βιβλιογραφικές τους αναφορές.

Ο χρήστης μπορεί ακόμη να επιλέξει την ενημέρωση του μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για κάθε νέα βιβλιογραφική αναφορά προς το άρθρο που τον ενδιαφέρει (**Alert me when this document is cited in Scopus**).

Τέλος, είναι δυνατή η προβολή άλλων εργασιών σχετικού περιεχομένου (**Related Documents**).

Ιστορικό Αναζητήσεων

Μετά από την εκτέλεση οποιασδήποτε αναζήτησης, κάθε φορά ο χρήστης που επιστρέφει σε έναν από τους μηχανισμούς αναζήτησης (**Basic-Author-Advanced**), προβάλλεται το ιστορικό των τελευταίων 50 αναζητήσεων (**Search History**) που έχει πραγματοποιηθεί κατά την τρέχουσα εισαγωγή του (**session**) στο σύστημα. Ο χρήστης μπορεί να:

- συνδυάσει εκτελεσμένες αναζητήσεις (**Combine**)
- διαγράψει επιλεγμένες αναζητήσεις (**delete**)
- εκκαθαρίσει όλο το ιστορικό (**clear history**)
- επανέλθει στα αποτελέσματα συγκεκριμένης αναζήτησης επιλέγοντας τον αριθμό των αποτελεσμάτων (στήλη **Results**)
- επεξεργαστεί συγκεκριμένη αναζήτηση (**Edit**),
- αποθηκεύσει συγκεκριμένη αναζήτηση (**Save**),
- ενεργοποιήσει την υπηρεσία ενημέρωσης για νέα αποτελέσματα που ικανοποιούν συγκεκριμένη αναζήτηση (**Set alert**)
- ενεργοποιήσει την ίδια υπηρεσία ενημέρωσης χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες της τεχνολογίας **RSS**.

Αναζήτηση τίτλων περιοδικών

Η επιλογή του εικονιδίου **Sources** από το μενού πλοήγησης της Scopus οδηγεί στη σελίδα των πηγών της υπηρεσίας από όπου είναι δυνατή η αναζήτηση τίτλων περιοδικών:

- Θεματικά (**Select a Subject Area**) με δυνατότητα επιλογής τύπου έκδοσης (**Source Type**)
- Αλφαβητικά
- Βάσει στοιχείων (**Search for a Source by:**), όπως τίτλος (Title), αριθμός περιοδικής έκδοσης (ISSN), εκδότης (Publisher).

Δίπλα από τον τίτλο κάθε έκδοσης παρέχονται πληροφορίες σχετικά με:

1. την πρόσβαση,
 - i. πλήρης πρόσβαση = subscribed
 - ii. δεν Παρέχεται πρόσβαση = Non-subscribed
2. και τον τύπο έκδοσης

- i. Περιοδικό = Journal
- ii. σειρά βιβλίων = Book Series
- iii. εμπορική έκδοση = Trade Publication ;
- iv. ΠραΚΤΙΚα συνεδρίων . = Conference Proceedings ...

Προβολή περιοδικού και βιβλιογραφικών αναφορών

Η επιλογή ενός τίτλου περιοδικού προβάλλει σελίδα με τα τεύχη του ανά έτος, από όπου είναι δυνατή η επιλογή:

- ενός έτους και η προβολή όλων των άρθρων που δημοσιεύτηκαν σε αυτό.
- προβολής των παραπομπών (**Citation Tracker**) σε άρθρα που δημοσιεύθηκαν σε ένα συγκεκριμένο έτος του περιοδικού.

Η προβολή των παραπομπών (**Citation Overview**) άρθρων ενός έτους απαιτεί κάποιο χρόνο, οπότε και προβάλλεται σχετικό μήνυμα.

Στη σελίδα προβολής παραπομπών (Citation Overview: Citation received since 1996) παρουσιάζεται δίπλα από τον τίτλο κάθε άρθρου ο αριθμός των βιβλιογραφικών αναφορών που έχουν κάνει σε αυτό άλλοι συγγραφείς ανά έτος.

1. Η επιλογή του τίτλου προβάλλει σελίδα με την πλήρη εγγραφή του άρθρου.
2. Η επιλογή των υπερσυνδέσεων-παραπομπών ενός άρθρου οδηγεί σε σελίδα (Citation Overview Results) με λίστα άλλων εργασιών που παραπέμπουν μέσω της βιβλιογραφίας τους σε αυτό.

Η σελίδα με τη λίστα άλλων εργασιών (**Citation Overview Results**) προσφέρει όλες τις δυνατότητες που παρέχονται από μία σελίδα αποτελεσμάτων

Εξατομικευμένες Υπηρεσίες

Η πρόσβαση στις εξατομικευμένες υπηρεσίες της Scopus είναι δυνατή με την εγγραφή σε αυτές μέσω του υπερσυνδέσμου **Register**. Αν κάποιος είναι ήδη εγγεγραμμένος μπορεί να συμπληρώσει το όνομα (**username**) και τον κωδικό του (**password**) που προβάλλονται με την επέκταση του συμβόλου + δίπλα από το Login

My Profile

Για εγγραφή στις εξατομικευμένες υπηρεσίες (**Register**) απαιτείται η συμπλήρωση μίας φόρμας.

Μετά την εγγραφή του στις εξατομικευμένες υπηρεσίες, ο χρήστης μπορεί να μεταβεί στη σελίδα ρύθμισης των προτιμήσεων του (My Profile), όπου του προσφέρονται οι εξής δυνατότητες:

- Αποθήκευση αναζητήσεων (**Saved Searches**)
- Ενημέρωση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (**My Alerts**)
- Αποθήκευση αποτελεσμάτων αναζητήσεων (**My Saved Lists**)
- Αποθήκευση αγαπημένων συγγραφέων (**My Authors**)

- Ρύθμιση προτιμήσεων (**Personal Profile & Scopus Settings**)
- Ρύθμιση παραμέτρων για χρήση του εργαλείου RefWorks (**RefWorks Settings**).
- Αλλαγή κωδικού πρόσβασης (**Change password**)

My Alerts

Η προβολή των υπηρεσιών ειδοποίησης που έχει ενεργοποιήσει ο χρήστης είναι δυνατή με την επιλογή **My Alerts** είτε από το μενού πλοήγησης της Scopus είτε από την προσωπική σελίδα (**My Profile**) του χρήστη.

Η σελίδα My Alerts χωρίζεται σε δύο μέρη: 1. Search Alerts- ο χρήστης ειδοποιείται για νέες εγγραφές-αποτελέσματα σε συγκεκριμένη αναζήτηση και 2. Document Citation Alerts- ο χρήστης ειδοποιείται για νέες παραπομπές σε επιλεγμένα άρθρα

My List

Ο χρήστης μπορεί να αποθηκεύσει προσωρινά (για όσο, δηλαδή, διαρκεί η τρέχουσα είσοδος του - session- στο σύστημα της Scopus) στο χώρο **My List** και να επεξεργαστεί λίστα ενδιαφερόντων για αυτόν εγγράφων (βλ. **add to list** στα Αποτελέσματα Αναζητήσεων και **add to list** στην προβολή βιβλιογραφικής εγγραφής ενός άρθρου). Σε περίπτωση που ο χρήστης επιθυμεί να αποθηκεύσει μόνιμα τη λίστα που προβάλλεται (**Save this list**) απαιτείται η εγγραφή του στις εξατομικευμένες υπηρεσίες.

Η σελίδα My List χωρίζεται σε δύο μέρη:

1. βελτίωση των αποτελεσμάτων (**Refine Results**), και
2. περιεχόμενο λίστας (**List**).

Στο τμήμα βελτίωσης των αποτελεσμάτων (**Refine Results**), ο χρήστης επιλέγει ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω κριτήρια:

- τον τίτλο περιοδικού (**Source Title**),
- το συγγραφέα (**Author Name**),
- το έτος δημοσίευσης (**Year**),
- τον τύπο άρθρου (**Document Type**),
- το θέμα (**Subject Area**).

Έπειτα δηλώνει αν επιθυμεί να του επιστραφούν αποτελέσματα που να περιορίζονται σε αυτά τα κριτήρια (**limit to**) ή που να τα εξαιρούν (**exclude**).

Στο τμήμα αποτελεσμάτων (**Results**), εκτός από τις τυπικές δυνατότητες που παρέχονται ο χρήστης μπορεί να επιλέξει συγκεκριμένα έγγραφα και να:

- τα αποθηκεύσει μόνιμα (**save**). Για αυτή την ενέργεια απαιτείται εγγραφή στις εξατομικευμένες υπηρεσίες.
- τα διαγράψει (**delete**).

Οδηγός - βοήθεια

Η υπηρεσία Scopus διαθέτει έναν πλήρη δυναμικό και πολύ εύχρηστο Οδηγό Βοήθειας, ο οποίος περιλαμβάνει εκτός από τα περιεχόμενα (Contents), ευρετήριο (Index) και μηχανισμό αναζήτησης στα περιεχόμενα της Βοήθειας (Search). Παρέχει ακόμα τη δυνατότητα εκτύπωσης (Print) σελίδων βοήθειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

*«Ενδεικτική Εύρεση βιβλιογραφίας στις
βάσεις δεδομένων*

SCOPUS ΚΑΙ WILSON WEB

σε θέματα

ΘΕΑΤΡΟΥ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ-

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ-ΧΟΡΟΥ-

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ-ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ»

ΑΣΚΗΣΗ 1

« Η Αρχιτεκτονική του Νεοελληνικού Θεάτρου: 1720 – 1940 »

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών:

THEATRE ARCHITECTURE AND MODERN GREECE

β) Επιλογή βάσης δεδομένων:

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων:

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεργειακά Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

SCOPUS

Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles. [Click here.](#)

Brought to you by LEAP LINK

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: THEATRE ARCHITECTURE AND MODERN GREECE in Article Title, Abstract, Keywords

E.g., "heart attack" AND stress

AND in Article Title, Abstract, Keywords

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive) Published All years to Present Document Type All

Added to Scopus in the last 7 days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Includes 100% Medline coverage Social Sciences (> 2,800 titles)

Search Clear

Search History

Search	Results	Source	Actions
You have not performed any searches in this session.			

[Back to Top](#)

Note: This Search History will contain the latest 50 searches you perform in this session.

What's New in Scopus: enrich your

About Scopus:

- What is Scopus?
- Content coverage

User Guides:

- English
- Spanish
- Japanese
- Korean

Ευαργή Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών A... Scopus - Basic Search... χωρίς τίτλο - Ζωγραφιστή Αποτελέσματα βιβλιογρα...

Internet 1:56 μμ

Scopus - Results Page - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεργειακά Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Πίσω Αναζήτηση Αγαπημένα

Διεύθυνση http://www.scopus.com/scopus/results/results.uri?sort=pl-f&src=s&st1=THEATRE+ARCHITECTURE+AND+MODERN+GREECE&st2=&sid=g00_I_y9Ecm7-PMWdXJQ_T%3a300&ot=b&sd=b&sd=1200s=TITLE-A Μετάβαση Συνδέσεις

babylon Options

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

Quick Search Go

Brought to you by **HEALING LINK** LIBRARIES LINK

Scopus: 0 More... (0) Web (7,727) Patents (0)

No results were found. [Search History](#)

Your search was:
 TITLE-ABS-KEY(theatre architecture AND modern greece) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)
[Edit](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

Other search results:
[7,727 web results](#) were found.

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Copyright © 2008 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK **HEALING LINK** ΔΙΚΤΥΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Internet

Ενομή Microsoft PowerPoint - [... Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Pag... χωρίς τίτλο - Ζωγραφική

3:16 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Πίσω Αναζήτηση Αγαπημένα

Διεύθυνση http://vnweb.hwilsonweb.com/hww/advancedsearch/advanced_search.ftml;hwilsonid=0THRRW5FDFAQ30IK5FGCADUNGIV0?prod=#formTop Μετάβαση Συνδέσεις

babylon Options

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND [TRE ARCHITECTURE AND MODERN GREECE] as: All - Smart Search

and [] All - Smart Search

and [] All - Smart Search

Sort By: Relevance

Clear Start

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: [] To Year: []

Limit to: Peer Reviewed

Document Type: All

Physical Description: All

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ευρωπη Microsoft PowerPoi... Σύνδεσμος Ελλη... Scopus - Results P... http://vnweb.hwil... HW Wilson: Adva... Αποτέλεσμα βιβλ... EN 2:05 μμ

HW Wilson: Search Results - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεργειακά Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hww/results/getResults.html?_DARGS=/hww/results/results_common.html.7

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH | ADVANCED SEARCH | BROWSE | THESAURUS | SEARCH HISTORY | PRINT EMAIL SAVE | EXPORTING / CITING

SEARCH RESULTS:

1 Records found for (THEATRE ARCHITECTURE AND MODERN GREECE) <in> Smart Search

In Art Index

Revise Search Create Alert

RECORD VIEW

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS

BACK TO RESULTS

PRINT EMAIL SAVE EXPORT

Browse Records:

70% 1 of 1

WilsonLink

Title: LABFAC

Other Titles: 12 article special section

Journal Name: [L'Architecture d'aujourd'hui](#)

Source: [L'Architecture d'aujourd'hui no. 327 \(April 2000\)](#) p. 28-103

Publication Year: 2000

Subject(s): [Architecture, Twenty-first century](#); [Limooges \(France\)/Architecture](#); [School buildings/France/Limooges](#); [Art schools/Architecture](#); [Paris \(France\)/Architecture](#); [Exhibition buildings/Conservation and restoration](#); [Thessalonike \(Greece\)/Architecture](#); [Waterfronts/Designs and projects](#); [Compiègne \(France\)/Architecture](#); [School buildings/France/Compiègne](#); [School buildings/Designs and projects/France](#); [Military architecture/Adaptive reuse](#); [Research institutes/France](#); [Nantes \(France\)/City planning/Designs and projects](#); [Nantes \(France\)/Urban renewal](#); [Munich \(Germany\)/City planning/Designs and projects](#); [Munich \(Germany\)/Architecture](#); [School buildings/France/Paris](#); [School buildings/Remodeling](#); [Quimper \(France\)/Architecture](#); [Quimper \(France\)/Theaters](#); [Nîmes \(France\)/Architecture](#); [Roman amphitheatres/Adaptive reuse](#); [LABFAC \(Firm\)](#); [Grand Palais \(Paris, France\)](#); [LABFAC \(Firm\)](#)

Physical Description: Illustration

ISSN: 0003-8695

Language of Documents: French

Document Type: Feature Article

Database: Art

Accession Number: 200009201981012

Persistent URL: [Click to copy the article citation link](#)

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS

BACK TO RESULTS

PRINT EMAIL SAVE EXPORT

Browse Records:

Ανοιγμα της οθόνης: http://vnweb.hwilsonweb.com/hww/results/getResults.html?_DARGS=/hww/results/results_common.html.7...

Εναρξη

Microsoft PowerPoint - [...]

Σύνδεσμος Ελληνικών Α...

Scopus - Results Page - ...

HW Wilson Search Re...

Αποτελέσματα βιβλιογρα...

Internet

2:10 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 2

**« Αμερικάνικο θέατρο: κοινωνικό-πολιτιστική διαλεκτική στο
ρεαλισμό του 20^{ου} αιώνα»**

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων – κλειδιών:

AMERICAN THEATRE AND 20TH CENTURY

β) Επιλογή βάσης δεδομένων:

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων:

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

SCOPUS

Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#)

Brought to you by **HEALTH LINK**

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: AMERICAN THEATRE AND 20TH CENTURY in Article Title, Abstract, Keywords

E.g., "heart attack" AND stress

AND in Article Title, Abstract, Keywords

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive) Document Type

Published All years to Present All

Added to Scopus in the last 7 days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Social Sciences (> 2,800 titles)

Includes 100% Medline coverage

Search Clear

Search History

Combine Go Close

Delete Select: All Clear history

e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
1. ☐ TITLE-ABS-KEY(theatre architecture AND modern greece) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)		Scopus	Edit Save Set Alert RSS

Back to Top

Note: This Search History will contain the latest 50 searches you perform in this session.

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

Internet

Ενυρήν Microsoft PowerPoint - [... Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search... HW Wilson: Search Resu... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 2:12 μμ

Scopus - Results: TITLE-ABS-KEY(AMERICAN THEATRE AND 20TH CENTURY) AND SUBJAREA(MULT OR ARTS OR - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεργειακά Προβόλη Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Αναζήτηση Αγαπημένα

http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-f&src=s&st1=AMERICAN+THEATRE+AND+20TH+CENTURY&st2=&scid=_oR6vIREKYNuzdrgzKBOVIFz%3a130&scf=b&scf=b&scf=115&sc=TITLE-ABS-KEY

babylon Options

Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

Quick Search Go

Brought to you by HEALTH LINK

Scopus: 2 More... (0) Web (10,274) Patents (0)

Your query: TITLE-ABS-KEY(american theatre AND 20th century) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci) [Search History](#)

Edit Save Save as Alert RSS

Refine Results [Close](#)

Source Title	Author Name	Year	Document Type	Subject Area
☐ Journal of Homosexuality (1)	☐ Bowen, D.S. (1)	☐ 2003 (1)	☐ Article (1)	☐ Social Sciences (2)
☐ Southeastern Geographer (1)	☐ Sanchez, A.S. (1)	☐ 1998 (1)	☐ Review (1)	☐ Earth and Planetary Sciences (1) ☐ Psychology (1)

[Add categories](#) [Limit to](#) [Exclude](#)

Results: 2 Search within results Go

Output Citation tracker Add to list Download References Cited by Select: All Page 1 to 2

Document (sort by relevance)	Author(s)	Date	Source Title	Cited By
1. ☐ The transformation of Richmond's historic African American commercial corridor Abstract + Refs Show Abstract	Bowen, D.S.	2003	<i>Southeastern Geographer</i> 43 (2), pp. 260-278	2
2. ☐ Breaking the silence, dismantling taboos: Latino novels on AIDS Abstract + Refs View at Publisher Show Abstract	Sanchez, A.S.	1998	<i>Journal of Homosexuality</i> 34 (3-4), pp. 155-175	0

Output Citation tracker Add to list Download References Cited by Select: All Page [Back to Top](#)

Display results per page 1 to 2

Your query: TITLE-ABS-KEY(american theatre AND 20th century) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci) [Search History](#)

Edit Save Save as Alert RSS

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Copyright © 2008 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

Ολοκληρώθηκε

Internet

Εναρξη Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Results: TIT... Αποτελέσματα βιβλιογρα...

2:17 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Πίσω Αναζήτηση Αγαπημένα

Διεύθυνση http://vnweb.hwilsonweb.com/hwv/advancedsearch/advanced_search.html?hwid=0THHRRWSFDAPQA3DJKSFGOAUUNGIIVD?prod=ARTIN Μετάβαση Συνδέσεις

babylon Options

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND AMERICAN THEATRE AND 20TH CENTURY

and and

Sort By: Relevance

as: All - Smart Search All - Smart Search All - Smart Search

Clear Start

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

Document Type: All

Physical Description: All

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ευρωπαϊκή Ένωση

Microsoft PowerPoi... Σύνδεσμος Ελλήν... Scopus - Results: T... HW Wilson: Adv... Αποτελέσματα βιβλ... γωφός τίτλο - Ζωογ... 2:23 μμ

HW Wilson: Search Results - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwwilsonweb.com/hww/results/getResults.html?_DARGS=/hww/advancedsearch/advanced_search.html.3

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH | ADVANCED SEARCH | BROWSE | THESAURUS | SEARCH HISTORY | PRINT EMAIL SAVE | EXPORTING / CITING

SEARCH RESULTS:
5 Records found for (AMERICAN THEATRE AND 20TH CENTURY) <in> Smart Search

In Art Index

Revise Search Create Alert

Find:
Search Within Results New Search

ALL RESULTS | PEER REVIEWED

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS FULL DISPLAY Sort By: Relevance 10 Records per Page

Browse Pages:

Suggested Subject

- Theater / Production design / Great Britain / Exhibitions
- Allen, Terry, 1943- / Exhibitions
- Landau, Ely, 1920-1993
- Priteca, B. Marcus, 1889-1971
- Mural painting and decoration, American / 20th century
- Simmons, Edward Emerson, 1852-1931
- Theatrical production designers
- Heinsbergen, Anthony B., 1894-1981
- Marion Koogler Mollay Art Museum (San Antonio, Tex.)
- Pantages, Alexander, d. 1936

70% 1 Colpitt, F. Terry Allen at L.A. Louver and the Santa Monica Museum of Art [Exhibit]. *Art in America* v. 92 no. 10 (November 2004) p. 187-8
WilsonLink

70% 2 Cashill, R. *The American Film Theatre Collection*. *Cineaste* v. 29 no. 2 (Spring 2004) p. 75-7
WilsonLink

70% 3 Wengrow, A. *An Art Historian for Theatre Design*. *70&T* v. 39 no. 2 (Spring 2003) p. 60-5
WilsonLink

60% 4 Hecker, J. *The Curtain Rises Again on the Historic Pantages Theatre*. *70&T* v. 39 no. 1 (Winter 2003) p. 60-9
WilsonLink

60% 5 Crane, S., et. al. *Edward Simmons: The New Amsterdam murals*. *American Art Review* v. 11 no. 5 (September/October 1999) p. 186-91
WilsonLink

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS FULL DISPLAY Sort By: Relevance 10 Records per Page

Browse Pages:

Αναγνώστης: http://vnweb.hwwilsonweb.com/hww/results/getResults.html?_DARGS=/hww/advancedsearch/advanced_search.html

Ευρωπλή Microsoft PowerPoint - ... Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Results: TITLE-... HW Wilson: Search Re... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 2:25 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 3

« Εισαγωγή στη δραματουργία του Παντελή Χορν »

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων – κλειδιών :

PANTELIS CHORNS AND DRAMATIC WORK

β) Επιλογή βάσης δεδομένων :

(scopus) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων :

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

babylon

Register | Login

SCOPUS

Scopus - Results Page - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-f&src=s&st1=PANTELIS+CHORN%27S+DRAMATIC+WORK&st2=&sid=_gR6xvREKYuzdkgzBOvIFz%3a2208&ot=b&sd=b&sl=112&s=TITLE-ABS-KEY*

babylon

Register | Login

SCOPUS

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

Brought to you by HEALING LINK

Quick Search Go

Scopus: 0 More... (0) Web (0) Patents (0)

No results were found. [Search History](#)

Your search was:

TITLE-ABS-KEY(*pantelis chorn's dramatic work*) AND SUBJAREA(*mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci*)

[Edit](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

Alternative spelling is:

[TITLE-ABS-KEY\(*panels chorn's dramatic work*\) AND SUBJAREA\(*mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci*\)](#)

121

Ανοιγμα της σελίδας http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-f&src=s&st1=PANTELIS+CHORN%27S+DRAMATIC+WORK&st2=

Internet

Έναρξη Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... HW Wilson: Search Resu... Scopus - Results Pag... Αποτελέσματα βιβλιογρα...

2:30 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 4

« Εικόνες φωτός και σκότους στο θέατρο του ARRABAL»

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων – κλειδιών:

ARRABAL

β) Επιλογή βάσης δεδομένων:

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων:

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

babylon

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#) Brought to you by HEALING LINK

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: ARRABAL in Article Title, Abstract, Keywords
E.g., "heart attack" AND stress

AND in Article Title, Abstract, Keywords

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive)
 Published All years to Present
 Added to Scopus in the last 7 days

Document Type: All

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)
 Health Sciences (> 5,300 titles) Includes 100% Medline coverage Social Sciences (> 2,800 titles)

Search Clear

Search History Combine [] Go Close
e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
7. ☐ TITLE-ABS-KEY(arrabal's theatre) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
6. ☐ TITLE-ABS-KEY(pantelis chom's dramatic work) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
5. ☐ TITLE-ABS-KEY(american theatre AND 20th century) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	2	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
4. ☐ TITLE-ABS-KEY(theatre architecture AND modern greece) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS

Internet

Ευρωπαϊκή Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... WilsonWeb - Microsoft I... Scopus - Basic Search... Αποτελέσματα βιβλιογραφ... 2:52 μμ

Scopus - Results: TITLE-ABS-KEY(ARRABAL) AND SUBJAREA(MULT OR ARTS OR BUSI OR DECI OR ECON OR P - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-fbsrc=s&st1=ARRABAL&st2=&sid=_oR6xREKvUzdkgzKB0vFz%3a320&ot=b&sd=b&sl=0%e=TITLE-ABS-KEY%28ARRABAL%29+AND+SUBJAREA%29

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

Quick Search Go

Brought to you by HEALTH LINK

Scopus: 1 More... (0) Web (78) Patents (0)

Your query: TITLE-ABS-KEY(arrabal) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci) Edit Save Save as Alert RSS Search History

Alternative spelling is: TITLE-ABS-KEY(arrival) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)

Refine Results Close

Source Title	Author Name	Year	Document Type	Subject Area
☐ Neophilologus (1)	☐ Angulo, A.C.I. (1)	☐ 1975 (1)	☐ Article (1)	☐ Social Sciences (1)

Add categories Limit to Exclude

Results: 1 Search within results Go

Output Citation tracker Add to list Download References Cited by Select: All Page 1 to 1

Document (sort by relevance)	Author(s)	Date	Source Title	Cited By
1. ☐ Der Prozess der Literarisierung und Neutralisierung des Ich im Theater von Fernando Arrabal	Angulo, A.C.I.	1975	Neophilologus 59 (2), pp. 223-241	0

Abstract + Refs View at Publisher

Output Citation tracker Add to list Download References Cited by Select: All Page Back to Top

Display 20 results per page 1 to 1

Ανοίγεται το αρχείο: http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-fbsrc=s&st1=ARRABAL&st2=&sid=_oR6xREKvUzdkgzKB0vFz%3a320&ot=b&sd=b&sl=0%e=TITLE-ABS-KEY%28ARRABAL%29+AND+SUBJAREA%29

Ευαγγελία Microsoft PowerPoint... Σύνδεσμος Ελλην... WilsonWeb - Micro... Scopus - Results... Αποτελέσματα βιβλ... γιορκή τίτλο - Ζωργ... 2:53 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hwv/advancedsearch/advanced_search.html?hwid=0THHRRWSFDAPQA3DJKSFGOAUUNGIIVD?prod=ARTIN

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND **as:**

Sort By:

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

Document Type:

Physical Description:

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ευρωπαϊκή Ένωση Microsoft PowerPoint Σύνδεσμος Ελλην... HW Wilson: Adv... Scopus - Results: T... Αποτελέσματα βιβλ... γωφες ήπλο - Ζωογ... 2:53 μμ

HW Wilson: Search Results - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεργειακό Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hww/results/getResults.jhtml?_DARGS=/hww/advancedsearch/advanced_search.jhtml.3

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH | ADVANCED SEARCH | BROWSE | THESAURUS | SEARCH HISTORY | PRINT EMAIL SAVE | EXPORTING / CITING

SEARCH RESULTS: Find:

4 Records found for ARRABAL <in> Smart Search
In Art Index
Revise Search Create Alert

ALL RESULTS | PEER REVIEWED

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS FULL DISPLAY Sort By: Relevance 10 Records per Page

Browse Pages:

Suggested Subject

- Arrabal, Fernando
- Velez-Malaga (Spain) / History
- Spain / History / 711-1516
- Architecture, Hispano-Moresque
- Artists / Biography
- Minarets
- Cortot, Jean, 1925-

80% 1 West, T. (Galerie Jean Briance, Paris: exhibit), *ARTnews* v. 84 (December 1985) p. 105
WilsonLink

70% 2 Arrabal, F. Michel Houellebecq, *amour inconditionnel dans l'île enchantée / Love Unlimited* [With an introduction by Jacques Henric], *Art Press* no. 316 (October 2005) p. 62-5
WilsonLink

70% 3 Vilchez Vilchez, C. Restos arabes del Arrabal de San Francisco de Velez-Malaga: el alminar del convento de San Francisco y el arco de la casa no 2 de la calle de la Gloria. *Cuadernos de Arte de la Universidad de Granada* no. 28 (1997) p. 19-31
WilsonLink

70% 4 Cabanne, P. Jean Cortot: tableaux dédiés, tableaux-poèmes, poèmes épars [Galerie Erval, Paris; exhibit]. *L'Oeil (Lausanne, Switzerland)* no. 455 (October 1993) p. 57-64
WilsonLink

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS FULL DISPLAY Sort By: Relevance 10 Records per Page

Browse Pages:

Ανοίγιο της σελίδας http://vnweb.hwilsonweb.com/hww/results/getResults.jhtml?_DARGS=/hww/advancedsearch/advanced_search.jhtml.3

Ενυπόλη Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... HW Wilson: Search Re... Scopus - Results: TITLE... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 2:54 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 5

« Το Ελληνικό θέατρο στην Κωνσταντινούπολη το 19^ο αιώνα»

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών :

GREEK THEATRE AND CONSTANTINOPLE

β) Επιλογή βάσης δεδομένων:

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#)

Brought to you by HEALTH LINK

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: GREEK THEATRE AND CONSTANTINOPLÉ in Article Title, Abstract, Keywords

E.g., "heart attack" AND stress

AND in Article Title, Abstract, Keywords

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive) Published All years to Present Document Type All

Added to Scopus in the last 7 days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Social Sciences (> 2,800 titles)

Includes 100% Medline coverage

Search Clear

Search History Combine Go Close

Delete Select: All Clear history e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
7. ☐ TITLE-ABS-KEY(arrabal's theatre) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
6. ☐ TITLE-ABS-KEY(pantelis chom's dramatic work) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
5. ☐ TITLE-ABS-KEY(american theatre AND 20th century) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	2	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
4. ☐ TITLE-ABS-KEY(theatre architecture AND modern greece) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS

Ανοιχτά της σελίδας: http://www.scopus.com/scopus/home.url...

Internet

Ευαγγελή Microsoft PowerPoint - [... Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search... WilsonWeb - Microsoft In...

3:08 μμ

Scopus - Results Page - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Πίσω Αναζήτηση Αγαπημένα

http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-f&src=s&st1=GREEK+THEATRE+AND+CONSTANTINOPLE&st2=&osid=_oR6xiREKYuzZvgtXBOvIFz%3a360&ot=b&st=b&st=114&os=TITLE-ABS-KEY%... Μετάβαση Συνδέσεις

babylon Options

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

Quick Search Go

Brought to you by **HEALING LINK** LIBRARIES LINK

Scopus: 0 More... (0) Web (88) Patents (0)

No results were found. [Search History](#)

Your search was:
 TITLE-ABS-KEY(greek theatre AND constantinople) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)
[Edit](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

Other search results:
[88 web results](#) were found.

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Copyright © 2008 [Elsevier B.V.](#) All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK **HEALING LINK** ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΛΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Ολοκληρώθηκε

Ενάρξη Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Pag... WilsonWeb - Microsoft I... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 3:11 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hww/advancedsearch/advanced_search.fhtml?hwilsonid=5PBKIZGDQFMSZQA3DIXSFGOADUNGIV0?prod=ARTIN

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND GREEK THEATRE AND CONSTANTINOPLE **as:** All - Smart Search

and All - Smart Search

and All - Smart Search

Sort By: Relevance

Clear Start

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

Document Type: All

Physical Description: All

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ευαγγελή Microsoft PowerPoint Σύνδεσμος Ελλην... Scopus - Results P... HW Wilson: Adva... Αποτελέσματα βιβλ... χωρίς τίτλο - Ζωγράφ... 3:12 μμ

WilsonWeb - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Πίσω Αναζήτηση Αγαπημένα

Διεύθυνση http://vnweb.hw.wilsonweb.com/hww/shared/NotFound.html?requestid=310 Μετάβαση Συνδέσεις

babylon Options

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Your search query - (GREEK THEATRE AND CONSTANTINOPL) <in> Smart Search found no results.

Please press back, refine your query and try again. Or press browse to search for records with listed values.

- Make sure all words are spelled correctly.
- Try looking in the Browse mode for correct spellings.
- Try different search terms.
- Try more general search terms.
- Try fewer search terms.
- Try searching over a larger date range.
- Try using fewer limiters on your original search.
- Try consulting Help for hints on constructing a search.

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ολοκληρώθηκε

Ευρωπαϊκή Ένωση Microsoft PowerPoint Σύνδεσμος Ελλην... Scopus - Results P... WilsonWeb - Mic... Αποτελέσματα βιβλ... γωφός τίτλο - Ζωγράφου 3:12 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 6

« Οι δραματικοί διαγωνισμοί στην Αθήνα 1870-1925 »

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ:

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών:

DRAMA CONTESTS AND ATHENS AND 1870-1925

β) Επιλογή βάσης δεδομένων:

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων:

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#)

Brought to you by HEALTH LINK

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: DRAMA CONTESTS AND ATHENS AND 1870-1925 in Article Title, Abstract, Keywords

E.g., "heart attack" AND stress

AND in Article Title, Abstract, Keywords

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive) Published All years to Present Document Type All

Added to Scopus in the last 7 days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Includes 100% Medline coverage Social Sciences (> 2,800 titles)

Search Clear

Search History Combine Go Close

Delete Select: All Clear history e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
7. ☐ TITLE-ABS-KEY(arrabal's theatre) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
6. ☐ TITLE-ABS-KEY(pantelis chom's dramatic work) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
5. ☐ TITLE-ABS-KEY(american theatre AND 20th century) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	2	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
4. ☐ TITLE-ABS-KEY(theatre architecture AND modern greece) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS

Internet

Ευρώπη Microsoft PowerPoint - [... Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search... WilsonWeb - Microsoft I... Αναρτέλεσμα Βιβλιογραφ... 3:22 μμ

Scopus - Results Page - Microsoft Internet Explorer

Αγγείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-f&src=s&st1=DRAMA+CONTESTS+AND+ATHENS+AND+1870-1925&st2=&sid=_oR6vRREKyuZdvqzKBOvIFz%3a400&sol=b&sol=b&sol=121&st=TITLE-AND

babylon Options

SCOPUS

Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

Quick Search Go

Brought to you by
HEAL LINK
HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Scopus: 0 More... (0) Web (0) Patents (0)

No results were found. [Search History](#)

Your search was:
TITLE=ABS-KEY(drama contests AND athens AND 1870-1925) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)

[Edit](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Copyright © 2008 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK
HEAL LINK
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Internet

Ενυπόθη... Microsoft PowerPoi... Σύνδεσμος Ελλη... Scopus - Results... WilsonWeb - Micro... Αποτέλεσμα βιβλ... χωρίς τίτλο - Ζωγρ... 3:24 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Διεύθυνση http://vnweb.hwilsonweb.com/hw/advancedsearch/advanced_search.htm?hwilsonid=5PBK1ZGDQFMS2QA30JKSFG0ADUNGIV0?prod=ARTIN Μετάβαση Συνδέσεις

babylon Options

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND DRAMA CONTESTS AND ATHENS AND 1870 **as:** All - Smart Search

and All - Smart Search

and All - Smart Search

Sort By: Relevance

Clear Start

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

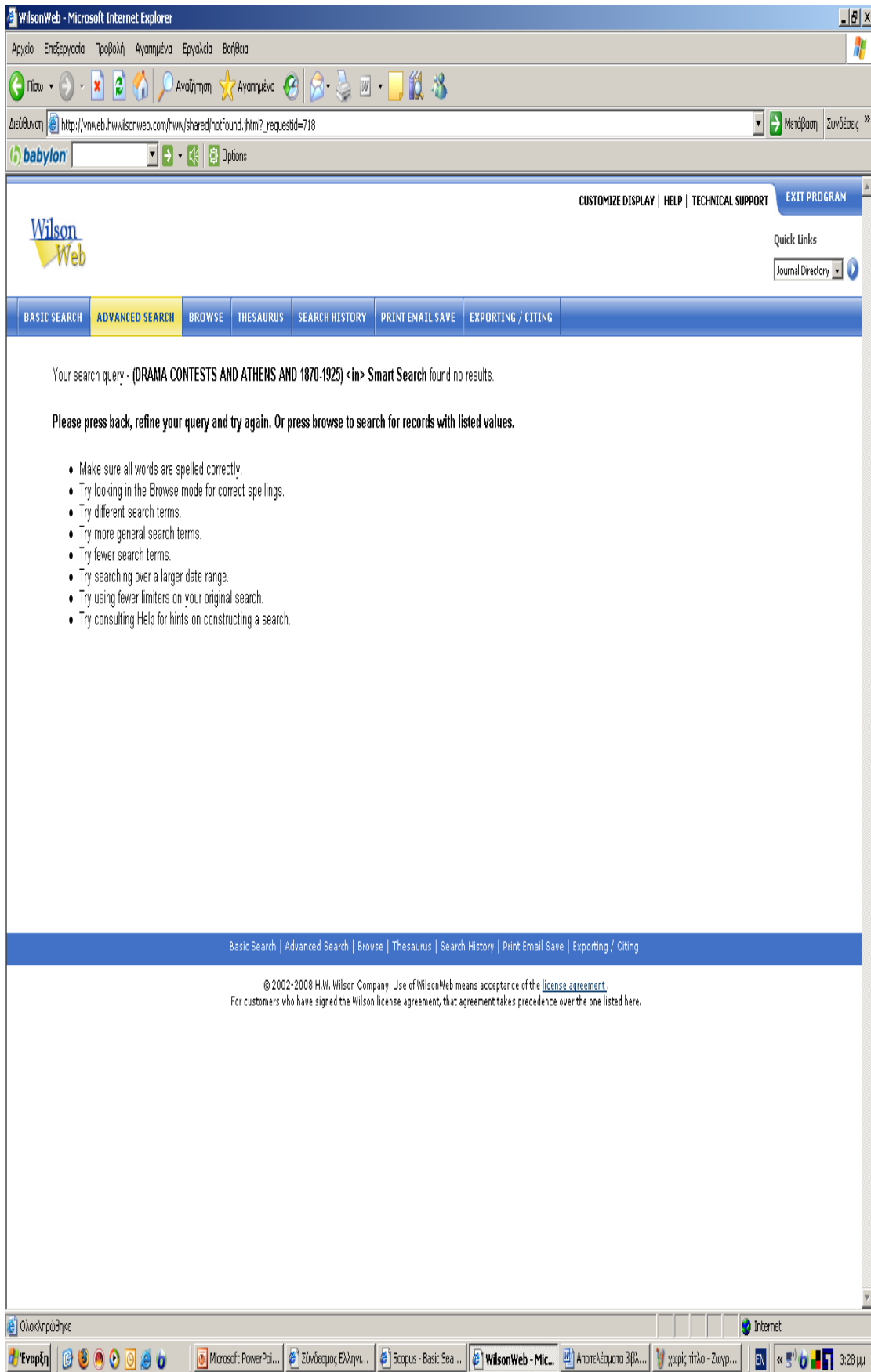
Document Type: All

Physical Description: All

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Εναρξη Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search - ... HW Wilson: Advanced... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 3:27 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 7

« Η Αρχαιοελληνική μυθολογία στο νεοελληνικό δράμα »

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ:

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών:

ANCIENT GREEK MYTHOLOGY AND MODERN GREECE

β) Επιλογή βάσης δεδομένων:

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων:

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

SCOPUS

Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#)

Brought to you by **HEALTH LINK**

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: ANCIENT GREEK MYTHOLOGY AND MODERN GREEK in Article Title, Abstract, Keywords

E.g., "heart attack" AND stress

AND in Article Title, Abstract, Keywords

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive) Document Type

Published All years to Present All

Added to Scopus in the last 7 days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Includes 100% Medline coverage Social Sciences (> 2,800 titles)

Search Clear

Search History

Delete Select: All Clear history

Combine Go Close

e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
7. ☐ TITLE-ABS-KEY(arrabal's theatre) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
6. ☐ TITLE-ABS-KEY(pantelis chom's dramatic work) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
5. ☐ TITLE-ABS-KEY(american theatre AND 20th century) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	2	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
4. ☐ TITLE-ABS-KEY(theatre architecture AND modern greece) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS

Internet

Ενυρήν Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search... WilsonWeb - Microsoft I... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 3:30 μμ

Scopus - Results: TITLE-ABS-KEY(ANCIENT GREEK MYTHOLOGY AND MODERN GREEK DRAMA) AND SUBJAREA(MJ) - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεξέγερση Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Πλοήγηση [Πίσω](#) [Μετάβαση](#) [Αναζήτηση](#) [Αγαπημένα](#) [Εργαλεία](#) [Βοήθεια](#)

Διεύθυνση http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-f&src=s&st1=ANCIENT+GREEK+MYTHOLOGY+AND+MODERN+GREEK+DRAMA&st2=&sid=_oR6vIREK%u03b4%3a440&soi=b&si=b&si=128 [Μετάβαση](#) [Συνδέσεις](#)

[babylon](#) [Options](#)

SCOPUS [Register](#) | [Login](#)

[Search](#) [Sources](#) [My Alerts](#) [My List](#) [My Profile](#) [Live Chat](#) [Help](#) [Scopus Labs](#)

Quick Search [Go](#)

Scopus: 1 [More... \(0\)](#) [Web \(3,167\)](#) [Patents \(0\)](#)

Your query: TITLE-ABS-KEY(ancient greek mythology AND modern greek drama) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci) [Search History](#)
[Edit](#) [Save](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

Refine Results [Close](#)

Source Title	Author Name	Year	Document Type	Subject Area
☐ Bulletin of the Menninger Clinic (1)	☐ Ekstein, R. (1)	☐ 1975 (1)	☐ Article (1)	☐ Medicine (1) ☐ Psychology (1)

[Add categories](#) [Limit to](#) [Exclude](#)

Results: 1 Search within results [Go](#)

[Output](#) [Citation tracker](#) [Add to list](#) [Download](#) [References](#) [Cited by](#) Select: All Page 1 to 1

Document (sort by relevance)	Author(s)	Date	Source Title	Cited By
1. ☐ Psychoanalytic precursors in Greek antiquity Abstract + Refs Show Abstract	Ekstein, R.	1975	Bulletin of the Menninger Clinic 39 (3), pp. 246-267	0

[Output](#) [Citation tracker](#) [Add to list](#) [Download](#) [References](#) [Cited by](#) Select: All Page [Back to Top](#)

Display results per page 1 to 1

Your query: TITLE-ABS-KEY(ancient greek mythology AND modern greek drama) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci) [Search History](#)
[Edit](#) [Save](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

[Search](#) [Sources](#) [My Alerts](#) [My List](#) [My Profile](#) [Live Chat](#) [Help](#) [Scopus Labs](#)

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Copyright © 2008 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

Ολοκλήρωση [Internet](#)

Εφαρμογές: [Microsoft PowerPoi...](#) [Συνδέσεις Ελλήν...](#) [Scopus - Results...](#) [WilsonWeb - Micro...](#) [Αποτελέσματα βιβλ...](#) [Χωρίς τίτλο - Ζωγράφ...](#) [Internet](#) 3:31 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Διεύθυνση http://vnweb.hw.wilsonweb.com/hw/advancedsearch/advanced_search_f.html?hw.wilsonid=5PRK1ZGDQFMSZQA3DJKSFGOADUNGIV0?prod=ARTIN

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND MYTHOLOGY AND MODERN GREEK DRAMA **db:** All - Smart Search

and All - Smart Search

and All - Smart Search

Sort By: Relevance

Clear Start

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

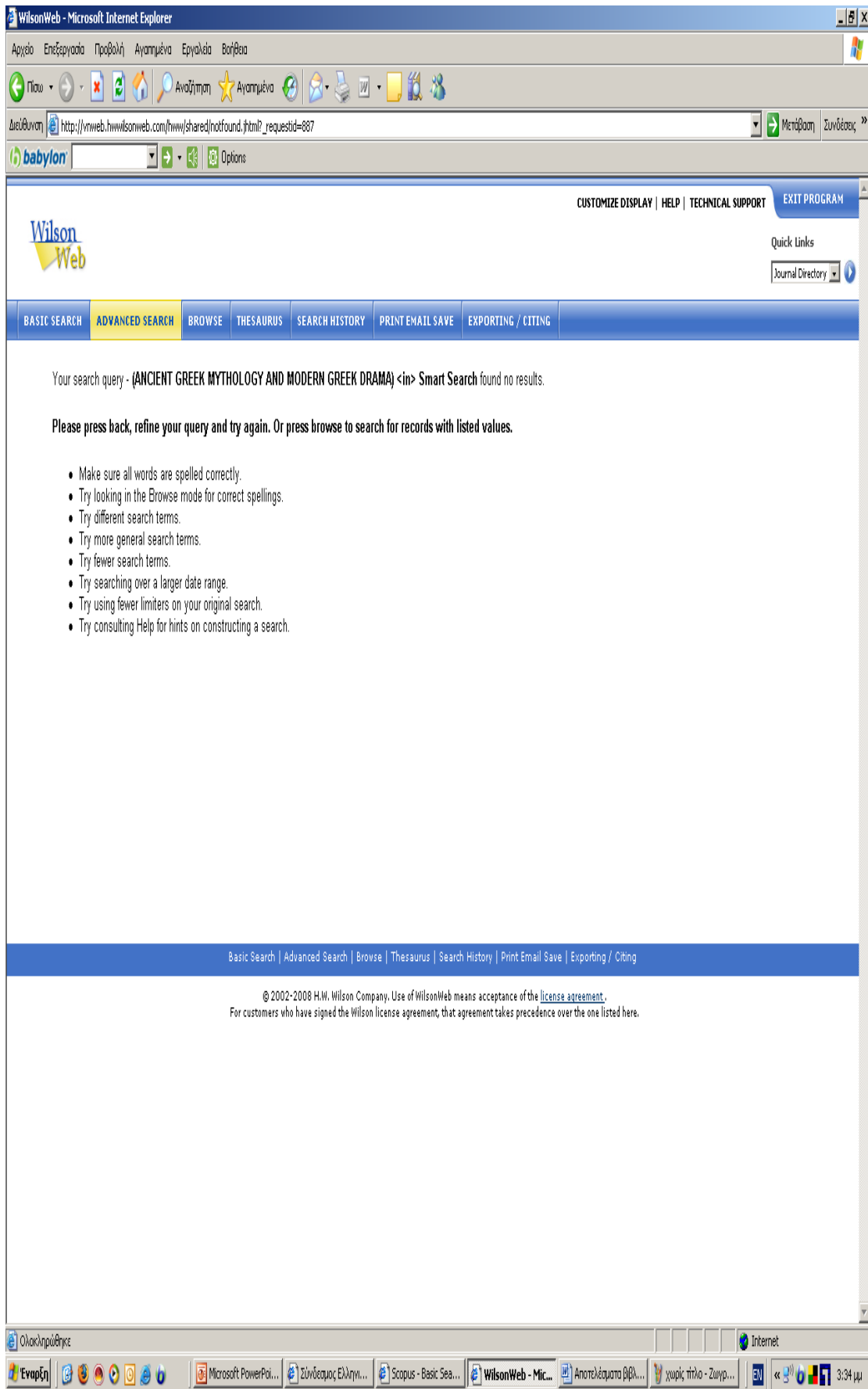
Document Type: All

Physical Description: All

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Εναρξη Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search - ... HW Wilson: Advanced... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 3:33 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 8

« Τα έργα του Τσέχωφ στην Ελληνική σκηνή (1902 – 1993) »

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ:

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών:

CHEKHOVS PLAYS AND GREECE AND 1902-1993

β) Επιλογή βάσης δεδομένων

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων:

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

SCOPUS

Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

Brought to you by HEALTH LINK

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#)

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: CHEKHOV'S PLAYS AND GREECE AND 1902-1993 in Article Title, Abstract, Keywords

E.g., "heart attack" AND stress

AND in Article Title, Abstract, Keywords

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive) Document Type

Published All years to Present All

Added to Scopus in the last 7 days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Social Sciences (> 2,800 titles)

Includes 100% Medline coverage

Search Clear

Search History

Combine Go Close

Delete Select: All Clear history

e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
7. ☐ TITLE-ABS-KEY(arrabal's theatre) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
6. ☐ TITLE-ABS-KEY(pantelis chom's dramatic work) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
5. ☐ TITLE-ABS-KEY(american theatre AND 20th century) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	2	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
4. ☐ TITLE-ABS-KEY(theatre architecture AND modern greece) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS

Internet

Ευρώπη Microsoft PowerPoint - [... Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search... WilsonWeb - Microsoft I... Αναρτέλεσμα Βιβλιογρα...

3:38 μμ

Scopus - Results Page - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Πίσω Αναζήτηση Αγαπημένα

Διεύθυνση http://www.scopus.com/scopus/results/results.uri?sort=pl-fs&src=s&st1=CHEKHOV%27S+PLAYS+AND+GREECE+AND+1902-1993&st2=8&sid=_oR6vIREKYUzdvgtKBovIFz%3a500&sol=b&sol=b&sol=12226e=TTTL Μετάβαση Συνδέσεις

babylon Options

SCOPUS

Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

Quick Search Go

Brought to you by
HEAL LINK
HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Scopus: 0 More... (0) Web (0) Patents (0)

No results were found. [Search History](#)

Your search was:
TITLE=ABS-KEY(**chekhov's plays AND greece AND 1902-1993**) AND SUBJAREA(**mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci**)

[Edit](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Copyright © 2008 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK
HEAL LINK
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Internet

Εντολή Microsoft PowerPoi... Σύνδεσμος Ελλη... Scopus - Results... WilsonWeb - Μικρο... Αποτελέσματα βιβλ... χωρίς τίτλο - Ζωγράφ... 3:39 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hwweb/advancedsearch/advanced_search.fhtml?hwilsonid=5PBKIZGDQFMSZQA3DIXSFGOADINGIV0?prod=ARTIN

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND CHEKHOV'S PLAYS AND GREECE AND 1902 **of:** All - Smart Search

and All - Smart Search

and All - Smart Search

Sort By: Relevance

Clear Start

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

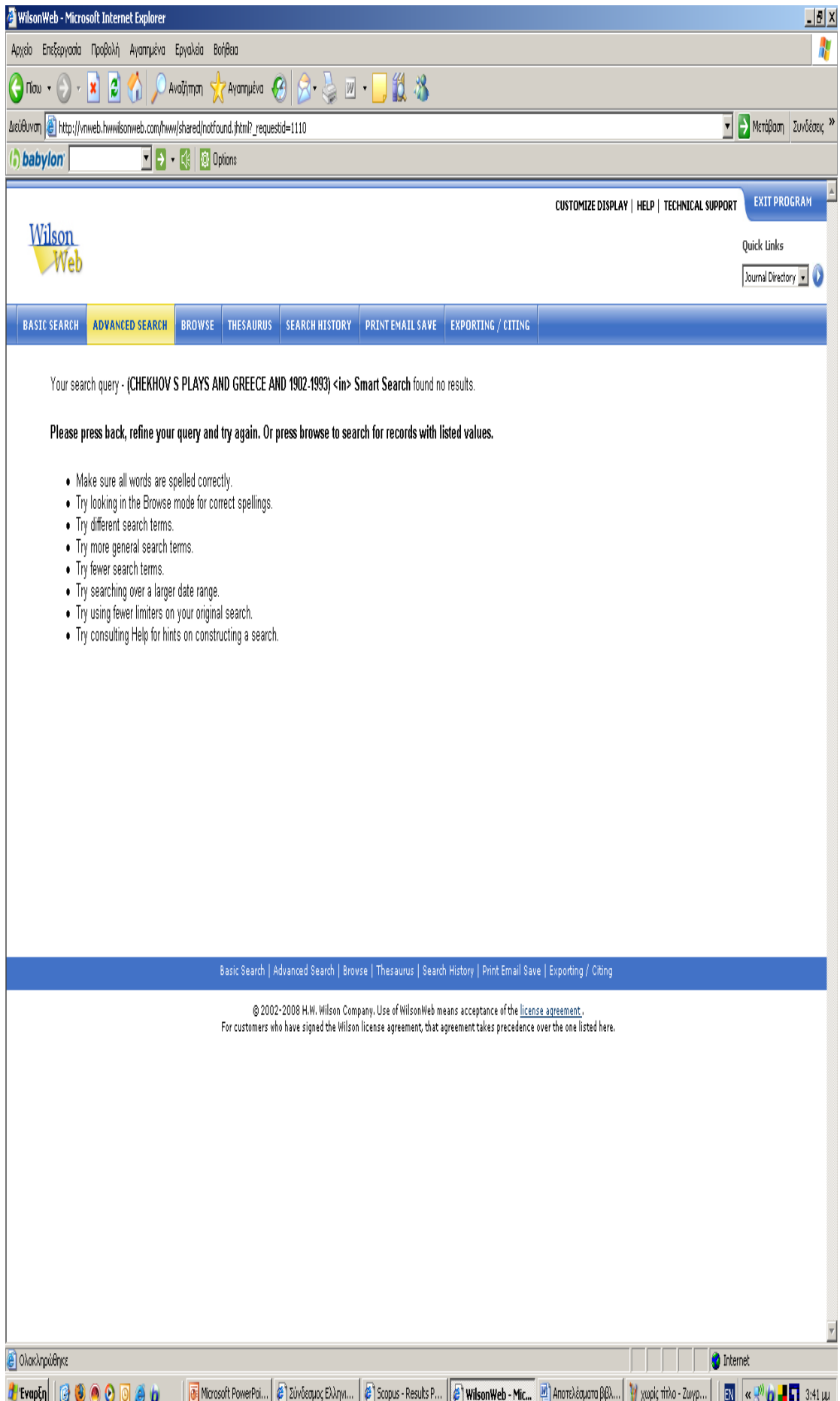
Document Type: All

Physical Description: All

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ενυψη Microsoft PowerPoint - [... Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Page - ... HW Wilson: Advanced... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 3:40 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 9

« Ελληνικός κινηματογράφος (1950-1967) : Λαϊκή μνήμη και ιδεολογία»

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών :

GREEK CINEMA AND 20TH CENTURY

β) Επιλογή βάσης δεδομένων:

(SCOPUS) –(WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων:

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεργειακά Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

SCOPUS

Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#)

Brought to you by **HEALTH LINK**

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: GREEK CINEMA AND 20TH CENTURY in Article Title, Abstract, Keywords

E.g., "heart attack" AND stress

AND in Article Title, Abstract, Keywords

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive) Document Type

Published All years to Present All

Added to Scopus in the last 7 days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Social Sciences (> 2,800 titles)

Includes 100% Medline coverage

Search Clear

Search History

Delete Select: All Clear history

Combine Go Close

e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
7. ☐ TITLE-ABS-KEY(arrabal's theatre) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
6. ☐ TITLE-ABS-KEY(pantelis chom's dramatic work) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
5. ☐ TITLE-ABS-KEY(american theatre AND 20th century) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)	2	Scopus	Edit Save Set Alert RSS
4. ☐ TITLE-ABS-KEY(theatre architecture AND modern greece) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci	0	Scopus	Edit Save Set Alert RSS

Internet

Ενυρήν Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search... HW Wilson: Advanced S... Αποτελέσματα βιβλιογρα...

3:48 μμ

Scopus - Results Page - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-fbsrc=s&st1=GREEK+CINEMA+AND+20TH+CENTURY&st2=bsid=_oR6wREK1uZdrgzKBOvIF%3a570&ot=b&sd=b&sl=111&s=TITLE-ABS-KEY%28G

babylon

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

Quick Search Go

Brought to you by **HEALINK** HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK

Scopus: 0 More... (0) Web (1,490) Patents (0)

No results were found. [Search History](#)

Your search was:
 TITLE-ABS-KEY(greek cinema AND 20th century) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)
[Edit](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

Other search results:
[1,490 web results](#) were found.

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Copyright © 2008 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

HELENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK **HEALINK** ΔΙΠΤΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΑΝΑΛΗΡΝΑΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Ενυπόλη

Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Pag... HW Wilson: Advanced S... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 3:50 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hww/advancedsearch/advanced_search.ftml;hwid=5PBK1ZGDQFMS2QA3DIXSFGOADUNGIV0?prod=ARTIN

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND GREEK CINEMA AND 20TH CENTURY **as:** All - Smart Search

and All - Smart Search

and All - Smart Search

Sort By: Relevance

Clear Start

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

Document Type: All

Physical Description: All

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Εναρξη Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Page - ... HW Wilson: Advanced... Αποτελέσματα Βιβλιογρα...

HW Wilson: Search Results - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hww/results/getResults.html?_DARGS={/hww/advancedsearch/advanced_search.html,3}

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

SEARCH RESULTS:
1 Records found for (GREEK CINEMA AND 20TH CENTURY) <in> Smart Search
In Art Index
Revise Search Create Alert

ALL RESULTS PEER REVIEWED

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS FULL DISPLAY Sort By: Relevance 10 Records per Page Browse Pages: 1

70% 1 Georgakas, D. *Greek Cinema For Beginners: A Thumbnail History*. *Film Criticism* v. 27 no. 2 (Winter 2002/2003) p. 2-8
WilsonLink

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS FULL DISPLAY Sort By: Relevance 10 Records per Page Browse Pages: 1

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Όλα τα κριτήρια

Εντολή

Microsoft PowerPoint - [...]
Σύνδεσμος Ελληνικών Α...
Scopus - Results Page - ...
HW Wilson: Search Re...
Αποτελέσματα βιβλιογρα...

Internet 3:51 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 10

« Το έργο του σουρεαλιστή RAOUL UBAC »

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών :

RAUL UBAC

β) Επιλογή βάσης δεδομένων :

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων :

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεργειακά Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

SCOPUS

Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#)

Brought to you by HEALTH LINK

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: in

E.g., "heart attack" AND stress

AND in

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive) Document Type

Published to

Added to Scopus in the last days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Includes 100% Medline coverage Social Sciences (> 2,800 titles)

Search Clear

Search History

Delete Select: All Clear history

Combine Go Close

e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
1. ☐ TITLE-ABS-KEY(raoul ubac) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)		Scopus	Edit Save Set Alert

Back to Top

Note: This Search History will contain the latest 50 searches you perform in this session.

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

About Scopus | Contact us | Terms & Conditions | Privacy Policy

Ευαγγελία

Microsoft PowerPoint - [...] Συνδέσμος Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search... HW Wilson: Advanced S... Αποτελέσματα Βιβλιογρα...

Internet

4:31 μμ

Scopus - Results Page - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεργειακό Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-f&src=s&st1=RAOUL+UBAC&st2=&sid=cwvf1Uvmt5tLpPtyjGky7n%3a608&ot=b&ot=b&ot=92&s=TITLE-ABS-KEY(raoul+ubac)+AND+SUB

babylon

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

Quick Search Go

Brought to you by HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK

Scopus: 0 More... (0) Web (0) Patents (0)

No results were found. [Search History](#)

Your search was:
 TITLE-ABS-KEY(raoul ubac) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)
[Edit](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

Alternative spelling is:
[TITLE-ABS-KEY\(raoul bac\) AND SUBJAREA\(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci\)](#)

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Copyright © 2008 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK

Ενυρήν Microsoft PowerPo... Σύνδεσμος Ελλη... Scopus - Results... HW Wilson: Advan... Αποτελέσματα βιβ... χωρίς τίτλο - Ζωγρ... 4:31 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hw/advancedsearch/advanced_search.ftml;hwid=55330BY55VMDLQA3DLSFGOADUNGIV0?prod=#formTop

babylon Options

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Wilson Web

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND **as:**

Sort By:

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

Document Type:

Physical Description:

Basic Search | **Advanced Search** | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ευαρίνη Microsoft PowerPoint - [...] ζώνδαμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Page - ... HW Wilson: Advanced... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 4:32 μμ

HW Wilson: Search Results - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hww/results/getResults.ftml?_DARGS={/hww/advancedsearch/advanced_search.ftml.3

babylon

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

SEARCH RESULTS:
20 Records found for (RAOUL UBAC) <in> Smart Search

In Art Index

Revise Search Create Alert

Find:
Search Within Results New Search

ALL RESULTS PEER REVIEWED

0 MARKED RECORDS | GET MARKED | CLEAR MARKS FULL DISPLAY

Sort By: Relevance 10 Records per Page

Browse Pages: 1 2 NEXT | LAST

Suggested Subject

- Ubac, Raoul, 1910-1985
- Ubac, Raoul, 1910-1985 / Reproductions
- Rav, Man, 1890-1976
- Bellmer, Hans, 1902-1975
- Surrealism / Exhibitions
- Ubac, Raoul, 1910-1985 / Exhibitions
- Photography, Twentieth century / Exhibitions
- Black
- Art and literature
- Lefrancq, Marcel G., 1916-1974 / Exhibitions

80% 1 Wolinski, N. [Raoul Ubac: la photo expressive](#). *Beaux Arts Magazine* no. 200 (January 2001) p. 35
WilsonLink

80% 2 Jover, M. [Le contre-espace poetique d'Ubac](#). *L'Oeil (Lausanne, Switzerland)* no. 521 (November 2000) p. 88
WilsonLink

80% 3 Bertrand, V. [Ubac: do you know how to trace your furrow](#). *Cimaise* v. 44 (April/May 1997) p. 61-8
WilsonLink

80% 4 [Tout Ubac](#) (Galerie Thessa Herold, Paris; exhibit). *Connaissance des Arts* no. 537 (March 1997) p. 16
WilsonLink

80% 5 Hemery, A. [Ardoise](#) [acquired by the Musee-Bibliotheque Pierre Andre Benoit, Ales-en-Cevennes, France]. *La Revue du Louvre et des Musees de France* v. 43 (44) (October 1994) p. 89
WilsonLink

80% 6 Bonnefoy, Y. [Raoul Ubac: la memoire de la matiere](#) [Museum Jenisch, Vevey, Switzerland]. *L'Oeil (Lausanne, Switzerland)* no. 442 (June 1992) p. 48-53
WilsonLink

80% 7 [L'oeuf \(Art Reproduction\)](#). *ARTnews* v. 91 (April 1992) p. 4
WilsonLink

80% 8 Lassalle, H. [The Sightless woman in Surrealist photography](#). *Afterimage* v. 15 (December 1987) p. 4-5
WilsonLink

80% 9 De Julio, M. [Proximite du Murmure: Dupin and Ubac collaborate](#) [rapport between verbal text and visual image]. *Visible Language* v. 20 (Autumn 1986) p. 427-36
WilsonLink

4:33 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 11

«Συγκριτική μελέτη μεθόδων διδασκαλίας του ελληνικού παραδοσιακού χορού σε παιδιά ηλικίας 9-11 ετών »

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών :

GREEK TRADITIONAL DANCE AND CHILDREN

β) Επιλογή βάσης δεδομένων :

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων :

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Διεύθυνση http://www.scopus.com/scopus/home.url

babylon

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#) Brought to you by **HEALING LINK** LIBRARIES LINK ANY TWO KNOWLEDGE AND EXPERTISE RESEARCHERS

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: GREEK TRADITIONAL DANCE AND CHILDREN in Article Title, Abstract, Keywords

E.g., "heart attack" AND stress

AND in Article Title, Abstract, Keywords

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive) Published All years to Present Document Type All

Added to Scopus in the last 7 days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Includes 100% Medline coverage Social Sciences (> 2,800 titles)

Search Clear

Search History Combine Go Close

Delete Select: All Clear history e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
1. ☐ TITLE-ABS-KEY(raoul ubac) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)		Scopus	Edit Save Set Alert

Back to Top

Note: This Search History will contain the latest 50 searches you perform in this session.

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

About Scopus | Contact us | Terms & Conditions | Privacy Policy

Ευαρίνη Microsoft PowerPoint - [...] Ζώνδαρος, Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search... HW Wilson: Search Resu... Αποτελέσματα Βιβλιογρα... 4:38 μμ

Scopus - Results: TITLE-ABS-KEY(GREEK TRADITIONAL DANCE AND CHILDREN) AND SUBJAREA(MULT OR ARTS - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεργειακά Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-f&src=s&st1=GREEK+TRADITIONAL+DANCE+AND+CHILDREN&st2=&sid=cwvf1Uvnt5rLqPtyj3kay7n%3a170&scot=b&scd=b&sl=118&sc=TITLE-ABS-KEY

babylon

Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile

Quick Search Go

Scopus: 2 More... (0) Web (7,857) Patents (0)

Your query: TITLE-ABS-KEY(greek traditional dance AND children) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci) Search History

Edit Save Save as Alert RSS

Refine Results [Close](#)

Source Title	Author Name	Year	Document Type	Subject Area
☐ Journal of Human Movement Studies (2)	☐ Konstantinidou, M. (2) ☐ Likesas, G. (2) ☐ Papadopoulou, D.S. (1) More...	☐ 2004 (1) ☐ 2002 (1)	☐ Article (2)	☐ Health Professions (2) ☐ Medicine (2) ☐ Psychology (2)

[Add categories](#) [Limit to](#) [Exclude](#)

Results: 2 Search within results Go

[Output](#) [Citation tracker](#) [Add to list](#) [Download](#) [References](#) [Cited by](#) Select: All Page 1 to 2

Document (sort by relevance)	Author(s)	Date	Source Title	Cited By
1. ☐ Views of physical education instructors on teaching greek traditional dances in elementary education Abstract + Refs Show Abstract	Likesas, G., Semaltianou, E., Konstantinidou, M., Papadopoulou, D.S.	2004	<i>Journal of Human Movement Studies</i> 46 (2), pp. 171-187	0
2. ☐ New approaches to teaching traditional Greek dances in elementary education Abstract + Refs Show Abstract	Likesas, G., Tsapakidou, A., Konstantinidou, M., Papadopoulou, S.D.	2002	<i>Journal of Human Movement Studies</i> 43 (5), pp. 429-442	0

[Output](#) [Citation tracker](#) [Add to list](#) [Download](#) [References](#) [Cited by](#) Select: All Page [Back to Top](#) [▲](#)

Display results per page 1 to 2

Your query: TITLE-ABS-KEY(greek traditional dance AND children) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci) Search History

Edit Save Save as Alert RSS

Search Sources My Alerts My List My Profile

[Live Chat](#) [Help](#) [Scopus Labs](#)

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση

Microsoft PowerPoint - [...] ζώνδαμος Ελληνικών Α... Scopus - Results: TIT... HW Wilson: Search Resu... Αποτελέσματα βιβλιογρα...

Internet

4:39 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hwww/advancedsearch/advanced_search.html?hwilsonid=553X08Y55MCLQA3DIL5FGOADINGI0?prod=#formTop

babylon Options

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND GREEK TRADITIONAL DANCE AND CHILDRE **as:** All - Smart Search

and All - Smart Search

and All - Smart Search

Sort By: Relevance

Clear Start

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

Document Type: All

Physical Description: All

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ενυπόψη Microsoft PowerPoint - [...] ζύνδαμος Ελληνικών Α... Scopus - Results: TITLE... HW Wilson: Advanced... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 4:41 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 1

« Διδασκαλία ρυθμικής και χορού σε κωφά παιδιά : επίδραση στην κίνηση και τη συμπεριφορά »

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών :

DANCE AND DEAF CHILDREN

β) Επιλογή βάσης δεδομένων :

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων :

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Διεύθυνση http://www.scopus.com/scopus/home.url

babylon

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#) Brought to you by **HEALING LINK** LIBRARIAN LINK ANYTIME ANYWHERE ANYDEVICES

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: DANCE AND DEAF CHILDREN in Article Title, Abstract, Keywords

E.g., "heart attack" AND stress

AND in Article Title, Abstract, Keywords

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive) Published All years to Present Document Type All

Added to Scopus in the last 7 days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Includes 100% Medline coverage Social Sciences (> 2,800 titles)

Search Clear

Search History Combine Go Close

Delete Select: All Clear history e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
1. ☐ TITLE-ABS-KEY(raoul ubac) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)		Scopus	Edit Save Set Alert

Back to Top

Note: This Search History will contain the latest 50 searches you perform in this session.

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

About Scopus | Contact us | Terms & Conditions | Privacy Policy

Ευαρίνη Microsoft PowerPoint - [...] Ζώνδαμος, Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search... HW Wilson: Advanced S... Αποτελέσματα Βιβλιογρα... 4:48 μμ

Scopus - Results Page - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-fb&src=s&st1=DANCE+AND+DEAF+CHILDREN&st2=&sid=cwif1Uvnt5rLpPvjGky7n%3a270&scot=b&scdt=b&scd=105&sc=TITLE-ABS-KEY%20DANCE+AI

babylon

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

Quick Search Go

Brought to you by HEAL LINK LIBRARIES LINK ΔΙΠΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΙΟ

Scopus: 0 More... (0) Web (15,001) Patents (0)

No results were found. [Search History](#)

Your search was:
 TITLE-ABS-KEY(dance AND deaf children) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR ecan OR psyc OR soci)
[Edit](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

Other search results:
[15,001 web results](#) were found.

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Copyright © 2008 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK ΔΙΠΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΙΟ

Internet

Ευαρίνη Microsoft PowerPoint - [...] Ζώνδαμος, Ελληνικών Α... Scopus - Results Pag... HW Wilson: Advanced S... Αποτελέσματα βιβλιογρα...

4:49 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hwww/advancedsearch/advanced_search.html?hwilsonid=553X08Y55MCLQA3DIL5FGOADINGIV0?prod=#formTop

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND DANCE AND DEAF CHILDREN **as:** All - Smart Search

and All - Smart Search

and All - Smart Search

Sort By: Relevance

Clear Start

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

Document Type: All

Physical Description: All

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ενυπόψη Microsoft PowerPoint - [...] ζύνδαμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Page - ... HW Wilson: Advanced... Αποτελέσματα βιβλιογραφ... 4:50 μμ

HW Wilson: Search Results - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hwweb/results/getResults.html?_DARGS=/hwweb/advancedsearch/advanced_search.html.3

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

SEARCH RESULTS:
1 Records found for (DANCE AND DEAF CHILDREN) <in> Smart Search
In Art Index
Revise Search Create Alert

ALL RESULTS PEER REVIEWED

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS FULL DISPLAY Sort By: Relevance 10 Records per Page Browse Pages: 1

70% 1 Weldman, S. [La danse des signes](#). *Beaux Arts Magazine* no. 272 (February 2007) p. 32
[WilsonLink](#)

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS FULL DISPLAY Sort By: Relevance 10 Records per Page Browse Pages: 1

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ολοκληρώθηκε

Εντολή

Microsoft PowerPoint - [...] Ζυνόδαμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Page - ... HW Wilson: Search R... Αποτελέσματα βιβλιογραφ...

Internet 4:51 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 13

**« Μυθολογικές παραστάσεις στους νεοέλληνες ζωγράφους του 19^{ου}
και αρχών του 20^{ου} αιώνα»**

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών :

GREEK SYMBOLIST PAINTERS

β) Επιλογή βάσης δεδομένων :

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων :

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

babylon

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#)

Brought to you by **HEALTH LINK**

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: GREEK SYMBOLIST PAINTERS in Article Title, Abstract, Keywords

E.g., "heart attack" AND stress

AND in Article Title, Abstract, Keywords

Search Clear

Limit to: Date Range (inclusive) Document Type

Published All years to Present All

Added to Scopus in the last 7 days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Includes 100% Medline coverage Social Sciences (> 2,800 titles)

Search Clear

Search History Combine Go Close

Delete Select: All Clear history e.g., (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
1. ☐ TITLE-ABS-KEY(raoul ubac) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)		Scopus	Edit Save Set Alert

[Back to Top](#)

Note: This Search History will contain the latest 50 searches you perform in this session.

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

About Scopus | Contact us | Terms & Conditions | Privacy Policy

Ενυρήν Microsoft PowerPoint - [...] ζώνδαμος Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search... HW Wilson: Advanced S... Αποτελέσματα βιβλίου... 5:01 μμ

Scopus - Results Page - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Πλοήγηση: Πίσω, Έξω, Αναζήτηση, Αγαπημένα, Αποστολή, Αποθήκευση, Αποστολή, Αποστολή, Αποστολή, Αποστολή

Διεύθυνση: <http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-f&src=s&st1=GREEK+SYMBOLIST++PAINTER&st2=&sid=cwvf1Uvnt5rLqPtyjGkoy7n%3a460&ot=b&ot=b&st=107&ts=TITLE-ABS-KEY%28GREEK+S>

babylon

SCOPUS [Register](#) | [Login](#)

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

Quick Search Go

Brought to you by **HEAL** LIBRARIES LINK

Scopus: 0 More... (0) Web (32) Patents (0)

No results were found. [Search History](#)

Your search was:
 TITLE-ABS-KEY(greek symbolist painters) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)
[Edit](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

Other search results:
[32 web results](#) were found.

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Copyright © 2008 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

HELENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK

Ενυπόγραφο

Microsoft PowerPoint - [...] ζώνδαμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Pag... HW Wilson: Advanced S... Αποτελέσματα βιβλιογρα...

Internet 5:02 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hwww/advancedsearch/advanced_search.html?hwilsonid=553X08Y55MCLQA3DIL5FGOADINGI0?prod=#formTop

babylon

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND GREEK SYMBOLIST PAINTERS **as:** All - Smart Search

and All - Smart Search

and All - Smart Search

Sort By: Relevance

Clear Start

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

Document Type: All

Physical Description: All

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ενυπόψη Microsoft PowerPoint - [...] ζύνδαμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Page - ... HW Wilson: Advanced... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 5:03 μμ

HW Wilson: Search Results - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεργειακό Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hww/results/getResults.ftml?_DARGS=/hww/advancedsearch/advanced_search.ftml.3

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

SEARCH RESULTS: Find:

2 Records found for (GREEK SYMBOLIST PAINTERS) <in> Smart Search

In Art Index

Revise Search Create Alert

ALL RESULTS PEER REVIEWED

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS FULL DISPLAY Sort By: Relevance 10 Records per Page Browse Pages: 1

Suggested Subject

- Symbolist Movement / Exhibitions
- Greeks / Germany / History
- Gysis, Nikolaus, 1842-1901 / Exhibitions
- Munich (Germany) / Art scene / History

70% 1 Ludwig, H. G. [Der Griechische Defraqer](#). *Weltkunst* v. 75 no. 11 (October 1 2005) p. 59-61
WilsonLink

70% 2 Maunies, P. [Diei ed eroi](#) [Palazzo delle Esposizioni, Rome]. *FMR* no. 79 (April 1996) p. 9-10
WilsonLink

0 MARKED RECORDS: GET MARKED | CLEAR MARKS FULL DISPLAY Sort By: Relevance 10 Records per Page Browse Pages: 1

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Οικονομική

Internet

Εναρξη Microsoft PowerPoint - [...] Συνδέσμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Page - ... HW Wilson: Search R... Αποτελέσματα βιβλιογρα...

5:04 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 14

« Η θρησκευτική ζωγραφική στη Θεσσαλονίκη κατά τον 19^ο αιώνα»

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών :

ICON PAINTING AND THESSALONIKI

β) Επιλογή βάσης δεδομένων :

(SCOPUS) – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων :

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεξέγναση Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

babylon

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#) Brought to you by **HEALTH LINK**

Basic Search Author Search Advanced Search

Search Tips

Search for: in

E.g., "heart attack" AND stress

AND in

Search Clear

Limit to: **Date Range (inclusive)** Published to **Document Type**

Added to Scopus in the last days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)

Health Sciences (> 5,300 titles) Includes 100% Medline coverage Social Sciences (> 2,800 titles)

Search Clear

Search History Combine Go Close

Delete Select: All Clear history

e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
1. ☐ TITLE-ABS-KEY(raoul ubac) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR decl OR econ OR psyc OR soci)		Scopus	Edit Save Set Alert

[Back to Top](#)

Note: This Search History will contain the latest 50 searches you perform in this session.

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

About Scopus | Contact us | Terms & Conditions | Privacy Policy

Internet

Ευρωπαϊκή Ένωση Microsoft PowerPoint - [...] ζώνδαμος Ελληνικών Α... Scopus - Basic Search... WilsonWeb - Microsoft I... Αποτελέσματα βιβλιογρα...

Scopus - Results: TITLE-ABS-KEY(ICON PAINTING AND THESSALONIKI) AND SUBJAREA(MULT OR ARTS OR BU - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεργειακό Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-f&src=s&st1=ICON+PAINTING+AND+THESSALONIKI&st2=&sid=cwwif1Uvnt5rLqPtvjgkcy7n%3a5708&ot=b&stt=b&sl=1128&s=TITLE-ABS-KEY%28IC...

babylon

Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile

Quick Search Go

Scopus: 1 More... (0) Web (5) Patents (0)

Your query: TITLE-ABS-KEY(icon painting AND thessaloniki) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci) Search History

Edit Save Save as Alert RSS

Refine Results [Close](#)

Source Title	Author Name	Year	Document Type	Subject Area
☐ Studies in Conservation (1)	☐ Archier, P. (1) ☐ Pistre, M.S. (1) ☐ Viellescazes, C. (1)	☐ 2005 (1)	☐ Article (1)	☐ Environmental Science (1) ☐ Social Sciences (1)

[Add categories](#) [Limit to](#) [Exclude](#)

Results: 1 Search within results Go

Output Citation tracker Add to list Download References Cited by Select: All Page 1 to 1

Document (sort by relevance)	Author(s)	Date	Source Title	Cited By
1. ☐ Study of post-Byzantine icon varnishes by chromatographic and spectroscopic methods Abstract + Refs Show Abstract	Viellescazes, C. , Archier, P. , Pistre, M.-S.	2005	Studies in Conservation 50 (1), pp. 37-44	2

Output Citation tracker Add to list Download References Cited by Select: All Page [Back to Top](#) ▲

Display 20 results per page 1 to 1

Your query: TITLE-ABS-KEY(icon painting AND thessaloniki) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci) Search History

Edit Save Save as Alert RSS

Search Sources My Alerts My List My Profile

Live Chat Help Scopus Labs

About Scopus | Contact us | Terms & Conditions | Privacy Policy

Copyright © 2008 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK

Internet

Ευρωπή Microsoft PowerPoint - [... ζώνδαμος Ελληνικών Α... Scopus - Results: TIT... WilsonWeb - Microsoft I... Αποτελέσματα βιβλιογρα...

5:15 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

Διεύθυνση http://vnweb.hwilsonweb.com/hwv/advancedsearch/advanced_search.fhtml?hwilsonid=55330&BY55WMDLQA3DILSFGOADINGIIV0?prod=#formTop

babylon Options

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND **AS:**

Sort By:

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

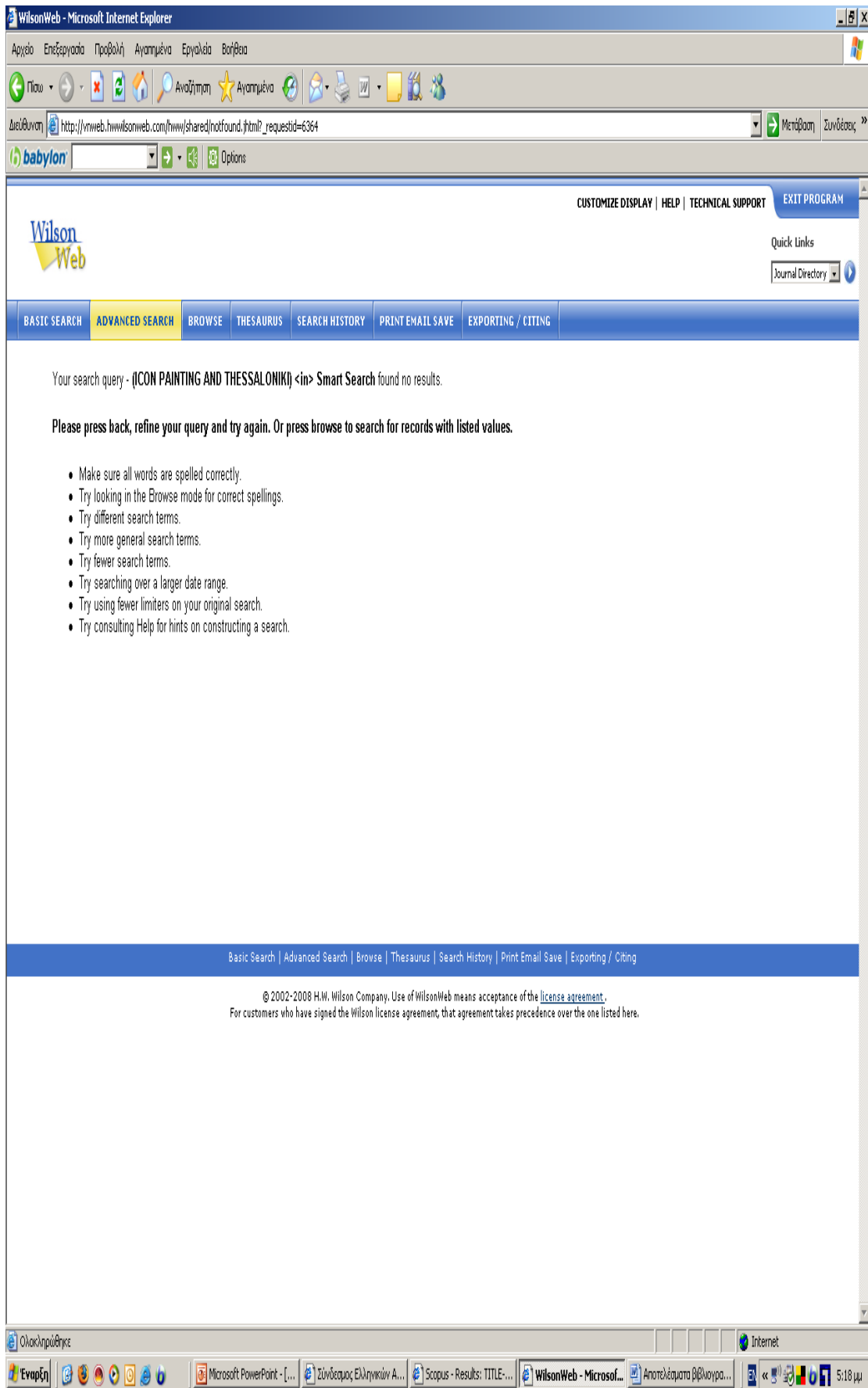
Document Type:

Physical Description:

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Εναρξη Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Results: TITLE... HW Wilson: Advanced... Αποτελέσματα Βιβλιογρα... 5:16 μμ

ΑΣΚΗΣΗ 15

« Το έργο του γλύπτη Θανάση Απάρτη (1899 – 1972) »

A) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ :

α) Επιλογή λέξεων-κλειδιών :

THANASSIS APARTIS:

β) Επιλογή βάσης δεδομένων :

(SCOPUS 0 – (WILSON WEB)

γ) Λίστα ανακτηθέντων αποτελεσμάτων :

Scopus - Basic Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Ενεξέργασια Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/home.url

babylon

SCOPUS [Register](#) | [Login](#)

Search Sources My Alerts My List My Profile [Live Chat](#) [Help](#) [Scopus Labs](#)

NEW: Scopus significantly reduces time to download and organize full-text articles [Click here.](#)

Basic Search **Author Search** Advanced Search [Search Tips](#)

Search for: in
 E.g., "heart attack" AND stress

AND in

Limit to: **Date Range (inclusive)** Published to **Document Type**

Added to Scopus in the last days

Subject Areas

Life Sciences (> 3,400 titles) Physical Sciences (> 5,500 titles)
 Health Sciences (> 5,300 titles) Includes 100% Medline coverage Social Sciences (> 2,800 titles)

Search History
 e.g. (#1 AND #2) AND NOT #3

Search	Results	Source	Actions
1. ☐ TITLE-ABS-KEY(raoul ubac) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)		Scopus	Edit Save Set Alert RSS

[Back to Top](#)

Note: This Search History will contain the latest 50 searches you perform in this session.

Search Sources My Alerts My List My Profile [Live Chat](#) [Help](#) [Scopus Labs](#)

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Internet

Εναρξη Microsoft PowerPo... Σύνδεσμος Ελληνι... Scopus - Basic S... WilsonWeb - Micro... THANASSIS APAR... Ανοητέλεστα βιβ... 5:21 μμ

Scopus - Results Page - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://www.scopus.com/scopus/results/results.url?sort=plf-f&src=s&st1=THANASSIS+APARTIS&st2=&sid=cwvf1Uvmt5tLqPtyjGkay7n%3a620&ot=b&sd=b&sd=99&st=TITLE-ABS-KEY%28THANASSIS+APARTIS

babylon

SCOPUS Register | Login

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

Quick Search Go

Brought to you by HEAL LINK

Scopus: 0 More... (0) Web (0) Patents (0)

No results were found. [Search History](#)

Your search was:
 TITLE-ABS-KEY(thanassis apartis) AND SUBJAREA(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci)
[Edit](#) [Save as Alert](#) [RSS](#)

Alternative spelling is:
[TITLE-ABS-KEY\(thalassia partis\) AND SUBJAREA\(mult OR arts OR busi OR deci OR econ OR psyc OR soci\)](#)

Search Sources My Alerts My List My Profile Live Chat Help Scopus Labs

[About Scopus](#) | [Contact us](#) | [Terms & Conditions](#) | [Privacy Policy](#)

Copyright © 2008 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

HEAL LINK HELLENIC ACADEMIC LIBRARIES LINK

Εναρξη Microsoft PowerPoint - [...] Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Pag... WilsonWeb - Microsoft I... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 5:22 μμ

HW Wilson: Advanced Search - Microsoft Internet Explorer

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Αγαπημένα Εργαλεία Βοήθεια

http://vnweb.hwilsonweb.com/hww/advancedsearch/advanced_search.fhtml?hwid=55330/BY55/MDLQA30L5FGOADINGI0?prod=#formTop

Wilson Web

CUSTOMIZE DISPLAY | HELP | TECHNICAL SUPPORT | EXIT PROGRAM

Quick Links
Journal Directory

BASIC SEARCH **ADVANCED SEARCH** BROWSE THESAURUS SEARCH HISTORY PRINT EMAIL SAVE EXPORTING / CITING

Close Database Selection Area

Database Descriptions Unmark Selected Databases Journal Directory

Art Index Art Retrospective OmniFile Full Text Select

ArtMuseum Image Gallery

FIND **as:**

Sort By:

Limit Dates to: Any Year Within last 12 months From Year: To Year:

Limit to: Peer Reviewed

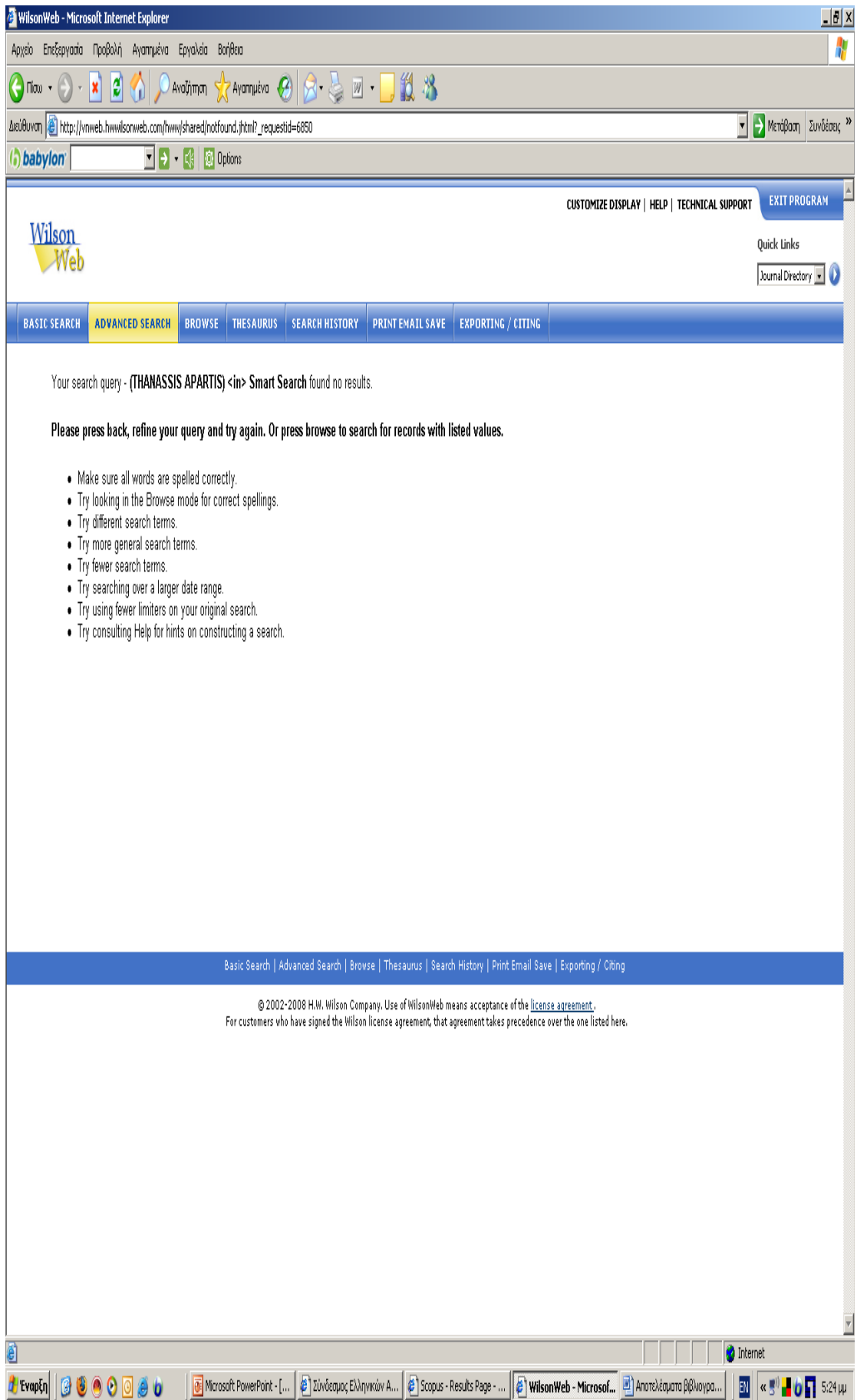
Document Type:

Physical Description:

Basic Search | Advanced Search | Browse | Thesaurus | Search History | Print Email Save | Exporting / Citing

© 2002-2008 H.W. Wilson Company. Use of WilsonWeb means acceptance of the [license agreement](#).
For customers who have signed the Wilson license agreement, that agreement takes precedence over the one listed here.

Ενυψη Microsoft PowerPoint - [... Σύνδεσμος Ελληνικών Α... Scopus - Results Page - ... HW Wilson: Advanced... Αποτελέσματα βιβλιογρα... 5:23 μμ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ανδρέου, Ανδρέας Κ. (2001) *"Providing Electronic Information Sources to Undergraduate Students"*. Πτυχιακή εργασία, University of Wales, Aberystwyth.
2. Bassinger, J.B and Parrish, S.M.(1965), *Literary Data Processing Conference Proceedings*, IBM, White Plains, NY.
3. Brockman, William (2001) *Scholarly Work in the Humanities and the Evolving Information Environment*. Washington DC: Digital Library Federation and Council on Library and Information Resources.
4. Busa, R (1974), *Index Thomisticus: Sancti Thomae Aquinatis operum omnium indices et concordantiae*, Frommann-Holzboorg, Stuttgart.
5. Busa, R. (1980), "The annals of humanities computing: the Index Thomisticus" , *Computers and the Humanities*, vol. 14(2): 83-90.
6. Busa, R (1992), *Thomae Aquinatis opera omnia: cum hypertextibus in CD-ROM*, Editoria Elettronica Editel, Milano.
7. Caragata, Warren (1994) "Information Overload: The Internet is Fun but is it Useful?" *Maclean's*, vol.107(38): 60-61.
8. Denley, P. and Hopkin, D. (1987), *History and Computing*, Manchester University Press, Manchester.
9. Greenstein, D.I. (1991), *Modelling Historical Data: Towards a Standard for Encoding and Exchanging Machine – readable Texts*, Max – Planck - Institut fur Geshichte, Gottingen.
10. Jewell, Timothy D. (2001) *Selection and Preservation of Commercially Available Electronic Resources: Issues and Practices*. Washington, DC: Digital Library Federation and Council on Library and Information Resources.
11. Kuntz, Jerry (2001) "Teach and They Shall Find: Teaching Students Successful Online Searching." *School Library Journal*, vol.47(1): 54.

12. LaGuardia, Chely , et al. (1996) *Teaching the New Library: A How-To-Do-It Manual*. New York: Neal-Schuman.
13. Large, Andrew, Lucy A. Tedd and R.J. Hartley (1999). *Information Seeking in the Online Age*. London: Bowker Saur.
14. Lougee, Wendy Pradt (2002) *Diffuse Libraries: Emergent Roles for the Research Library in the Digital Age*. Washington, DC: Digital Library Federation and Council on Library and Information Resources.
15. Nelson, T.N (1987) *Literary Machines*, Edition 87.1, Sausalito Press, Sausalito, CA, (self-published).
16. Pugalee, David K.. & Robinson, Rich. (1998). A study of the impact of teacher training in using internet resources for mathematics and science instruction, *Journal of Research on Computing in Education*, vol. 31(1): 78-88.
17. Rapple, Brendan A. (1997) “The librarian as teacher in the networked environment.” *College Teaching*, vol. 45(3): 114-117.
18. Ray, Kathryn and Joan Day (1998) “Student attitudes towards electronic information resources.” *Information Research* vol. 4(2): 57 pars. (Online. Available at: <http://informationr.net/ir/4-2/paper54.html>, 29 Sep. 2004).
19. Roberts, Anne F. and Susan G. Blandy (1989) *Library Instruction for Librarians*. 2nd rev. ed. Englewood, Colorado: Libraries Unlimited.
20. Shonrock, Diana D., ed. (1996) *Evaluating Library Instruction: Sample Questions, Forms and Strategies for Practical Use*. Chicago: American Library Association.
21. Sperberg – McQueen, and Burnard, L. (1994), *Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange* (TEI P3), Association for Computers and the Humanities, Association for Computational Linguistics and Association for Literary and Linguistic Computing, Chicago, IL and Oxford.

22. Sperberg – McQueen, and Burnard, L. (2001), *Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange* (TEI P4), 2nd ed., Association for Computers and the Humanities, Association for Computational Linguistics and Association for Literary and Linguistic Computing, Chicago, IL and Oxford.

23. Tedd, Lucy A. (1999) *The Electronic Library*. 3rd ed. Aberystwyth: Department of Information and Library Studies, University of Wales Aberystwyth.

24. Text Encoding Initiative (n.d.), “Yesterday’s information tomorrow”, (available at: www.tei-c.org/ (accessed 16 October 2005).)

25. Yergeau, F., Bray, T., Paoli, J., Sperberg-McQueen, C.M. and Maler, E.(2004), *Extensible Markup Language (XML) 1.0*, 3rd ed. (Available at : [www.w3.org/TR/2004/ REC-xml-20040204](http://www.w3.org/TR/2004/REC-xml-20040204) (accessed 16 October 2005)).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Α. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

<http://www.asca.edu.gr/>

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ – ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

<http://www.asfa.gr/greek/education/library/>

ΑΠΘ – ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

<http://lib.auth.gr/>

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

<http://ipatia.ccf.auth.gr/PPonline/>

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

<http://www.panteion.gr/gr/library/>

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

<http://www.thessalonikicity.gr/Ypiresies/Libraries/>

ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
(ΑΡΤΕΜΙΣ)

<http://www.artemis.cslab.ece.ntua.gr/>

ΔΙΚΤΥΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

<http://leukada.physics.auth.gr/index.htm>

<http://www.ypepth.gr/bibl1.html>

ΔΠΘ – ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

<http://lib.duth.gr/>

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ

<http://www.eie.gr/Library/>

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΒΛΙΟΥ

<http://book.culture.gr/>

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

<http://www.ekt.gr/>

ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ
<http://www.sat1.space.noa.gr/hellinomnimon/>

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
<http://zante.ionio.gr/OPAC.html>

ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΛΙΛΙΑΝ ΒΟΥΔΟΥΡΗ
<http://www.mmb.org.gr/>

ΜΥΡΙΟΒΙΒΛΟΣ
<http://www.myriobiblos.gr/>

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
<http://www.pi-schools.gr/>

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
<http://alexandra.di.uoa.gr/>

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
<http://www.lib.uth.gr/>

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
<http://www.lib.uoi.gr/>

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
<http://www.libh.uoc.gr/>

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
<http://www.lib.uom.gr/>

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
<http://www.lis.upatras.gr/>

Β. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ

ΕΥΡΩΠΗ

Κεντρική Διεύθυνση

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries.html>

Austria: Nationalbibliothek

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/austria.html>

Belgium: Bibliotheque royale de Belgique KBR

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/belgium.html>

Bulgaria: St. Cyrill and St. Methodius National Library

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/bulgaria.html>

Cyprus: Kypriake Vivliothek

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/cyprus-en.html>

Denmark: Det Kongelige Bibliotek

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/denmark.html>

France: La Bibliotheque National de France

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/france.html>

Germany: Die Deutsche Bibliothek

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/germany.html>

Greece: National Library of Greece

<http://portico/bl.uk/gabriel/en/countries/greece-en.html>

Italy: Biblioteca Nazionale Centrale di Roma

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/italy-r.html>

Lithuania: Lietuvos Nacionaline Martyno Mazvydo Biblioteka

Web site : www.lnb.lt

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/lithuan.html>

Luxembourg: Bibliotheque Nationale

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/lux.html>

Malta: Bibljoteka Nazzjonali ta' Malta

<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/malta.html>

The Netherlands: Koninklijke Bibliotheek
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/netherlands.html>

Norway: The National Library of Norway
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/norway.html>

Poland: Biblioteka Narodowa
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/poland.html>

Portugal: Biblioteca Nacional
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/poland.html>

Romania: Biblioteca Nationala a Romaniei
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/romania.html>

Russia: The National Library of Russia
http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/russia_nl.html

Russia: The Russian State Library
http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/russia_sl.html

Repubblica di San Marino: Biblioteca Nacional
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/sanmarino.html>

Slovakia: Sloveska narodna kniznica v Matici slovenskej (SNK MS)
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/slovak.html>

Spain: Biblioteca Nacional
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/spain.html>

Sweden: Kungliga biblioteket
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/sweden.html>

Switzerland: Swiss National Library
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/switzerland.html>

Turkey: Milli Kutuphane
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/turkey.html>

Ukraine: Natsional'na biblioteka Ukrainy im. V. I. Verhads'koho
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/ukraine.html>
<http://www.nbuv.gov.ua>

United Kingdom: The British Library
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/united-kingdom.html>
www.bl.uk

Vatican City State: The Vatican Library
<http://portico.bl.uk/gabriel/en/countries/vatican.html>

Γ. Π Α Ρ Α Τ Η Μ Α ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ

APA = Architecture Programming Applications
ASCII = American Standards Code for Information Interchange
ASLIB = Association for Information Management
BLLD = British Library Lending Division
CD = Compact Disc
CD-ROM = Compact Disc – Read Only Memory
DEWEY = Demical Classification
EE = Expression Engine
ERIC = Education Resources Information Center
FTP = File Transfer Protocol
HITL = Human Interface Technology Laboratory
HTML = Hyper Text Markup Language
IETF = Internet Engineering Task Force
IBM = International Business Machines
IP = Internet Promotions
IRC = Internet Relay Chat
ISBN = International Standard Book Number
ISDN = Integrated Services Digital Network
ISSN = Internations Standard Serial Number
J STOR = Journal Storage Project
MIT PRESS = Massachusetts Institute of Technology
MLA = Modern Language Association
OCP = Omni Consumer Products
OCLS = Online Computer Library Center
OPAC = Online Public Access Catalogue
PDF = Portable Document Format
RSS = Really Simble Syndication
RTF = Rich Text Format
SGML = Standard Generalized Markup Language

STM = (International Association of) Scientific , Technical and Medical Publishers

TEI = Text Encoding Initiative

UMI = University Microfilms

URL = Uniform Resource Locator

WWW = World Wide Web

XML = Extensible Markup Language

Β.Δ. = Βάσεις Δεδομένων

ΕΚΤ = Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

Η.Π.Α. = Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Η/Υ = Ηλεκτρονικός Υπολογιστής

κ.α. = και άλλα

κ.λ.π. = και τα λοιπά

κ.ο.κ. = και ούτω καθεξής

Ο.Α. = Οπτικοαουστικό Υλικό

ΣΔΟ = Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας

Σ.Ε.Α.Β. = Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Φ.Ε.Κ. = Φύλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

